

KUHMOISTEN KUNTA

Tilinpäätös- ja toimintakertomus vuodelta 2013

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus	3
Yleistä kunnasta	4
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä	12
Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus ..	15
Kuntakonsernin toiminta ja talous	25
Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	32
Talousarvion toteutuminen käyttötalous	
Yleishallinto	
Keskusvaalilautakunta	33
Tarkastuslautakunta	34
Kunnanhallitus	35
Elinkeinoelämän edistäminen	37
Terveystieteiden ja sosiaalitieteiden	39
Opetus- ja kulttuuritoimi	
Sivistystoimen hallinto	44
Lasten päivähoito	45
Yhtenäiskoulu	47
Ruokapalvelut	51
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	53
Vapaa-aikatoimi	55
Tekninen toimi	
Tekninen hallinto	58
Kaavoitus ja maankäyttö	59
Kiinteistötoimi	61
Palo- ja pelastustoimi	62
Rakennuslautakunta	64
Varasto, vesihuoltolaitos, pesula ja kaukolämpöverkko	67
Käyttötalous yhteensä	69
Investointien toteutuminen	70
Tuloslaskelmien toteutumisesta	72
Rahoituslaskelman toteutuminen	74
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	75
Tilinpäätöslaskelmat	79
Tilinpäätöksen liitetiedot	86
Vastuut	100
Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös	102
Kaukolämpöverkon tilinpäätös	106
Tilinpäätöksen allekirjoitus	110
MUUT LIITTEET	
Luottamustoimet	111
Kuhmoisten kunnan virat ja toimet	115
Henkilöstötilinpäätös	116
Sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	121
Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy	131

Kuhmoisten kunta

Tilinpäätös 2013

Kuhmoisten kunta on selvinnyt viime vuosien kuntatalouden haasteista hyvin ja kyennyt tuottamaan laadukkaat kunnalliset lähipalvelut kuntalaisille. Kuntamme alueelta löytyy muun muassa oma terveysasema vuodeosastoineen, kouluikäisille ja lukiolaisille koulukeskus ja ikäihmisille Päijännekoti. Kunnan tilinpäätös vuodelta 2013 on alijäämäinen 405 384,66 € ja taseessa on edellisiltä tilikausilta ylijäämää 3,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2013 oli arvioitu alijäämä 839 178 euroa. Erityisesti menojen alitusta tapahtui henkilöstömenoissa sekä palveluiden ostoissa. Vuosikate on edelleen positiivinen 904 389 euroa.

Vuodelle 2013 suunnitellut investoinnit olivat mittavat 2 550 428 euroa. Suurin toteutettu investointi oli kaukolämpöverkon rakentaminen 1 117 591 eurolla. Tilinpäätösvuodelle suunnitellut investoinnit toteutuivat edellisvuotta paremmin. Kunnan lainakanta on alentunut viime vuosina merkittävästi ja kykenimme lyhentämään suunnitelmien mukaisesti pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikainen lainakanta tilinpäätöksessä on 0,9 miljoonaa euroa, josta vuonna 2013 nostettua 0,7 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista lainaa taseessa on 1,8 miljoonaa euroa.

Kaikkia kuntia koskeva kuntarakennelaki astui voimaan 1.7.2013 ja kuntien selvitysvelvollisuus alkoi lain voimaan tultua. Selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika päättyy kuusi kuukautta sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki on hyväksytty eduskunnassa. Määräaika koskevan säännöksen voimaantulosta säädetään vielä erikseen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain eteneminen on tiedossa tarkemmin. Sote -järjestämislaki on tarkoitus tuoda eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2014. Kuhmoisten kunnan valtuusto päätti 11.11.2013, että kunta tekee kuntarakennelain edellyttämän selvityksen Kangasalan, Pälkäneen, Asikkalan ja Padasjoen kuntien sekä Jämsän kaupungin kanssa.

Kuhmoisten kunnan keskusta-alueella asetettiin vireille tilinpäätösvuonna 2013 kaksi kaavamuutosta. Toinen niistä on Satamanrinteen kaavamuutos, jossa alueen kaavaa ollaan ajantasaistamassa. Kaavamuutos koskee koko Satama-aluetta mukaan lukien Sataman ylärinteestä kunnan ostamaa maa-aluetta. Toisena kaavahankkeena aloitti Ala-Karkjärven rannalle sijoittuva Koskenpartaan asemakaavan laatiminen eli ns. Varikon alueen kaavamuutos. Alustava suunnitelma kaavan valmistumiselle on syksy 2014.

Kuhmoisten kunnan strategia on laadittu vuosille 2009 – 2013. Kunnanhallitus nimesi työryhmän valmistelemaan asiakirjaa, joka valmistuu kevään 2014 aikana. Vuonna 2013 kunnassa valmisteltiin Maankäytön periaateohjelma, jota työstettiin Katse Kuhmoisiin – hankkeella. Ohjelma valmistui syksyn 2013 aikana ja käytännön toimenpiteen ohjelman osalta aloitetaan vuonna 2014.

Lähi vuosien merkittävimmät Kuhmoisten kunnan haasteet liittyvät väestöön ja talouteen. Kunnan asukasluku jatkaa laskuaan, tosin ei niin voimakkaasti kuin aikaisempina vuosina. Kunta tarvitsee kaiken ikäisiä asukkaita pysyäkseen elinvoimaisena. Vireä elinkeinoelämä luo uusia työpaikkoja ja merkittävä määrä vapaa-ajan asukkaita tarjoaa erityisesti paikallisille yrittäjille työmahdollisuuksia. Kunnalla on merkittävä rooli alueen elinkeinoelämän edellytysten luojana.

Talouden osalta haasteet liittyvät tulojen ja menojen tasapainoon. Kuhmoisten kunnan talous on ollut viime vuodet tasapainossa ja taseeseen on kertynyt ylijäämää viideltä edelliseltä vuodelta. Kuntamme tuloista merkittävä osa on valtionosuutta verotulojen ohella. Nyt valtionosuusjärjestelmää ollaan muuttamassa ja tämän hetken tietojen mukaan menettäisimme tulevana vuosina valtionosuuksia yhteensä noin 900 000 euroa. Näin merkittävä tulopohjan aleneminen tarkoittaa kuntataloudessa menojen vähentämistä ja tulojen kasvattamista.

Tilinpäätösvuosi 2013 oli valtuustokauden 2013 – 2016 ensimmäinen vuosi. Valtuustokausi on lähtenyt hyvin käyntiin ja olemme hyvässä yhteistyössä kyenneet tekemään Kuhmoisten kunnan kannalta merkittäviä elinvoimaa vahvistavia päätöksiä. Luottamushenkilöt ovat omalla merkittävällä panoksellaan osallistuneet kuntamme kehittämiseen päätöksentekijöinä eri toimielimissä. Kuhmoisten kunnan palvelut tuotetaan pääosin kunnan oman henkilöstön voimin. Esitän kunnan henkilöstölle sekä luottamushenkilöille kiitokseni kunnan ja kuntalaisten hyväksi tehdystä työstä. Yhteistyöllä saamme paljon hyvää aikaiseksi ja saamme Kuhmoisista entistä elinvoimaisen paikan asua ja elää.

Anne Heusala
kunnanjohtaja

KUHMOISTEN KUNTA

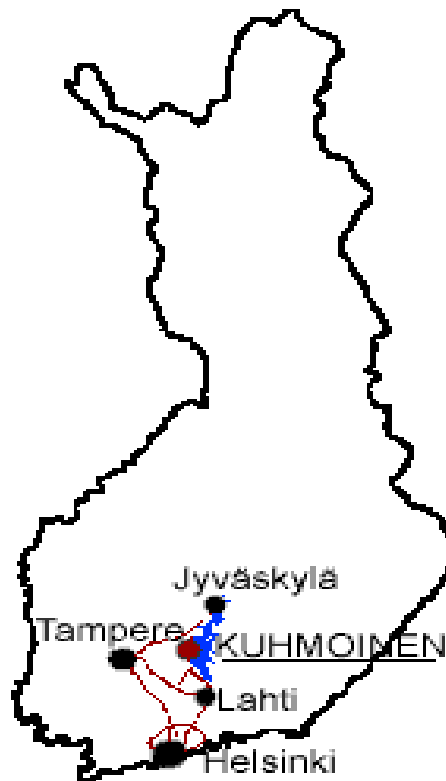
Yleistä kunnasta

Kuhmoisten kunta on perustettu vuonna 1868. Kunta sijaitsee Päijänteen länsirannalla valtatie 24:n varrella ja naapurikunnat ovat Padasjoen kunta etelässä, Oriveden kaupunki ja Kangasalan kunta lännessä ja Jämsän kaupunki pohjoisessa. Idässä rajanaapureina ovat Luhanka ja Sysmä.

Päijänteen rannalla sijaitseva Kuhmoisten kunta on eteläisin Keski-Suomen luonnonkaunis kunta. Ennen lääninuudistusta kunta oli osa Hämeen lääniä ja Keski-Suomen lääniin kunta siirtyi 1974. Kuhmoinen on tunnettu historiastaan ja ihmisiä on liikkunut alueella jo tuhansien vuosien ajan. Historiaa todistavat kunnan alueelta löytyneet kalliomaalaukset ja muut muinaisjäännökset.

Kuhmoisten kunnan rikkautena ovat laajat metsäalueet, sadat järvet ja osaavat ihmiset. Lukuisat kesäasukkaat ovat löytäneet kunnan kesänviettopaikakseen. Kunnan alueella sijaitsee useita kooltaan vaihtelevia yrityksiä muun muassa Meltex Oy, Puulon Oy, Harmonia Kaluste Oy ja Roselli Oy. Lisäksi kunnasta löytyy suuri määrä pieniä palveluyrityksiä, jotka ovat erikoistuneet tuottamaan palveluja kunnan yli 9 000 vapaa-ajan-asukkaalle. Muun muassa hyvinvointialan palveluja tuottavien pienyritysten määrä kasvaa vuosittain.

Kuhmoisten kunnan logistinen sijainti on hyvä: Helsinkiin Kuhmoisista on maanteitse matkaa vain 180 km, Lahteen 80 km ja Tampereelle 85 km. Jyväskylään on matkaa 95 km ja Jämsään 40 km. Kuhmoisten kunnan pinta-ala on 937 km², josta maapinta-alaa 662 km² ja vesipinta-alaa 275 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on 1.163 km, josta loma-asutukseen soveltuvaa rantaa on n. 900 km.

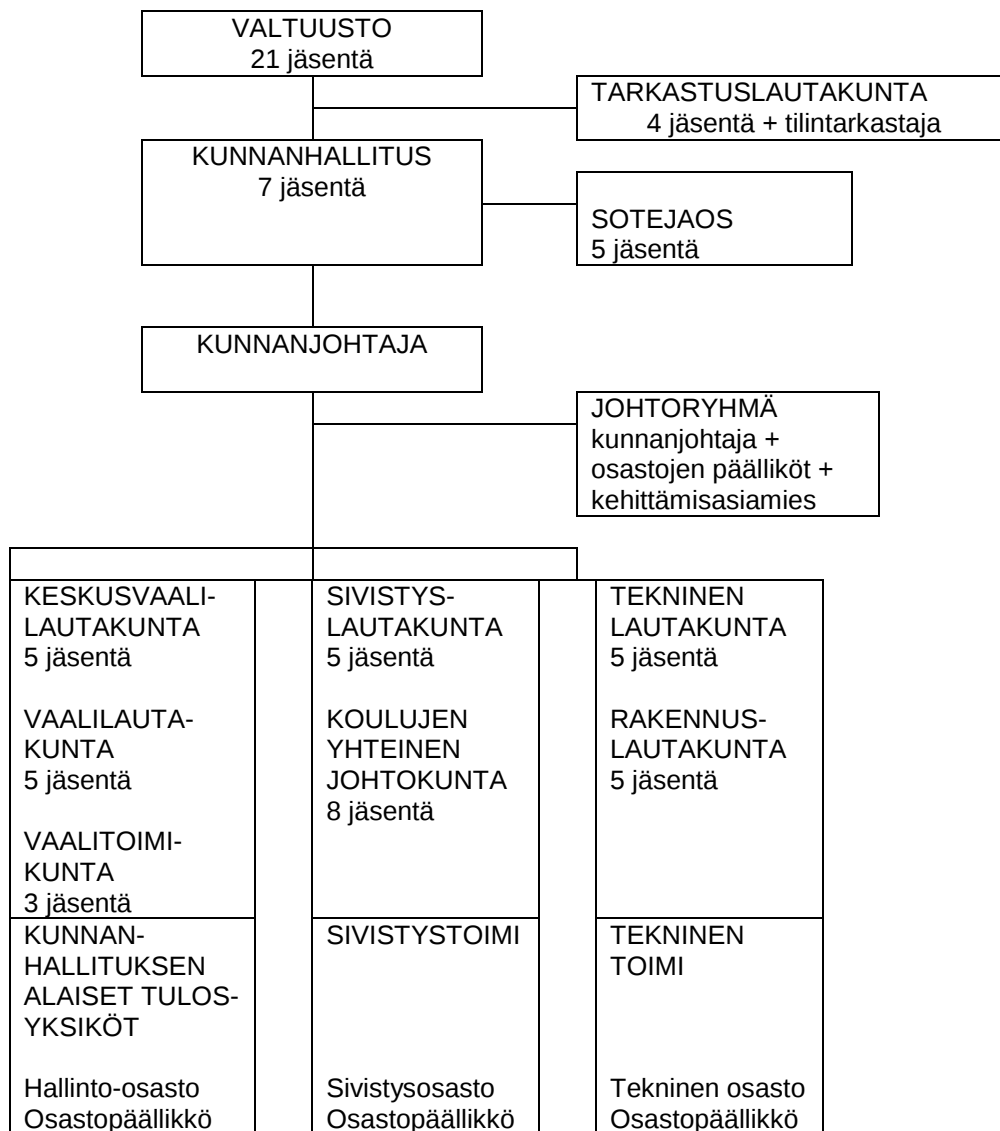

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilinpäätösvuosi 2013 oli valtuustokauden 2013 – 2016 ensimmäinen vuosi. Valtuuston puheenjohtajana toimi Mira Jokinen (kesk) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Kimmo Malin (kok). Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet muuttuivat siten (sulkeissa edellisen valtuuston edustajien määrä), että Keskustapuolue oli suurin puolue ja sai seitsemän (seitsemän) edustajaa valtuustoon. Kokoomus sai kuusi (kahdeksan) edustajaa valtuustoon, sosiaalidemokraatit neljä (viisi) sekä uutena valtuustoryhmänä aloittivat perussuomalaiset kolmella edustajalla. Kristillisdemokraatit saivat yhden edustajan valtuustoon (yksi). Vuoden 2013 aikana keskustan jäsenyydestä erosi valtuutettu Esa Pohjola ja hän muodosti oman sitoutumattomien ryhmän.

Kuhmoisten kunnan organisaatiokaavio on seuraavanlainen:

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sopimusosapuolten yhteinen toimielin on sosiaali- ja terveyslautakunta, johon Jämsän kaupunki nimeää seitsemän (7) jäsentä ja Kuhmoisten kunta kaksi (2) jäsentä. Sopimusosapuolet ovat voineet nimetä lautakuntaan varsinaisten jäsenten lisäksi myös kunnan-/kaupunginhallituksensa edustajan.

Kuhmoisten kunta erosi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenyydestä 1.1.2013 lukien ja siirtyi Pirkanmaan sairaanhoitopiirin jäsenkunnaksi yhdessä Jämsän kaupungin kanssa. Kuhmoisten kunta on nimenyt Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuustoon kaksi jäsentä.

Elinkeinoasiat

Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimen tavoitteet on linjattu Kuhmoisten kunnan vuonna 2012 hyväksymään elinkeino- ja työllisyysstrategiaan. Strategia on kunnan yhteinen tahdonilmaus Kuhmoisten elinkeinon ja työllisyyden kehittämiseksi. Strategiaan on määritelty kymmenen keskeistä tavoitetta ja keinoja kunnan elinvoiman vahvistamiseksi. Strategiasta valitaan vuosittain kahdesta kolmeen keskeistä kehittämisen painopistealuetta.

Vuoden 2013 kehittämisen painopistealueita olivat: myönteinen asenne yrittäjyyteen, asuntotuotannon lisääminen, viihtyvät vapaa-ajanasukkaat ja Kuhmoinen – luonteva valinta yrityksille ja perheille. Jatkuvina elinkeinon kehittämisen teemoina on uusien ja toiminnassa olevien yritysten toimintaedellytyksien kehittäminen. Elinkeinotoimella oli vuoden 2013 aikana reilut 300 erilaista yrityskontaktia, lisäksi avustettiin kolmeatoista alkavaa yritystä, kahdeksaa starttirahahakemusta, ja kymmentä eri investointihakemusta.

Elinkeinotoimi, Kuhmoisten yrittäjät, Osuuspankki ja Kuhmoisten sanomat käynnistivät yhdessä Koti Kuhmoisiin kampanjan. Kampanjalla tarkoituksena on saada uusia asukkaita kuntaamme. Vuoden 2013 aikana elinkeinotoimi oli mukana erilaisissa tapahtumissa: Helsingin vene- 2013 messuilla yhdessä yrittäjien kanssa, yli kaksisataa ihmistä keränneessä pääkaupunkiseudun vapaa-ajanasukaspäivässä, Lahden Raksa-messuilla sekä Kuhmoisten lukuisissa kesätapahtumissa. Lisäksi elinkeinotoimi on ollut aktiivisesti mukana Laajakaista- Kaikille hankkeessa.

Tammikuussa Kuhmoisissa toimiva Meteco Oy:ssä alkoi yrityssaneeraus ja tämän johdosta kaikki Kuhmoisissa työskentelevät Metecon työntekijät irtisanottiin kevään aikana. Meteco irtisanoi myös kunnalta vuokraaman noin 3500 m² toimitilat (24-halli). Elinkeinotoimi alkoi aktiivisesti hakea tiloihin uutta/uusia yrittäjiä. Vuoden 2013 loppupuolella neuvottelut johtivat tulokseen ja kunta solmi kaksi vuokrasopimusta vapaana oleviin tiloihin. Lisäksi vuoden 2014 alkupuolella tiloihin on löydetty uutta yritystoimintaa ja neuvottelut jatkuvat. Koti Kuhmoisiin kampanja ei käynnistynyt aivan odotetulla tavalla.

Kunnan metsäomaisuuden myynnin tavoitteena oli 300 000 euron puunmyyntitulo. Puunmyyntitulo jäi reilut 30 000 € alle tavoitteen, koska syksyn keliolosuhteet vaikeuttivat hakkuita.

Elinkeinotoimintaa kehittävästä kahdesta työryhmästä elinkeinotyöryhmä kokoontui kuusi kertaa ja maankäytön ohjaustyöryhmä kahdeksan kertaa vuoden 2013 aikana.

Sivistystoimi

Yhtenäiskoulun johtamisjärjestelmä uudistettiin: yhtenäiskoulun toiminnasta vastasi syyskauden alusta alkaen rehtori apunaan vastuuopettajista ja vararehtorista koostuva johtoryhmä.

Uusi rehtori aloitti virassa 1.8. ja koulusihteeri työnsä 27.9. toistaiseksi. Samalla lakkautettiin Kirkonkylän koulun rehtorin tehtävät. Laaja-alaisen erityisopettajan virka täytettiin 1.8. alkaen. Ruokapalveluissa täytettiin kokin toimi 1.6. ja päivähoidossa ryhmäavustajan toimi 1.8. alkaen.

Kuhmoisten kirjasto liittyi maakunnalliseen kirjastoverkkoon Keski-kirjastoihin. Kuhmolan elokuvateatterin laitteisto digitoitiin Suomen elokuvasäätiön tuella. Nuorisolain velvoittama etsivä nuorisotyö järjestettiin ostopalveluna Työvalmennussäätiö Avitukselta.

Tekninen toimi

Laajat vesivuotojen korjaustyöt sekä pumppaamoiden vanhentunut hälytysjärjestelmä toistuvine virheilmoituksineen alkuvuonna sekä toisen vedenottamon ongelmat vedenlaadussa loppuvuonna työllistivät poikkeuksellisen paljon normaali tehtävien ohella.

Kuhmoisten kunnan oma ympäristösihteeri Marja-Leena Rajala aloitti työnsä 1.1.2013. Hänen työaikansa on kaksi päivää viikossa. Kaukolämpöasioiden valvontatehtävissä aloitti projektipäällikkö Jorma Ikonen työnsä 22.4.2013.

Maankäytön periaateohjelma valmistui syksyllä maankäytön ohjaustyöryhmän ja aluearkkitehti Marja Kuisman johdolla.

Maaseutuhallinto

Vuoden 2013 alusta lukien Kuhmoisten kunta on ollut osa Keuruun maaseutuhallinnon yhteistoiminta-aluetta. Kuhmoisten lisäksi alueeseen kuuluvat Jämsä, Keuruu, Multia, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Ruovesi ja Virrat. Sopijakuntien maaseutuhenkilöstö siirtyi Keuruun kaupungin palvelukseen Kuhmoisten kunnan maaseutusihteeriä lukuun ottamatta. Kuhmoisten kunta ja Keuruun kaupunki laativat ostopalvelusopimuksen, jonka mukaan Kuhmoisten kunta myy maaseutusihteerin palveluja Keuruun kaupungille tietyin sopimuksessa määritellyin sopimusehdoin. Poikkeusjärjestely johtui maaseutusihteerin ja ympäristösihteerin viran yhdistämisestä vuoden 2013 alusta alkaen.

Yhteistoiminta-alueen tehtäviin kuuluu kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto sekä kuntien päättämät maaseudun kehittämisohjelmaan perustuvat maaseudun kehittämistehtävät sekä tuottaa niihin liittyvät palvelut.

Yhteistoiminta-alueella on yhteensä 1157 maatilaa, joista Kuhmoisissa on 77 kpl. Tukipäätöksiä tehtiin kaikkiaan n. 6400 kpl ja maatalouden tukea koko alueella maksettiin yhteensä 27.398.501 euroa, josta Kuhmoisiin maksettiin 1.410.000 euroa. Maaseutuhallinnon tehtäviä hoiti 8 viranhaltijaa sekä Kuhmoisista ostettu 0,6 tehtäväosuus. Toiminta on toteutettu lähipalvelun periaatteella siten, että jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa on joko kokoaikainen tai määräajoin avoinna oleva toimipiste.

Kuntien yleinen taloudellinen tilanne

Talouden taantuma on Suomessa jatkunut jo useita vuosia. Kauppataseemme ja vaihtotaseemme ovat yhä negatiivisia ja työllisyys heikentynyt. Inflaatio ja korkotaso pysynevät matalina myös lähitulevaisuudessa. Työvaltaisen kuntasektorin kustannuskehitys on jatkuvasti ylittänyt kansantalouden kasvuluvut. Kuntien tehtävät ja palvelujen kysyntä ovat kasvaneet samalla kun tuloja on vähennetty valtionosuuksia leikkaamalla. Kuntatalous kuitenkin vahvistui hieman vuonna 2013 kuntien säästötoimien, pääasiassa henkilöstömenojen säästöjen sekä erityisesti eräiden verotuksen kertaerien seurauksena.

Kuntatalous on kääntymässä selvästi heikkenevälle uralle vuonna 2014 heikon verotulojen kehityksen, palvelujen kysynnän kasvun ja uusien valtionosuusleikkausten takia. Kuntien valtionosuudet laskevat jopa euromääräisesti vuonna 2014. Kuntatalous oli vuonna 2012 noin 360 miljoonaa euroa alijäämäinen kuntien yhteenlasketulla tilikauden tuloksella mitattuna. Edellisen kerran kuntatalouden tilikauden tulos oli miinusmerkkinen vuonna 2004 ja sitä ennen vuonna 1997. Kuntatalous olisi tälläkin hetkellä tasapainossa ilman valtionosuusleikkauksia. Kunnat lisäsivät investointejaan hieman vuonna 2012 suurten investointitarpeiden sekä alhaisen korkotason takia. Kuntatalouden kiristystä paineet investointien vähentämiseen ovat suuret. Kuntatalouden alijäämän ennustetaan kasvavan merkittävästi vuonna 2014 vuoteen 2013 verrattuna.

Kuntaliiton kuntatalousyksikössä tehdyn kehitysarvion mukaan kuntatalouden alijäämän ennakoidaan kasvavan noin 2,5 miljardiin euroon vuoteen 2018 mennessä, mikäli uusiin toimenpiteisiin ei ryhdytä ja talouskehitys jatkuu hitaana. Tilanne on historiallisestikin tarkastellen ainutkertainen. Kunnat ovat reagoineet tehokkaasti talouden muutoksiin, jotka ovat olleet vaikeitakin, mutta lyhytaikaisia. Taantuman nyt pitkittyessä työvaltaisen kunta-alan talouden hallinta on käymässä hyvin vaikeaksi. Kun talouskasvu pysyy nollan tuntumassa, kuntien toimintamenojen kasvu ei voi pysyä aikaisempien vuosien tasolla, vaan totutusta 4–5 prosentin tasosta on tultava olennaisesti ja pitkäaikaisesti alaspäin.

Kunnat ovat päätöksillään korottaneet verojaan vuodelle 2014 lähes 400 miljoonalla eurolla. Mitä ilmeisimmin vuodelle 2015 on odotettavissa vastaavanlainen kuntaverojen korotus. Kunnat tulevat edelleen tehostamaan säästötoimiaan. Kuntatyönantajien tekemän tutkimuksen mukaan kunnat tulevat toteuttamaan henkilöstömenojen säästöjä kuluvana vuonna noin 600 miljoonalla eurolla. Säästöjä tehdään erityisesti jättämällä täyttämättä määräaikaishankintoja ja sijaisuuksia sekä auki tulevia vakansseja.

Jos talouskasvu pysyy vaimeana lähivuosina, kuntatalous on uuden sopeutuksen edessä. Kun nykyisen tasoinen hyvinvointimme on rakennettu noin 2 prosentin talouskasvuun, nyt onkin syytä arvioida uudelleen rakenteiden toimivuus, tehtävät ja vastuut mutta myös kuntien tulopohja. Vaikean taloustilanteen lisäksi kunnilla on edessään muutoinkin hyvin suuret haasteet, joista merkittävimmät liittyvät väestön ikääntymiseen, työllisyyteen ja julkisen talouden kestävyysvajeen hallintaan sekä suuren korjausvelan hallintaan.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaukolämpöhanke

Kaukolämpöhanke kilpailutettiin kahtena urakkana, ”Kuhmoisten kaukolämpöverkko” sekä ”Lämmönjakokeskusten hankinta ja asennusurakka, Kuhmoinen”.

Kuhmoisten kunnanhallitus päätti kokouksessaan 11.3.2013 § 109 hyväksyä KVL-Tekniikka Oy:n tekemän tarjouksen kaukolämpöverkon rakentamisesta Planora Oy:n suunnitelmien mukaisesti. Yksikköhintaurakkasopimus kaukolämpöverkon rakentamisesta allekirjoitettiin 24.5.2013 ja työt aloitettiin välittömästi.

Kuhmoisten kunnanhallitus päätti kokouksessaan 10.6.2013 § 183 hyväksyä Turun Asennus ja Luokahitsarit Oy tekemän tarjouksen lämpökeskuksista. Yksikköhintaurakkasopimus lämmönjakokeskuksista kunnan kiinteistöihin allekirjoitettiin 22.8.2013 ja Kuhmoisten kunnan kautta yksityisiin kiinteistöihin 2.10.2014. 16.9.2013 Kuhmolantontille tuotiin siirrettävä, öljylämmitteinen lämpökeskus, josta saatiin energia kaukolämpöverkkoon ja verkkoon liitettäviin kiinteistöihin. Kirjasto liitettiin ensimmäisenä kaukolämpöön lokakuun lopussa ja vuoden loppuun mennessä suurin osa kunnan kiinteistöistä lämpeni kaukolämmöllä.

Laajakaista kaikille – hanke

Kuhmoisten kunta hyväksyi vuonna 2011 verkko-osuuskunta Kuuskaistan tarjouksen Laajakaista kaikille – hankkeen osalta. Vuoden 2012 keväällä kunta hyväksyi laajakaistan operaattorisopimuksen Kuhmoisten kunnan ja Verkko-osuuskunta Kuuskaistan välille. Sopimuksen tavoitteena on vuoden 2015 loppuun mennessä taata Kuhmoislaisille tasa-arvoiset mahdollisuudet liittyä huippunopeaan tietoliikenneyhteyteen.

Hankkeen rahoituksesta kolmanneksen maksaa valtio ja sopimuksen mukaan toisen kolmanneksen maksaa Verkko-Osuuskunta Kuuskaista. Kuhmoisten kunnalle jää maksettavaksi 8 % koko hankkeen arvosta.

Sopimuksen mukaan Kuhmoisten kunta maksaa Verkko-Osuuskunta Kuuskaistalle kunnan hyväksymän 266 000 euron maksuosuuden tasasuuruusina erinä 24 kuukauden aikana. Ensimmäinen maksuosuus maksettiin helmikuussa 2012. Kunta lopetti maksuosuuksien maksamisen lokakuussa 2013 kun varmistui Kuuskaistan vaikea taloudellinen tilanne.

Verkon rakentaminen Kuhmoisiin alkoi keväällä 2013 ja se keskeytyi syksyllä 2013. Keskeytyminen johtui Verkko- Osuuskunta Kuuskaistan talouskriisistä. Samalla varmistui, että Verkko- Osuuskunta Kuuskaista ei kykene rakentamaan Kuhmoisten laajakaistaverkkoa valmiiksi. Syksyllä 2013 kunnat perustivat yhteisen selvitystyöryhmän jonka tarkoituksena oli löytää ratkaisu Keski-Suomen viidentoista kunnan laajakaistan rakentamisen turvaamiseksi. Vuoden 2014 alussa selvitystyöryhmä esitti, että kunnat perustavat yhteisen Verkkoholding osakeyhtiön jonka avulla keskeytynyt laajakaistan rakentaminen saadaan jatkumaan. Kuhmoisten kunnanvaltuusto teki kokouksessaan 3.3.2014 päätöksen lähteä mukaan perustettavaan verkkoholding osakeyhtiöön esitetyllä 7.5 % osuudella. Kaikki kunnat eivät ole lähteneet mukaan perustettavaan yhtiöön, joten neuvottelut jatkuvat uusien esityksien ja päätösten muodossa.

Yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoulun johtamisjärjestelmä uudistettiin Osaava-ohjelman tuella: yhtenäiskoulun toiminnasta vastasi syyskauden alusta alkaen rehtori apunaan vastuuopettajista ja vararehtorista koostuva johtoryhmä. Uusi rehtori aloitti virassa 1.8. ja koulusihteeri työnsä 27.9. toistaiseksi. Samalla lakkautettiin Kirkkonkylän koulun rehtorin tehtävät

Väestö, elinkeinorakenne ja työllisyys

Kuhmoisissa asui 31.12.2013 2 406 asukasta, joista miehiä 1 190 ja naisia 1 216. Muutos vuoden takaiseen on -35 asukasta. Suomen 320 kunnasta Kuhmoinen oli kooltaan sijalla 258. Väestömuutos selittyi luonnollisella poistumalla, sekä normaalilla muuttoliikkeellä. Tilastojen mukaan väkiluvun pieneminen on hidastunut jonkin verran. Haasteena työnantajille on työikäisten määrän väheneminen. Ikäihmisten määrän lisääntyminen tuo kuntaan lisää tarpeita monialaiselle palveluyrittäjyydelle. Ennusteiden mukaan kunnan väkimäärä laskee vuoteen 2030 mennessä noin 12 %:lla vuoden 2005 (2805) tilanteesta. Vuonna 2013 nettomuutto oli + 2 henkilöä tulomuuton ollessa 76 henkilöä ja lähtömuuton ollessa 74 henkilöä. Lisäksi maahanmuutto oli +5 henkilöä.

Kuhmoisten kunta on panostanut työllisyydenhoitoon palkkaamalla työnsuunnittelijan vuonna 2010 ja varaamalla määrärahaa tukityöllistämiseen, sekä yhdistysten työllistämistukeen. Työnsuunnittelijana vuonna 2013 on toiminut Terhi Sumioinen.

Vuoden 2013 aikana työttömyys Kuhmoisissa on vaihdellut 15 %:n molemmin puolin. Piikkinä työttömyystilastossa näkyy Metecon Kuhmoisten tehtaan lakkauttaminen huhtikuussa 2013, jolloin työttömyysprosentti oli 16.6 %. Kausityöpaikat ja työvoimapolitiittiset toimenpiteet tasoittivat tilannetta kesällä, mutta vuoden lopussa tilanne palautui kevään tasolle 16,8 %:iin. Työvoiman määrä 966 on tilastokeskuksen luku vuodelta 2011, johon kuukausittaista työttömien määrää verrataan.

Vuoden 2013 lopussa Kuhmoisissa oli 162 työtöntä, joka on 11 henkilöä enemmän kuin saman vuoden tammikuussa. Heistä 95 oli miehiä ja 67 naisia. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 10 henkilöä ja yli 50-vuotiaita 97 henkilöä. Yli vuoden työttömänä olleita oli 45 henkilöä, vajaakuntoisia 26 ja yli 500 päivää työttömänä olleita 25 henkilöä.

Kuhmoisten elinkeinoelämässä suurimmat alat liikevaihdon mitattuna ovat kauppa, teollisuus ja rakentaminen. Alkutuotannossa työskentelee vajaat 15 prosenttia työvoimasta. Palvelualojen työpaikat kunnassa muodostavat yli puolet kaikista työpaikoista ja jalostuksen osuus on noin neljännes. Kuhmoisten kunnan alueella sijaitsevista yrityksistä suurin osa on rakennus- ja palvelualanyrityksiä sekä teollisuusyrityksiä. Eri toimialoilla olevien pienten palveluyritysten suuren määrän mahdollistaa kunnan alueella vapaa-aikaa viettävät yli 9 000 vapaa-ajanasukasta.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Henkilöstö

Kuhmoisten kunnan tuottamat palvelut järjestetään pääosin omalla henkilöstöllä. Poikkeuksena on sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka tuottaa Jämsän kaupunki sekä osa teknisen toimen tehtävistä tuotetaan ostopalveluna. Henkilöstön jaksamiseen liittyvien riskien vähentämiseksi Kuhmoisten kunnan on työnantajana jatkuvasti kiinnitettävä huomiota henkilöstön työhyvinvointiin ja hyvään työilmapiiriin. Työtyytyväisyyskyselyn totuttaminen joka toinen vuosi on asetettu tavoitteeksi.

Kaikilla toimialoilla on panostettu vahvasti henkilöstön osaamiseen ja vuonna 2013 esimiesten osaamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Teknisessä toimessa rakennusmestarin tehtävissä on tapahtunut useita henkilövaihdoksia viime vuosina ja tämä on osaltaan vaikeuttanut erityisesti kunnan infraan liittyvien investointien toteuttamista. Teknisen toimen henkilöstömäärää on vahvistettu muun muassa palkkaamalla kunnossapitovastaava kesällä 2012 sekä rakennusmestarille kuuluvista tehtävistä työsuojelupäällikön tehtävät on siirretty kehittämisasiamiehen tehtäviin.

Ennusteiden mukaan vuosina 2010 - 2015 Kuhmoisten kunnan henkilöstöstä eläköityy 26,9 %. Kunnan henkilöstö on hyvin sitoutunut toimimaan kunnan palveluksessa ja henkilöstön työurat ovat usein hyvin pitkiä. Pienessä organisaatiossa useilla työntekijöillä on laaja tehtäväkuva, joka asettaa omat haasteensa työn hallintaan. Ammattitaidon ylläpitämiseksi työnantajan panostaminen jatkuvaan työntekijöiden koulutukseen välttämätöntä.

Talous

Merkittävä tulevaisuuden taloudellinen riski on kunnan menojen ja tulojen epätasapaino. Tämän riskin toteutuminen on mahdollista erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa. Vuonna 2013 kunnan mittava investointiohjelma aiheutti haasteita kunnan maksuvalmiuteen liittyen. Kaukolämpöhankkeen kustannuksiin nostettiin pitkäaikaista lainaa 700.000 euroa. Muu investointirahoitus toteutettiin kassavarojen turvin.

Kunnan riskiksi ja epävarmuustekijäksi voidaan nimetä myös kuntalaisten palvelutarpeen kysynnän kasvu. Työikäisten määrän vähentyminen aiheuttaa kuntatalouteen haasteita ja heikentää ns. huoltosuhdetta. Kunnan väestön ikääntyminen aiheuttaa terveyspalveluiden kysynnän kasvua. Jos työttömyys kasvaa, aiheuttaa se menopaineita sosiaalitoimessa erityisesti toimeentuloturvan puolella.

Valtionosuuksien osuus kunnan tulorahoituksesta on merkittävä. Valtakunnallinen valtionosuusjärjestelmän uudistus aiheuttaa toteutuessaan Kuhmoisten kunnalle huomattavan talousriskin. Jos valtionosuusjärjestelmän uudistus etenee suunnitellusti, sen toteutuminen merkitsee n. 900.000 euron vähennystä Kuhmoisten kunnalle myönnettäviin valtionosuuksiin. Vähennys tapahtuu viiden vuoden siirtymäajan puitteissa.

Kunnan heikko maksuvalmius on merkittävä riskitekijä. Erityisesti vuoden 2013 mittavan investointiohjelman maksupositit ovat luoneet ongelmia kassan riittävyyteen. Kuhmoisten kunta on solminut kuntatodistusohjelmat kolmen rahoituslaitoksen kanssa, jolloin lyhytaikaista lainaa on voitu tarvittaessa nostaa lyhyelläkin varoitusaajalla.

Laajakaista - kaikille 2015 hanke

Kuhmoisten kunta on valtuuston päätöksellä mukana Laajakaista - kaikille 2015 hankkeessa. Sopimuksen tavoitteena on vuoden 2015 loppuun mennessä taata Kuhmoislaisille tasa-arvoiset mahdollisuudet liittyä huippunopeaan tietoliikenneyhteyteen. Kuhmoisten kunnan osuus laajakaista hankkeen rahoituksesta on 8 % koko kustannuksesta eli 266 000€. Sopimuksen mukaan kunta maksaa Verkko- Osuus- kunta Kuuskaistalle kunnan maksuosuuden tasasuuruusina erinä 24 kuukauden aikana. Maksut aloitettiin helmikuussa 2013, mutta kunta lopetti maksuosuuksien maksamisen lokakuussa 2013, kun Kuuskaistan vaikea taloudellinen tilanne varmistui. Samalla varmistui, että heillä ei ole taloudellisia resursseja rakentaa Kuhmoisten laajakaistaverkkoa valmiiksi. Keväällä 2013 aloitetut maastotyöt keskeytyivät syksyllä 2013.

Syksyllä 2013 viidentoista kunnan yhteisesti perustama selvitystyöryhmä esitti, että kunnat perustavat yhteisen Verkkoholding osakeyhtiön joka ottaa vastatakseen laajakaista verkon rakentamisen viidentoista kunnan alueelle Keski-Suomessa. Esityksen mukaan verkko rakennetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan tuettu alue ja toisessa vaiheessa rakennetaan tukikelvoton alue. Kuhmoisten kunnanvaltuusto teki kokouksessaan 3.3.2014 päätöksen lähteä mukaan perustettavaan verkkoholding osakeyhtiöön esitetyllä 7.5 % osuudella. Päätöksen mukaan Kuhmoisten kunnan rahallinen osuus verkkoyhtiölle on perustettavan yhtiön 74 929 €:n osakepääomasijoitus ja 55 340 €:n kuntamaksuosuuden loppuosa, sekä 2 697 308 euron lainan takaus verkkoholdingyhtiön 1 vaiheen lainalle. Toisen vaiheen takauksen summaksi on arvioitu 1 597 000 €. Kaikki kunnat eivät ole lähteneet mukaan perustettavaan yhtiöön, joten neuvottelut jatkuvat uusien esityksien ja päätöksiä muodossa. Kyseessä on Kuhmoisten kunnan kannalta merkittävä infrahanke, joka sisältää myös taloudellisia riskejä, jotka ovat seuraavat:

1. korkotason nousu ensimmäisen 10 vuoden jälkeen
2. liittymämyynti ei onnistu täydellisesti
3. liittymien keskipituus nousee suunniteltua pidemmäksi myynnin kohdistuessa ei kaupalliselle alueelle
4. 1 MEUR:n osakepääoma ei ole riittävä
5. liittymämaksuja joudutaan palauttamaan vaiheen 1 ulkopuolelta tilatuille liittymille
6. kunnanvaltuustojen päätösten lainvoimaisuus viivästyy.
7. Korkea kuntakohtainen verkkoyhtiön lainan takaus
8. valtion tuet
9. Suuret kuntakohtaiset takaukset

Tietojärjestelmät

Kuhmoisten kunnan tietojärjestelmien tukipalvelu ostetaan ostopalveluna ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Ongelmatilanteissa tukipalvelua ei ole aina saatavissa toivottuna ajankohtana ja tämä saattaa aiheuttaa riskitilanteita erityisesti taloushallinnon maksuliikenteeseen liittyen.

Oikeudelliset riskit

Kuhmoisten kunnassa on ollut vireillä useitakin oikeusprosesseja ja niistä taloudellisesti merkittävin on ollut Lock-Wood Kuhmoinen Oy:n ja Lock-Wood Teknologia Oy:n liittyvät oikeusprosessit. Lock-Wood Teknologia Oy:n konkurssi on edelleen kesken tilinpäätöstä 2013 tehtäessä. Asiaa hoitaa asianajaja Kari Miettinen.

Ympäristötekijät

Vesihuoltolaitoksen valvontatutkimusohjelman mukaisesti on vesijohtoverkoston veden laatutarkkailua ja jäteveden päästötarkkailua suoritettu vuoden aikana. Jätevedenpuhdistamo on toiminut sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Varavoimallat on asennettu häiriötilanteiden varalle, mm. sähkökatkot ja myrskyt ovat aiheuttaneet aikaisemmin ongelmia vesi- ja viemärilaitokselle. Samoin jätevedenpuhdistamon ja pumppaamoiden hälytysjärjestelmän toimintavarmuutta on parannettu osittain niiden häiriötönnä toiminnan varmistamiseksi. Käyttöhenkilöstö on osallistunut toiminnan kehittämiseen ja häiriötilanteita varten on järjestetty myös useampia häiriötilanneharjoituksia.

Vesijohtoverkostoa rasittaneet suurehkot vesivuodot on saatu korjattua talvella 2012–13. Syksyllä Mällykäisen vedenottamosta analysoidun vesinäytteen torjunta-ainejäämälöydön jälkeen sieltä ei ole otettu vettä verkostoon.

Kunnan jätehuollon järjestämis- ja neuvontapalvelut on hankittu Jämsän Jätehuolto liikelaitokselta.

Hulevesistä ei ole ollut mainittavaa ongelmaa viime aikoina ja Kokkonniementien kevyenliikenteen väylän rakentamisen yhteydessä hulevesijärjestelmää alueella parannettiin.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selontekoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kuhmoisten kunnanvaltuusto hyväksyi 10.2.2014 hallintosääntöön tehtävät muutokset, jotka koskivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita. Taustalla oli lakimuutos, jolla uudistettiin kunnan talouden sisäistä ohjausta koskevia säännöksiä. Hallintosäännössä olevien ohjeiden lisäksi kunnassa on hyväksytty sisäisen valvonnan ohje sekä vuosittain hyväksyttävät talousarvion toimeenpano-ohje.

Kuhmoisten kunnassa on järjestetty talousarviovuonna 2013 koulutusta viranhaltijoille sekä luottamushenkilöille aiheista Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta (31.10.2013) sekä Julkiset hankinnat pähkinänkuoressa (23.10.2013). Lisäksi kunnan esimiehille on järjestetty kaksi erillistä koulutustilaisuutta keväällä 2013 ja alkuvuonna 2014, jossa keskityttiin esimiehenä toimimiseen. Näiden koulutusten lisäksi kunta järjesti erityisesti uusille luottamushenkilöille suunnatun koulutuksen keväällä 2013.

Kuhmoisten kunnassa on hankintojen osalta noudatettu hankintalain säännöksiä. Pienhankintojen tekemisen menettelytavoista ei säädetä hankintalaissa. Hankintalakia sovelletaan ainoastaan EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Pienhankinnoilla tarkoitetaan niitä hankintoja, jotka alittavat kansalliset kynnysarvot. Pienhankintojen tarkoituksenmukainen, hankinnan laatuun ja laajuuteen soveltuvien hankintatapojen soveltaminen on jäänyt hankintayksiköiden omaan harkintaan. Kuhmoisten kunnalla ei ole aikaisemmin ollut voimassa olevaa pienhankintaohjetta, vaan hankintamenettelyt ovat perustuneet toimialojen omiin käytäntöihin. Tämän vuoksi kunnassa katsottiin tarkoituksenmukaiseksi laatia Kuhmoisten kunnan pienhankintaohje, jotta myös kansalliset kynnysarvot alittaviin hankintoihin sovellettaisiin yhteneväisiä sääntöjä.

Kunnan johtoryhmätyöskentelyssä on kiinnitetty erityistä huomiota toiminnan suunnitteluun, aikataulujen laatimiseen, säännöllisten työpaikkakokousten pitämiseen ja sisäiseen tiedottamiseen. Vuonna 2012 Kuhmoisten kunnassa tehtiin päätös ottaa käyttöön 1.1.2013 alkaen sähköinen asianhallintajärjestelmä, joka myös oma osaltaan kehittää kunnan sisäistä johtamis- ja hallintajärjestelmää. Kunnassa järjestetään talouteen liittyviä yhteisiä palaverieja, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita.

Kunnanhallituksen on selonteossa käytävä läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet ja jos kunnan sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet eivät ole kaikilta osin toteutuneet. Tavoitteiden seurantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota jo tilikaudella. Jos selkeästi on odotettavissa, että tavoite ei tule toteutumaan, tulee asiasta raportoida ja tehdä tarvittava muutosesitys jo ennen tilikauden päättymistä.

Määrärahojen käytössä tulee vastuullisten viranhaltijoiden kiinnittää erityisessä huomiota määrärahojen riittävyyteen. Käyttötalouden osalta menokuri on ollut pääosin hyvä, mutta esimerkiksi vesilaitoksen tulot eivät ole riittäneet menojen kattamiseen. Investointien rahoituksessa tulee varainkäyttöä tehostaa, jotta määrärahaylityksiltä välttäisiin. Suurista investoinneista tulee tehdä etukäteen ns. maksupostit, jotta kunnan taloushallinto aikatauluttaa varojen käyttöä ja voi varautua rahoitustarpeeseen. Kunnanhallituksen vuosittainen talousarvion täytäntöönpano-ohje on kaikkia sitova asiakirja, joka omalta osaltaan ohjaa toimialoja vastuulliseen taloudenhoitoon.

Sahanrannan ja 24-Hallin vuokraamiseen liittyvien korjaus- ja muutostöiden kustannuksia ei voitu ennakoida talousarviota laadittaessa. Elinkeino- sekä teknisen toimen koordinaatiota tulee jatkossa kehittää toimivammaksi korjaus- ja muutostöiden osalta, jotta tarvittavat määrärahaesitykset tulevat päätöksentekoon riittävän ajoissa. Kirjaston ulkovaipan kustannusarvio ylittyi, koska lopulliset suunnitelmat oli tehtävissä vasta kaivu- ja purkutöiden jälkeen. Sivistystoimen osastokokouksessa on keskusteltu 29.1.2013 hallintosäännön toimivaltuuksista ja linjattu toimialan esimiesten viranhaltijapäätösten kirjaaminen.

2. Riskienhallinnan järjestäminen

Yleishallinto

Yleishallinnossa riskien arviointia tehdään jatkuvasti erityisesti talouden hallintaan liittyen. Kunnan talouden hallintaan liittyvät ratkaisut joudutaan usein arvioimaan monesta eri näkökulmasta. Suurimman riskin aiheuttaa kunnan heikko maksuvalmius. Tähän on varauduttu solmimalla kuntatodistusohjelmat eri rahoituslaitosten kanssa, jotka varmistavat nopean maksuvalmiuden parantamisen.

Sivistystoimi

Sivistystoimissa riskien arviointia on tehty erityisesti niiden palvelujen turvaamiseksi, joiden on toimitava päivittäin: ateriapalvelu, opetus ja lasten päivähoito. Toiminnasta vastaavien esimiesten välttämättömille tehtäville on nimetty varahenkilöt.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa on riskien arvioinnin päivitys aloitettu 30.5.2013. Arviointi sisältää fysikaalisten vaaratekijöiden, tapaturman vaaran, ergonomian, kemiallisten vaaratekijöiden, biologisten vaaratekijöiden sekä henkisen kuormittumisen tarkastelun työpisteittäin ja henkilöittäin.

Riskienhallinta ja seuranta

Yleishallinto

Yleishallinnon rooli riskienhallinnassa on suuri. Erityisesti taloushallinnon henkilöstön kautta tapahtuva kunnan varojen käytön valvonta ja siihen liittyvä tarkkailu on merkittävä osa riskienhallintaa. Yleishallinnon henkilöstö noudattaa kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita vastuujakoihin ja toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Sisäisen valvonnasta on keskusteltu työpaikkakokouksissa. Sisäisestä valvonnasta järjestettiin syksyllä 2013 koulutustilaisuus kunnan henkilöstölle ja kunnan luottamushenkilöille.

Sivistystoimi

Toimialan yksiköiden varautumis- ja pelastussuunnitelmat päivitetään vuosittain. Poistumisharjoituksia järjestetään vuosittain. Lasten päivähoiton henkilöstön ensiaputaidot on päivitetty koulutuksella.

Tekninen toimi

Esimiehet ovat vastuussa riskienhallinnasta ja seurannasta sekä kehittävät riskienhallintaa kokonaisuutena. Erityisalojen lisäkoulutus on tarpeen.

Riskien ennakointi

Yleishallinto

Kunnan maksuvalmiuteen liittyviin riskeihin ei vuonna 2013 pystytty kaikilta osin varautumaan ajoissa. Taloushallinto ei saanut ennalta riittävää tietoa investointiurakoiden maksuposteista ja tämä aiheutti haasteellisia tilanteita kassavarojen riittävyyden varmistamisessa.

Tekninen toimi

Vesihuollon ajallisiin riskeihin on pystytty varautumaan ennakolta. Vesihuollon rahamääräinen arviointi ei toteutunut verkoston eikä toisen vedenottamon osalta. Eteen tulleet tapaukset eivät olleet niiden laajuus huomioiden ennalta arvattavia.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Yleishallinto

Yleishallinnon hankinnat alittivat vuonna 2013 kansallisen kynnysarvon. Kaikki hankintoihin liittyen on pyydetty tarjoukset. Vuonna 2014 kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa sovelletaan kunnanhallituksen kokouksessaan 13.1.2014 § 18 hyväksymää pienhankintaohjetta.

Sivistystoimi

Sivistystoimen osastokokouksissa on keskusteltu hankintalain velvoitteista ja linjattu hankintojen viranhaltijapäätökset 29.1.2013 ja uudemman kerran 8.10.2013.

Tekninen toimi

Niiltä osin kuin hankkeen kokonaiskustannukset ovat olleet selkeästi arvioitavissa etukäteen ja ovat ylittäneet kynnysarvot, on hankkeet kilpailutettu hankintalain mukaisesti.

3. Sopimustoiminta

Yleishallinto

Yleishallinnossa valvotaan yleishallinnon toimesta laadittujen sopimusten ehtoja siltä osin, kun sopimusten ehdot kuuluvat yleishallinnon toimialaan. Sopimusehtoja, joiden velvoitteiden täyttäminen kuuluu muille toimialoille, kuuluu valvoa kyseisen toimialan viranhaltijoiden toimesta. Asuinkiinteistöjen vuokrasopimusten valvonta on kuitenkin täysin yleishallinnon vastuulla.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa tehtyjen sopimusten ehtoja ja vanhentumisaikoja seurataan säännöllisesti. Vuokrasopimusten kiinteistöihin liittyvät tekniset osat vaatisivat selkeitä ohjeita. Nyt sopimustekstit ovat varsin tulkinnanvaraisia.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sivistystoimi

Sivistystoimen osastokokouksissa on käsitelty sisäisen valvonnan ohjeita ja esimiesten velvollisuuksia. Hallintosäännön määrittelemien toimivaltuuksien noudattamiseen, toiminnan taloudellisuuteen liittyviin virkavelvoitteisiin ja viranhaltijapäätösten asianmukaisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Tekninen toimi

Sisäinen valvonta on ollut jatkuvaa toimintojen tarkkailua sekä havaittuihin epäkohtiin puuttumista. Epäkohtien luonteesta riippuen niihin on puututtu joko välittömästi tai osastokokousten yhteydessä. Yhtenä aiheena kehityskeskusteluissa ovat olleet henkilöriskit ja toiminnan riskit sekä sisäinen valvonta yhtenä kokonaisuutena liittyvänä työkaluna.

Yleishallinto

Yleishallinnossa sisäinen valvonta on jatkuvaa kunnan toimintojen arviointia erityisesti taloudenhallinnan näkökulmasta katsottuna. Yleishallinnon henkilöstö on sitoutunut noudattamaan kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Epäkohtiin on puututtu kulloinkin niiden edellyttämällä tavalla. Yleishallinnon toimesta vuonna 2013 kunnan toimialoilla otettiin käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä. Käyttöönotto on vaihteellinen ja se jatkuu myös vuonna 2014. Asianhallintajärjestelmän voidaan katsoa olevan olennainen osa riskienhallintaa, koska se lisää sisäistä läpinäkyvyyttä kunnan toimintoihin liittyen.

Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kuhmoisten kunta teki vuodelle 2013 talousarvion, jossa tilikauden tulosarvio oli 779 180 euroa alijäämäinen. Kunnan talousarviota vuodelle 2013 muutettiin syksyllä 2013, muutetun talousarvion tulosarvio on 839 178 euroa alijäämäinen. Talousarvion mukaan kunnan verotulot ovat 7 560 000 euroa ja tilinpäätöksen toteuma on 7 541 831,06 euroa eli verotulot toteutuivat 18 168,94 euroa budjetoitua pienempänä. Kuhmoisten kunnanvaltuusto päätti syksyllä 2009, että kunnan tuloveroprosentti on 2010 vuonna 19,75 % ja samalla päätettiin korotuksista myös kiinteistöverojen osalta. Kunnan verotulot tilinpäätöksessä 2009 olivat 7,103 milj. euroa, 2010 tilinpäätöksessä 7,423 milj. euroa, 2011 tilinpäätöksessä 7,413 milj. euroa ja 2012 tilinpäätöksessä 7,390 milj. euroa.

Kuhmoisten kunnan saamien valtionosuuksien kasvu on ollut merkittävää viime vuosina. Vertailutietona voidaan todeta seuraavaa: 2005 vuonna 5,156 milj. euroa, 2006 vuonna 5,979 milj. euroa, 2007 vuonna 6,038 milj. euroa, 2008 vuonna 6,958 milj. euroa, 2009 vuonna 7,586 milj. euroa, 2010 vuonna 7,978 milj. euroa, 2011 vuonna 8,119 milj. euroa, 2012 vuonna 8,740 milj. euroa ja tilinpäätösvuonna 8 980 622 euroa.

Kuhmoisten kunnan vuoden 2013 tilinpäätös on 405 384,66 euroa alijäämäinen. Hallintokuntien pysyminen annetussa talousarviossa mahdollisti sen, ettei talousarviossa ollut alijäämä toteutunut kokonaisuudessaan. Kunnan käyttöomaisuuden suunnitelmapoistot muutettiin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman uuden yleisohjeen mukaisiksi 1.1.2013 alkaen. Poistot kasvoivat vuoden 2012 tilinpäätökseen verrattuna 415 784 euroa, summa sisältää 195 543 euroa sellaisia kohteita, joista ei tule tuleville vuosille enää poistoja.

Jämsän kaupungilta ostettujen sosiaali- ja terveystoimen ostopalveluiden lopulliset kustannukset olivat 9 730 520 euroa, talousarvio alittui 35 480 euroa.

Käyttötalouden menoissa valtuuston sitovuustason ylityksiä tapahtui Yleishallinnon Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan tulosalueella 6 055,82 euroa ja Sivistyslautakunnan hallinnon tulosalueella 2 385,89 euroa. Investointimenoissa valtuuston sitovuustaso ylittyi kaukolämpöverkon rakentamishankkeella 167 591,68 eurolla.

TULOSLASKELMA:

Tulojen alitukset	453 875,60
Tulojen ylitykset	-195 417,71
Menojen alitukset	-678 451,90
Menojen ylitykset	8 774,29
Netto	-411 219,72

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmasta voi lukea, että kunnan ulkoiset toimintatulot vuonna 2013 ovat 2,486 milj. euroa (2012 tp 2,373 milj. euroa), jotka ovat 0,283 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Vuoden 2012 tilinpäätöksen ja vuoden 2013 tilinpäätöksen toimintatuottojen kasvu on 4,78 %.

Tilinpäätösvuoden ulkoiset toimintakulut ovat 18 223 milj. euroa (2012 tp 17 351 milj. euroa), jotka ovat 0,659 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Vuoden 2012 tilinpäätöksen ja vuoden 2013 tilinpäätöksen toimintakulujen kasvu on 5,02 %. Erityisesti alitusta menojen osalta tapahtui henkilöstökulujen ja palveluiden oston menolajeilla. Henkilöstökulut tilinpäätöksessä ovat yhteensä 4,714 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 4,36 %. Palveluiden ostot ovat yhteensä 11,722 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 4,25 %.

Verotuloja kertyi 7,542 milj. euroa ja valtionosuuksia 8,981 milj. euroa, toteutuneet luvut ovat hieman talousarviossa arvioitua pienemmät. Verotulot kasvoivat vuoden 2012 tilinpäätökseen nähden 2,06 %, valtionosuudet kasvoivat vuoden 2012 tilinpäätöksestä 2,76 %.

Kokonaisuutena tarkastellen kunnan tulot ylittivät menot siten, että vuosikatteesta muodostui 904 389,72 € positiivinen (2012 tp 1 227 930,84 € positiivinen). Vuosikate asukasta kohti on 376 €. Vuoden 2013 poistot ovat 1,247 milj. euroa (2012 tp. 0,831 milj. euroa), Poistosuunnitelman muutos uuden yleisohjeen mukaiseksi lyhensi hyödykkeiden poistoaikoja ja näin ollen lisäsi poistojen määrää 415 783 euroa. Edellä mainittuun poistojen lisäykseen sisältyy loppuun poistettuja hyödykkeitä 195 543 euroa, näistä hyödykkeistä ei tulevana vuosina enää kirjata poistoja.

Poistot ja arvonalentumiset huomioiden tilikauden tulokseksi muodostuu alijäämää 405 384,66 €.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoiset)	2013 1 000 €	2012 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	2 486	2 373
TOIMINTAKULUT	-18 223	-17 350
TOIMINTAKATE	-15 737	-14 977
VEROTULOT	7 542	7 390
VALTIONOSUUDET	8 981	8 740
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT		
KORKOTUOTOT	57	62
MUUT RAHOITUSTUOTOT	101	78
KORKOKULUT	-14	-26
MUUT RAHOITUSKULUT	-26	-38
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	118	76
VUOSIKATE	904	1 229
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 321	-831
SATUNNAISET TUOTOT		
SATUNNAISET KULUT		
TILIKAUDEN TULOS	-417	398
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	12	11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-405	409
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,6	13,7
Vuosikate/Poistot, %	68,4	147,8
Vuosikate, euroa/asukas	376	503
Asukasmäärä	2 406	2 441

Tunnuslukujen selitykset:

$$\text{toimintatuotot/toimintakulut, \%} = 100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

$$\text{vuosikate / poistot, \%} = 100 \times \text{vuosikate/poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Rahoituslaskelma

Investointimenoja kunnalle kertyi 2 550 428,68 € ja investointituloja 298 248,45 €. Tonttien myyntituloja oli 614,14 €. Myyntivoittoa tonteista saatiin 51 385,86 €. Investointitulona on käsitelty puretun Jämsän Seudun Jätehuolto Oy:n osakkeet, saatu hinta osakkeista oli 32 299,31 €, josta kirjattiin tappiota 12 941,39 €. Investointitulona on käsitelty myös Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin maksama korvaus 230 835 € peruspääomasta Kuhmoisten kunnan erotessa 1.1.2013 sairaanhoitopiiriin jäsenyydestä. Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin osuuden tasearvo oli 305 572,95 €, joten arvonalentumisena kirjattiin 74 737,95 €. Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin osuuden arvo on Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä saadun korvauksen suuruinen 230 835 €. Rahoitusosuuksia investointihankintoihin kirjattiin 32 000 €.

Investointeina ovat mm. kaukolämpöverkon rakentaminen 1 117 591,68 eurolla, työ jatkuu vielä vuonna 2014. Laajakaista verkon suunnitteluun ja rakentamiseen maksettiin maksuposteja v. 2013 yhteensä 99 612 €. Orivedentie 3 ja 5 saneerausta jatkettiin ja (terveysasema) käytettiin investointirahaa tilinpäätös-vuonna 170 641,63 €, saneerauksen kokonaiskustannukseksi muodostui 333 230,83 €. Kiinteistöinves-tointeihin käytettiin rahaa kaikkiaan 649 310,94 €. Lisäksi tilinpäätös-vuonna investoitiin hulevesiverkos-toon ja vesi- ja viemäriverkostoon yhteensä 139 491,63 €. Yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin käytettiin rahaa yhteensä 129 808,53 €. Kiinteistöille hankittiin ja asennettiin varavoimalaitteistoja yhteensä 89 316,26 eurolla.

Antolainojen vähennyksenä rahoituslaskelmassa on Jämsän Seudun Jätehuolto Oy:lle annetun anto-lainan takaisinmaksu.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin kaukolämpöverkon rakentamisen kustannuksiin 700 000 €. Pitkäai-kaisia lainoja lyhennettiin 461 086,35 eurolla. Lyhytaikaista lainaa tilinpäätöshetkellä oli 1,5 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2013	2012
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	904	1 229
SATUNNAISET ERÄT, NETTO		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-38	-55
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-2 550	-715
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	32	16
PYSYVIEN VAST. HYÖDYKK. LUOV.TULOT	304	109
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 348	584
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-1	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	24	
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	700	
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-461	-565
LYHYTAICAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 500	
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-375	270
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 387	-295
RAHAVAROJEN MUUTOS	39	289
RAHAVARAT 31.12.	3 117	3 078
RAHAVARAT 1.1.	3 078	2 789
	39	289
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRAN		
KERTYMÄ 5 VUODELTA, €	2 577	4 741
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %	35,9	175,7
PÄÄOMAMENOJEN TULORAHOITUS, %	30,3	97,2
LAINANHOITOKATE	1,9	2,1
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	53,5	60,0
ASUKASMÄÄRÄ	2 406	2441

Tunnuslukujen selitykset:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa eli kassavaroja.

kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan kassavaroilla kattaa.

Tasetarkastelu

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta laskettaessa vuoden 2013 tilinpäätöksen perusteella kunnan omavaraisuusaste on 76,9 % (2012 tp 83,7 %). Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on 23,0 % (2012 tp 15,2 %).

Kunnan taseessa lainakanta tilinpäätösvuoden lopussa oli n. 2,8 milj. euroa eli 1 147 euroa/asukas (418 euroa/asukas v. 2012). Kunnan pitkäaikaiset lainat taseessa on 916 576 euroa ja lyhytaikaiset lainat 1 843 576 euroa. Uutta pitkäaikaista talousarviolainaa nostettiin 700 000 € kaukolämpöverkon rakentamiseen.

Kunnan taseessa 31.12.2013 edellisten tilikausien ylijäämä on 3 634 116,91 euroa. Hallitukselle esitetään, että tilikauden alijäämä 405 384,66 euroa kirjataan taseen tilikauden alijäämättilille.

Kunnalla ei ole edellisiltä vuosilta kattamatonta alijäämää.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2013 1 000 €	2012 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaakutteiset menot	13	30
Aineettomat hyödykkeet	13	30
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 504	2 505
Rakennukset	7 146	7 403
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 616	2 940
Koneet ja kalusto	156	149
Muut aineelliset hyödykkeet	3	3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 944	322
Aineelliset hyödykkeet	14 369	13 322
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 825	1 924
Muut lainasaamiset	359	383
Muut saamiset	11	10
Sijoitukset	2 195	2 317
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 577	15 669
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		1
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	417	381
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	417	382
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	317	300
Lainasaamiset		
Muut saamiset	233	55
Siirtosaamiset	119	114
Lyhytaikaiset saamiset	669	469
Saamiset	669	469
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	2 550	2 497
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 550	2 497
Rahat ja pankkisaamiset	567	581
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 786	3 547
VASTAAVAA	20 780	19 598

VASTATTAVAA

	2013	2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684	12 684
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 634	3 225
Tilikauden yli-/alijäämä	-405	409
OMA PÄÄOMA	15 913	16 318
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	56	68
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	56	68
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		5
Lahjoitusrahastojen pääomat	431	388
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	431	393
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	867	363
Lainat julkisyhteisöiltä	50	197
Saadut ennakot	4	10
Muut pitkäaikaiset velat	167	
Pitkäaikainen	1 088	570
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 697	202
Lainat julkisyhteisöiltä	147	259
Saadut ennakot		
Ostovelat	773	770
Liittymismaksut ja muut velat	79	83
Siirtovelat	596	935
Lyhytaikainen	3 292	2 249
VIERAS PÄÄOMA	4 380	2 819
VASTATTAVAA	20 780	19 598

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	76,9	83,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,0	15,2
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	3,2	3,6
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1342	1489
Lainakanta 31.12. (milj. €)	2,8	1,0
Lainakanta 31.12., €/asukas	1147	418
Lainasaamiset (milj. €)	0,4	0,4
Asukasmäärä	2406	2441

Tunnuslukujen selitykset**omavaraisuusaste, %**

= 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä si-
toumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden
keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntatalou-
dessa merkittävän suurta velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

kertynyt yli-/alijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

lainakanta 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

lainat euroa/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

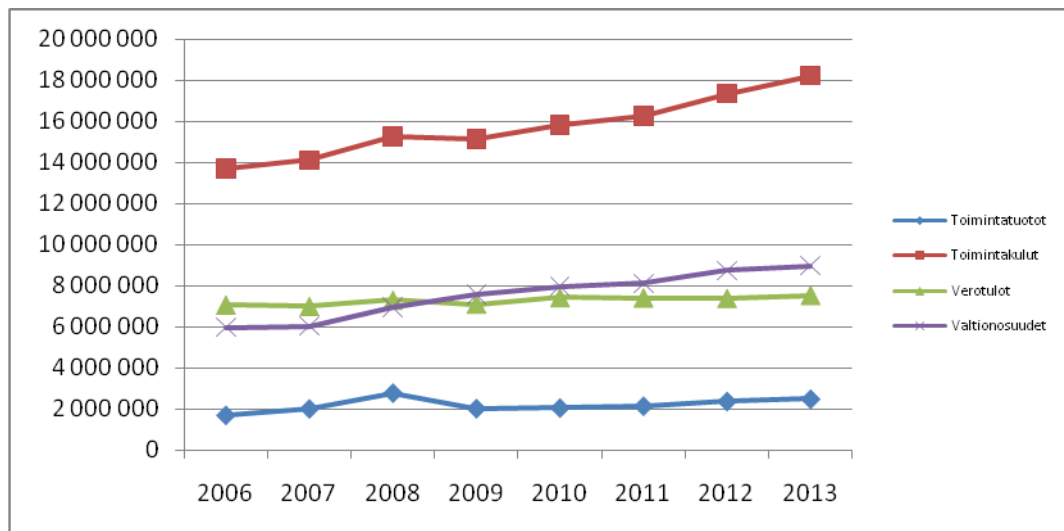
lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainasaamiset ja muut lainasaamiset.}$$

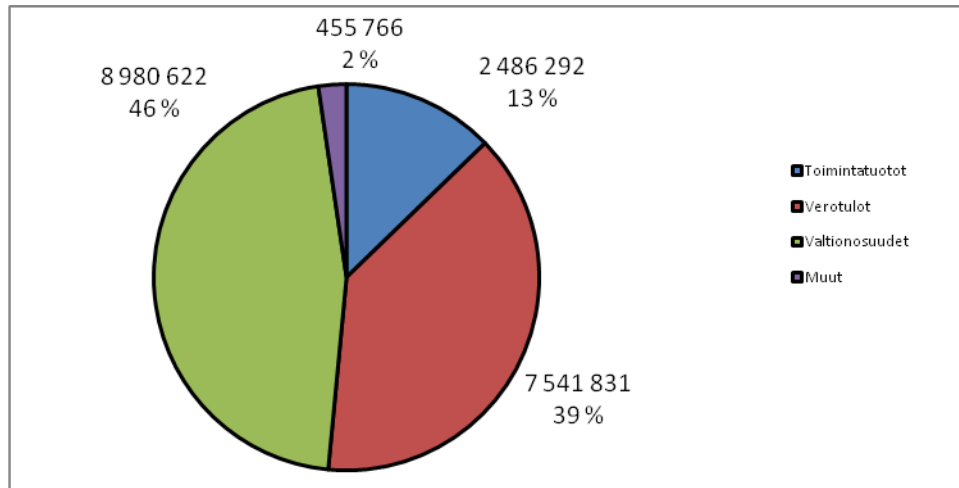
Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT					
		1 000 €			1 000 €
TULOT			MENOT		
Toiminta			Toiminta		
	Toimintatuotot	2486		Toimintakulut	18223
	Verotulot	7541		-Valmistus omaan käyttöön	
	Valtionosuudet	8980		Korkokulut	14
	Korkotuotot	56		Muut rahoituskulut	26
	Muut rahoitustuotot	101		Satunnaiset kulut	
	Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät	
	Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos	
	-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			-Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	
	luovutusvoitot	-51		-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
Investoinnit				luovutustappiot	-13
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	32	Investoinnit		
	Pysyvien vastaavien hyödykk. luov.tulot	230		Investointimenot	2551
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
	Antolainasaamisten vähennykset	24		Antolainasaamisten lisäykset	1
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	461
	Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1500		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
	Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä		21599	Kokonaismenot yhteensä		21263
Täsmäytys:					
	Kokonaistulot	21599		Muut maksuvalmiuden muutokset	-375
	Kokonaismenot	21263		Rahavarojen muutos	39
		336			-336

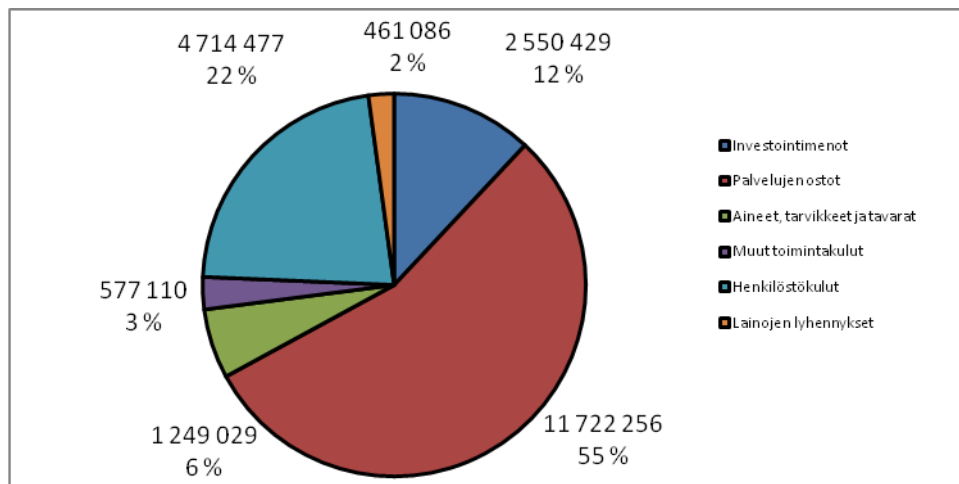
Tulojen ja menojen kehitys vuosina 2006 - 2013

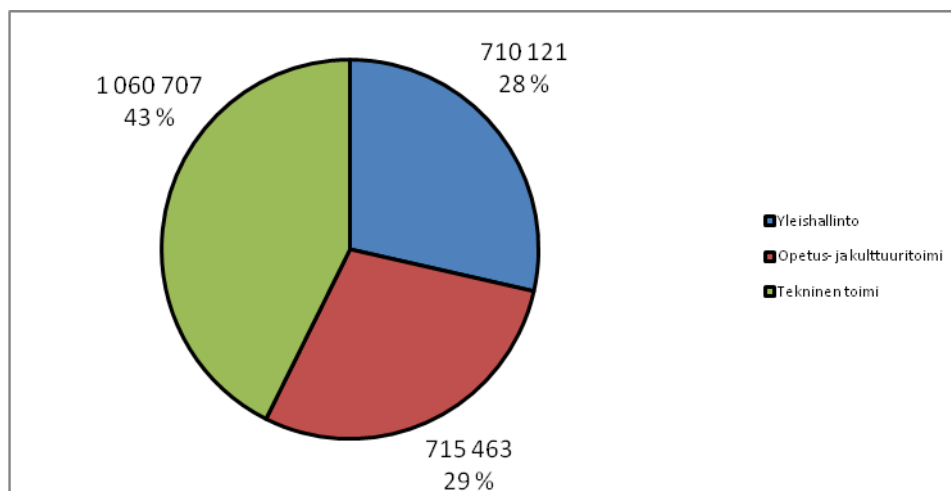
Kunnan tulojen jakautuminen (ulkoiset)

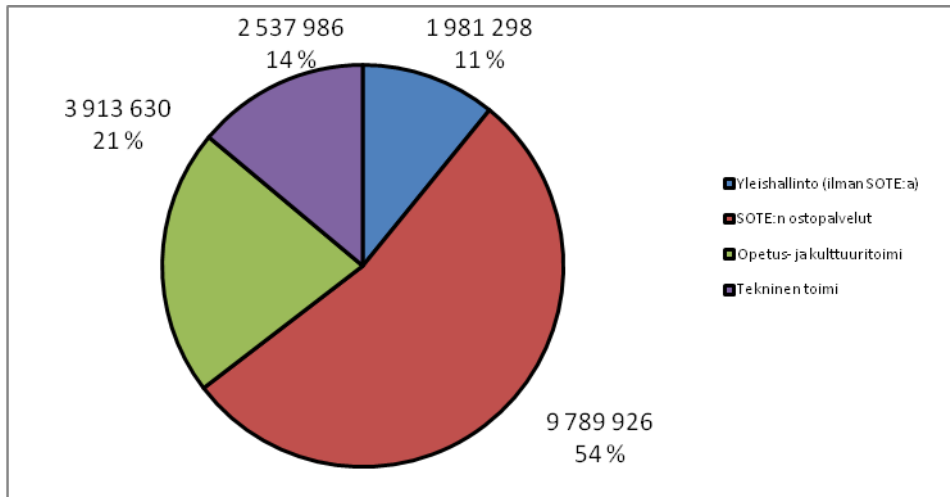
Kunnan menojen jakautuminen (ulkoiset)

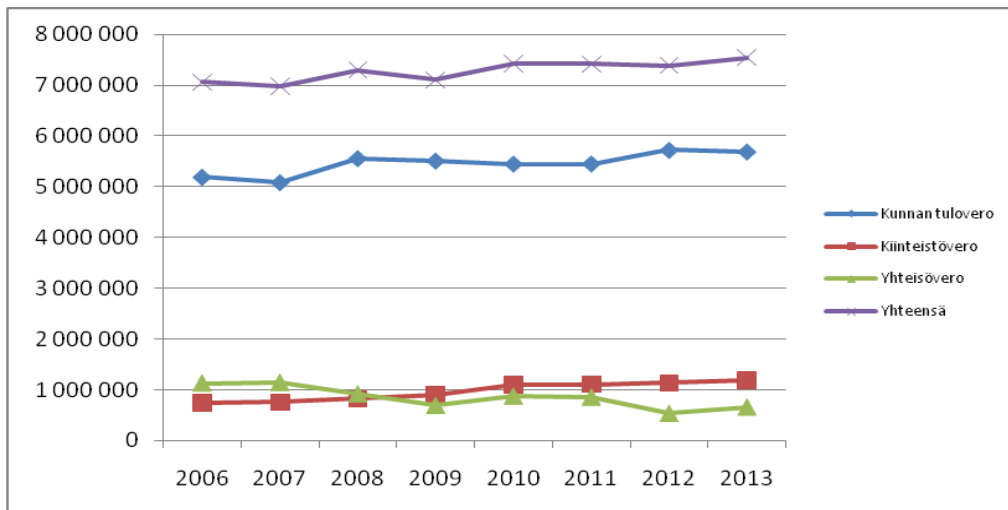
Toimintatuotot toimialoittain (ulkoiset)

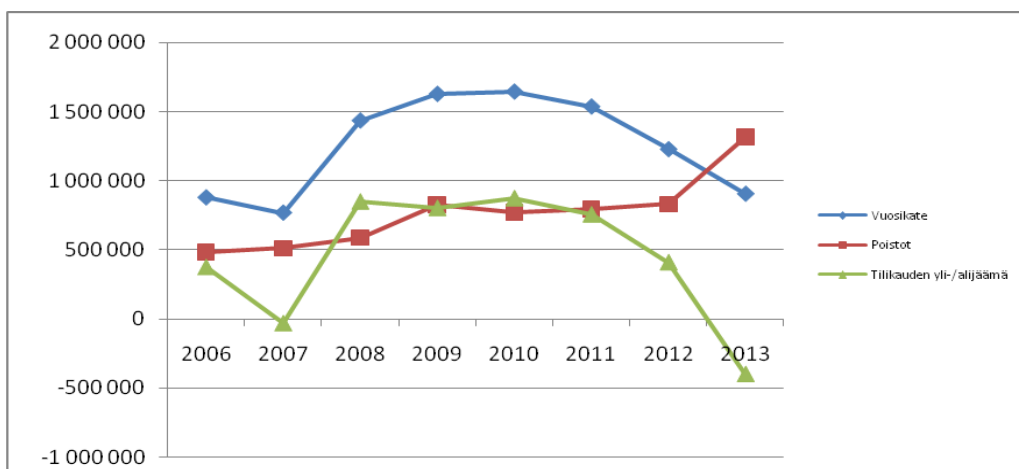
Toimintakulut toimialoittain (ulkoiset)

Verotulojen kehitys vuosina 2006 - 2013

Vuosikatteen ja tuloksen kehitys vuosina 2006 - 2013

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuhmoisten kunnan tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt olivat vuonna 2013 seuraavat:

Tytäryhteisöt:

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)

Kuhmoisten Päijälänkoti As Oy (omistusosuus 100 %)

Kuntayhtymät:

Keski-Suomen liitto (0,90 %)

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky (0,15 %)

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (1,27 %)

Päijät-Hämeen koulutuskonserni (0,19 %)

Osakkuusyhteisöt:

Kiinteistö Oy Hokkalanperä (35 %)

Asunto Oy Peltohokkala (25,6 %)

Kiinteistö Oy Pohjoisportti (35,5 %)

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy on raportoinut kunnanhallitusta toiminnastaan neljännesvuosit-
tain konserniohjeen mukaisesti. Muiden yhtiöiden osalta konserniohjausta on käyty erilaisissa palave-
reissa sekä neuvotteluissa.

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ		
	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		3
Muut omistusyhteisyhteisöt		5
Yhteensä	6	8

Konsernin toiminta ja talous

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy

Kuhmoisten kunnan merkittävin konserniin kuuluva yhtiö on Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy. Yhtiön tärkeimpiä tehtäviä on kohtuuhintaisten ja hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarjoaminen kuntalaisille. Vuokratasoa korotettiin kunnostettujen ja remontoitujen huoneistojen osalta. Asuntojen käyttöaste on ollut kohtuullinen n. 95 %. Liikevaihto kasvoi odotettua enemmän ja yhtiön toiminta oli tulokselista ja saavutti sille asetetut tavoitteet. Rakennuskannan systemaattista korjaustoimintaa ja hyvästä kunnosta huolehtimista on yhtiössä jatkettu edellisen vuoden tapaan. Rakennuskannan hyvässä kunnossa säilyttäminen vähentää sekä taloudellisia että turvallisuusriskejä huomattavasti. Tilikausi oli yhtiössä merkittävien päätösten vuosi. Keskustassa sijaitsevat kiinteistöt päätettiin liittää kunnan rakentamaan kaukolämpöverkkoon, liittyminen toteutui vuoden 2014 alussa. Kuhmoisten kunta myönsi v. 2013 kaukolämmön aiheuttamiin kustannuksiin yhtiölle antolainan, lainan nosto tapahtuu vuoden 2014 aikana.

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöjen tilinpäätös ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen on liitteenä 5.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	Tilivuosi 2013 1 000 €	Tilivuosi 2012 1 000 €
Toimintatuotot	4 533	5 411
Toimintakulut	-21 163	-21 455
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	1
Toimintakate	-16 630	-16 043
Verotulot	7 542	7 390
Valtionosuudet	10 441	10 207
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	58	63
Muut rahoitustuotot	101	79
Korkokulut	-63	-119
Muut rahoituskulut	-37	-43
Vuosikate	1 412	1 534
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 619	-1 199
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-75	
Satunnaiset erät	1	
Tilikauden tulos	-281	335
Tilinpäätössiirrot	-103	-77
Vähemmistöosuudet	-1	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-385	258
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,4	25,2
Vuosikate/Poistot, %	83,4	127,9
Vuosikate €/asukas	587	629
Asukasmäärä	2 406	2 441

Tunnuslukujen selitykset:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100* Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	Tilivuosi 2013 1 000 €	Tilivuosi 2012 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 412	1 535
Satunnaiset erät	1	
Tulo-rahoituksen korjauserät	-32	-59
	1 381	1 476
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 000	-938
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32	17
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	324	123
Investoinnit netto	-2 644	-798
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 263	678
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	
Antolainasaamisten vähennykset	24	0
Antolainauksen muutokset	23	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	866	979
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-655	-1 645
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 480	-36
Lainakannan muutokset	1 691	-702
Oman pääoman muutokset	-4	-1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	2	4
Vaihto-omaisuuden muutos	4	2
Saamisten muutos	-234	251
Korottomien velkojen muutos	-159	171
Muut maksuvalmiuden muutokset	-387	428
Rahoituksen rahavirta	1 323	-275
Rahavarojen muutos	60	403
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 345	3 321
Rahavarat 1.1.	3 285	2 918
	60	403
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulo-rahoitus, %	47,6	166,6
Lainanhoitokate	2,1	0,94
Kassanriittävyys (pv)	49	50

Tunnuslukujen selitykset:**Investointien tulorahoitus, %**

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan konsernin rahavaroilla kattaa. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	Tilivuosi 2013 1 000 €	Tilivuosi 2012 1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	111	199
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 766	2 755
Rakennukset	11 391	11 034
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 622	2 949
Koneet ja kalusto	329	408
Muut aineelliset hyödykkeet	4	7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 099	471
Aineelliset hyödykkeet	19 211	17 624
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	838	860
Lainasaamiset	0	25
Muut sijoitukset	12	10
Sijoitukset	849	895
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 171	18 718
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	537	509
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	20	38
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	1
Lyhytaikaiset saamiset	918	962
Saamiset	918	962
Rahoitusarvopaperit	2 593	2 534
Rahat ja pankkisaamiset	790	787
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 321	4 321
VASTAAVAA	25 029	23 548
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 694	12 694
Rahastot	601	524
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 964	1 963
Tilikauden yli-/alijäämä	-390	258
OMA PÄÄOMA	15 869	15 439
VÄHEMMISTÖOSUUS	7	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	273	237
Vapaaehtoiset varaukset	144	135
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	417	372
Pakolliset varaukset	50	60
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	557	524
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	3 722	3 730
Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	160	44
Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	2 225	800
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	2 022	2 579
VIERAS PÄÄOMA	8 129	7 153
VASTATTAVAA	25 029	23 548
KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	65,1	67,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,1	31,1
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	2,6	2,2
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1070	910
Lainakanta 31.12. (milj. €)	5,9	4,5
Lainakanta 31.12., €/asukas	2472	1856
Lainasaamiset (milj. €)	0	0
Asukasmäärä	2406	2441

Tunnuslukujen selitykset

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernin välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden tulos on -417 004,05 €

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

1. poistoeron vähennys 11 630,23 €

Poistoerokirjaukset on esitelty tilinpäätöskertomuksen liitteessä 17.

2. rahastojen lisäys 10,84 €

Vanhustentukirahaston pääomalle maksettu korko liitetään rahaston pääomaan.

Poistoeron vähennys ja rahastojen lisäys yhteensä on 11 619,39 €.

3. Edellä mainittujen kirjausten jälkeen muodostuva tilikauden alijäämä 405 384,66 € esitetään kirjattavaksi taseen tilikauden alijäämätilille.

Talousarvion toteutuminen

KÄYTTÖTALOUSOSA

TULOSALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA MÄÄRÄRAHAT

YLEISHALLINTO

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2013 ei järjestetty vaaleja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
1100 Vaalit						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 030		1 030	1 051,63	-21,63	102,1 %
Palvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	1 030	0	1 030	1 051,63	-21,63	102,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 030	0	-1 030	-1 051,63	21,63	102,1 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	40		40	21,48	18,52	53,7 %
KOKONNAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	1 070	0	1 070	1 073,11	-3,11	100,3 %
NETTO KUSTANNUS	-1 070	0	-1 070	-1 073,11	3,11	100,3 %
Vakituinen henkilöstö	0,02	0,00	0,02	0,02	0,00	

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilintarkastus

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Erkki Ollila, JHTT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestä- mistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHTT-tilin-tarkastaja/JHTT-yhteisö). Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana vuonna toimii JHTT Erkki Ollila.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toi- minnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
1200 Tilintarkastus						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	2 000		2 000	1 343,25	656,75	67,2 %
Palvelujen ostot	12 050		12 050	10 880,32	1 169,68	90,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	170		170	103,88	66,12	61,1 %
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	14 220	0	14 220	12 327,45	1 892,55	86,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-14 220	0	-14 220	-12 327,45	-1 892,55	86,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	300		300	255,63	44,37	85,2 %
KOKONNAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	14 520	0	14 520	12 583,08	1 936,92	86,7 %
NETTO KUSTANNUS	-14 520	0	-14 520	-12 583,08	-1 936,92	86,7 %
Vakituinen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

KUNNANHALLITUS

Hallinto

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat toiminnot ja niistä huolehtiminen: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, toimikunnat, hallintotoimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Yleishallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Investointien toteutuminen	Investointien toteutusaste investointisuunnitelman mukaisesti	Investointien toteutuminen 100 %	89,8 %
Kunnan elinvoimaisuuden lisääminen	Elinkeino- ja työllisyysstrategian käyttöönotto päätöksenteossa	Elinkeino- ja työllisyysstrategian mukaiset tavoitteet on huomioitu päätöksissä	Toteutunut
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti	Työttömyysprosentti vuoden lopussa enintään 10 %	16,8 %

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttöönotto	Asianhallintajärjestelmään valmisteltujen asioiden lukumäärä	Sähköinen asianhallintajärjestelmä käytössä kaikilla toimialoilla	Toteutunut
Huolellinen ja perusteellinen päätösvalmistelu	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Toteutunut
Työhyvinvoinnin edistäminen vuonna 2012 laaditun työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella	Henkilöstöltä tuleva palaute	Työhyvinvointikyselyn tuloksissa esiin tulleet epäkohdat on korjattu	Toteutunut osittain. Pyritty korjaamaan, tulokset saatavissa toteutettavan seuraavan kyselyn jälkeen.

Perustelut: Investointien toteutuminen investointisuunnitelman mukaisesti on yksi vuoden 2013 tärkeimmistä tavoitteista. Kunnan elinkeino- ja työllisyysstrategia valmistui vuonna 2012. Strategia sisältää päämäärän ja tavoitteet kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi erityisesti elinkeinoelämän ja työllisyyskäsittelyn näkökulmasta. Elinkeino- ja työllisyysstrategian tulee omalta osaltaan ohjata kunnallista päätöksentekoa. Kunnallisen organisaation tärkeimpänä voimavarana voidaan pitää sen henkilöstöä. Henkilöstön työhyvinvointi ja toimintaedellytykset tulee turvata mahdollisimman pitkälle työnantajan toimesta.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
1300 Hallinto						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	2 000		2 000	2 200,00	-200,00	110,0 %
Maksutulot	2 100		2 100	4 271,72	-2 171,72	203,4 %
Tuet ja avustukset	107 000	-6 400	100 600	107 487,82	-6 887,82	106,8 %
Vuokratulot			0			
Muut tulot			0		0,00	
tulot yhteensä	111 100	-6 400	104 700	113 959,54	-9 259,54	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	638 310	-51 400	586 910	590 556,60	-3 646,60	100,6 %
Palvelujen ostot	335 700	-6 800	328 900	284 771,54	44 128,46	86,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	20 020	10 000	30 020	27 413,91	2 606,09	91,3 %
Avustukset	99 000	-5 000	94 000	86 059,58	7 940,42	91,6 %
Vuokramenot	4 600		4 600	2 343,70	2 256,30	51,0 %
Muut menot	15 140	12 940	28 080	28 251,95	-171,95	100,6 %
menot yhteensä	1 112 770	-40 260	1 072 510	1 019 397,28	53 112,72	95,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 001 670	33 860	-967 810	-905 437,74	-62 372,26	93,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset		74 738	74 738	74 737,95		
Tulot	306 160		306 160	252 971,85	53 188,15	82,6 %
Menot	116 040		116 040	110 756,32	5 283,68	95,4 %
KOKONNAISTULOT	417 260	-6 400	410 860	366 931,39	43 928,61	89,3 %
KOKONAISMENOT	1 228 810	34 478	1 263 288	1 204 891,55	58 396,45	95,4 %
NETTO KUSTANNUS	-811 550	-40 878	-852 428	-837 960,16	-14 467,84	98,3 %
Vakituinen henkilöstö	6,22	0,00	6,22	6,22	0,00	

Sisäiset palvelut

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu puhelinvaihteesta, kopioinnista ja tietohallintopalveluista aiheutuvista menoista. Puhelinvaihtepalvelu on keväästä 2006 alkaen toteutettu seudullisena ratkaisuna. Kuhmoisten kunnan puhelinvälitys hoidetaan Jämsän kaupungin toimesta. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Jämsän kaupungin kanssa tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen osalta.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tietohallinto-, tietoliikenne , kopiointi- ja puhelinvaihtepalvelujen tuottaminen kunnan eri toimialoille.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelutuotannon sujuvuus ja virheettömyys erityisesti tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen osalta	Käyttäjäpalautteen määrä	Sujuva ja virheetön palvelutuotanto	Ei toteutunut. Uusien tietojärjestelmien käyttöönotossa oli teknisiä ongelmia.
Lähitukipalvelujen saataavuuden edistäminen	Lähipalvelupyyntöihin vastaaminen	Kaikkiin lähipalvelupyyntöihin vastataan enintään vuorokauden sisällä pyynnön lähettämisestä	Ei toteutunut Jämsän kaupungin tietohallinnon henkilöstön lomautusten takia.

Perustelut: Tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen sujuvuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa. Lähipalvelujen osuus em. palveluissa on merkittävä.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
1302 Sisäiset palvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	300		300	0,00	300,00	0,0 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	300	0	300	0,00	300,00	0,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot		4 120	4 120	4 654,68	-534,68	
Palvelujen ostot	116 550	-6 000	110 550	97 096,22	13 453,78	87,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 200	2 000	4 200	4 046,21	153,79	96,3 %
Avustukset						
Vuokramenot	8 300	-2 000	6 300	0,00	6 300,00	0,0 %
Muut menot	570		570	528,97	41,03	92,8 %
menot yhteensä	127 620	-1 880	125 740	106 326,08	19 413,92	84,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-127 320	1 880	-125 440	-106 326,08	-19 113,92	84,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	128 830		128 830	109 636,81	19 193,19	85,1 %
Menot	1 510		1 510	3 310,73	-1 800,73	219,3 %
KOKONNAISTULOT	129 130	0	129 130	109 636,81	19 493,19	84,9 %
KOKONAISMENOT	129 130	-1 880	127 250	109 636,81	17 613,19	86,2 %
NETTO KUSTANNUS	0	1 880	1 880	0,00	1 880,00	0,0 %
Vakituinen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne.

Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimen tehtäviä hoitaa kehittämisasiamies. Kehittämisasiamies toimii omalta osaltaan kunnan elinkeinoelämän ja elinvoiman kehittäjänä. Hän käy avointa, aktiivista ja rakentavaa vuoropuhelua yrittäjien kanssa. Kehittämisasiamies neuvoo yrityksiä sekä yrittäjiksi aikovia ja ryhtyviä henkilöitä, välittää heille tietoa koulu- tuksista, saatavilla olevista yrityspalveluista ja edistää matkailuun liittyvää näkyvyyttä sekä kehittää yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä ja yhteismarkkinointia. Kehittämisasiamies toteuttaa kunnan vuonna 2012 hyväksyttyä elinkeino- ja työllisyysstrategiaa.

Elinkeinotoimi markkinoi aktiivisesti kuntaa eri messuilla ja tapahtumissa tavoitteena saada kunnan imago entistä positiivisemmaksi. Markkinoinnin tavoitteena on saada lisää vakituksia asukkaita kuntaan.

Kuhmoisten kunnassa on voimassa oleva metsäsuunnitelma, jonka perusteella toteutetaan metsänhoidollisia toimenpiteitä sekä myydään vuosittain metsäomaisuutta n. 250.000- 300.000 euron edestä.

Palvelusuunnitelman kuvaus: Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan vetovoimaisuuden edistäminen	Kunnan positiivinen näkyvyys, uudet yritykset, kuntaan muuttavien määrä, rakennuslupien määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennusten uustuotanto.	Uusien yrityksiä määrä suurempi kuin edellisenä vuonna. Rakennuslupien määrä suurempi kuin edellisenä vuotena.	Toteutunut - kunnan näkyvyyttä edistäviä tapahtumia enemmän kuin v 2012 - uusia yrityksiä 10kpl - rakennuslupien määrän kasvu ei toteutunut Rakennusten uustuotannon lisääminen ei toteutunut

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kasvava yrityskanta	Paikalliset uudet yritykset.	Yritysten määrän lisääntyminen. Työvoiman tarpeen lisääntyminen	Toteutunut uusia yrityksiä 10kpl pienien yritysten kausityövoimantarve lisääntynyt
Toimiva yritysneuvonta	Asiakaspalaute. Yrityskontaktien määrän lisääntyminen vuoteen 2012 verrattuna	Asiakastytytyväisyyden kasvattaminen aikaisempaan vuoteen 2012 verrattuna	Toteutunut yrityskontaktien määrä lisääntynyt noin 3 % asiakastytytyväisyys-tutkimusta ei tehty vuonna 2013
Kuntaan muuttavien asukkaiden määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna.	Asukasmäärä	Rakennuslupien määrän lisääntyminen. Kerros-, rivi- ja omakotitalojen uustuotannon lisääntyminen. Kuntaan muuttaneet uudet asukkaat	Toteutunut osittain Kerrostalohanke ei toteutunut. Kunnan asukasmäärän väheneminen hidastunut. Rakennuslupien määrän kasvu ei toteutunut

Perustelut: Kuntaan muuttavat uudet asukkaat, kunnan alueella käynnistyvät uudet yritykset ja uudisrakentamisen lisääntyminen ovat merkki elinvoimaisesta elinkeinoelämästä ja elinvoimaisuuden kasvamisesta. Elinvoimaisuuden lisääntyminen luo positiivista julkisuutta ja kunnan vetovoima lisääntyy muun markkinoinnin ohessa. Toimivat ja asiakaslähtöiset yrityspalvelut ovat tärkeä tekijä alueen yrittäjien toimintaedellytysten turvaamisessa ja asiakaspalautteet kertovat yritysneuvonnan laadukkuudesta ja sen onnistumisesta. Tarjolla olevat toimitilat parantavat yritysten mahdollisuutta muuttaa kuntaamme.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
1303 Elinkeinoelämän edistäminen						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	293 000	50 000	343 000	298 881,23	44 118,77	87,1 %
Maksutulot			0			
Tuet ja avustukset			0			
Vuokratulot	3 500		3 500	3 367,70	132,30	96,2 %
Muut tulot	18 000	62 220	80 220	75 016,67	5 203,33	93,5 %
tulot yhteensä	314 500	112 220	426 720	377 265,60	49 454,40	88,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	93 610	23 020	116 630	113 819,09	2 810,91	97,6 %
Palvelujen ostot	128 900	13 700	142 600	125 295,22	17 304,78	87,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 970	5 050	8 020	8 523,51	-503,51	106,3 %
Avustukset	8 500	-6 000	2 500	107,08	2 392,92	4,3 %
Vuokramenot			0	358,86	-358,86	
Muut menot	10 300		10 300	8 927,73	1 372,27	86,7 %
menot yhteensä	244 280	35 770	280 050	257 031,49	23 018,51	91,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	70 220	76 450	146 670	120 234,11	26 435,89	82,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	24 080		24 080	18 455,16	5 624,84	
KOKONNAISTULOT	314 500	112 220	426 720	377 265,60	49 454,40	88,4 %
KOKONAISMENOT	268 360	35 770	304 130	275 486,65	28 643,35	90,6 %
NETTO KUSTANNUS	46 140	76 450	122 590	101 778,95	20 811,05	83,0 %
Vakituinen henkilöstö	1,75	0,00	1,75	2,25	0,00	

Terveystieteiden ja sosiaali- ja terveysministeriön, oma toiminta (ei Jämsän ostopalveluja)

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Oman toiminnan tulosalueen tuloissa on valtiolta tuleva elatustuen palautus sekä toimeentulotuen valtionosuus. Menoissa on sosiaali- ja terveystoimen siirtynyt henkilöstöä koskevat eläkemenoperusteiset- ja varhemaksut. Vuonna 2013 tulosalueen menoissa on huomioitu myös Jämsän seudun terveydenhuollon kuntayhtymän purkautumisesta johtuvat eläkemenoperusteiset maksut, jotka aikaisemmin olivat Jämsän kaupungin maksettavana ja lukeutuivat meillä vastaavasti Jämsän ostopalveluihin.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
1307 Sosiaali- ja terveys/ omatoiminta						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	140 000	-20 000	120 000	113 419,06	6 580,94	94,5 %
Vuokratulot						
Muut tulot	4 000		4 000	105 477,21	-101 477,21	
tulot yhteensä	144 000	-20 000	124 000	218 896,27	-94 896,27	176,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	435 000	142 000	577 000	583 055,82	-6 055,82	101,0 %
Palvelujen ostot						
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	435 000	142 000	577 000	583 055,82	-6 055,82	101,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-291 000	-162 000	-453 000	-364 159,55	-88 840,45	80,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot						
KOKONNAISTULOT	144 000	-20 000	124 000	218 896,27	-94 896,27	176,5 %
KOKONAISMENOT	435 000	142 000	577 000	583 055,82	-6 055,82	101,0 %
NETTO KUSTANNUS	-291 000	-162 000	-453 000	-364 159,55	-88 840,45	80,4 %
Vakituinen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Terveystoimen ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Jämsä ja Keuruu

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on tuottaa ja järjestää kuntalaisille tarpeelliset, oikein mitoitettut ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut. Palveluilla tuetaan kuntalaisten elämäntaitojen hallintaa ja mahdollisuutta turvalliseen ja mielekkääseen elämään kaikissa elämäntilanteissa.

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimintoihin. Sosiaali- ja terveystoimintoihin järjestämismallina on Jämsän kaupungilla ja järjestämismallina toteutetaan tilaaja-tuottaja -mallin mukaisella toiminnalla. Yhteistoimintatehtäviin kuuluvat kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten ja muiden sosiaali- ja terveystoimintoihin järjestämismallin mukainen. Ympäristöterveydenhuollon palvelut ostetaan Keuruun kaupungilta.

Tehtäviä ovat:

1. Kunnille kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon viranomais tehtävät
2. Väestölle järjestettävät sosiaali- ja terveystoimintoihin, jotka ovat:
sosiaali- ja terveystoimen hallinto, vastaanottopalvelut, aikuisten psykososiaaliset palvelut, perhepalvelut, suun terveydenhuollon palvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vammais- ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelut, toimeentulotuki ja sosiaalitoimen lainsäädäntöön liittyvä työllisyys, kuntoutuspalvelut ja perusterveydenhuolto ja siihen liittyvä erikoissairaanhoito.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan erikoissairaanhoitoon vastuullinen järjestäjä on Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä. Yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta hoitaa Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan puolesta sopimusneuvottelut ja muun tarvittavan sopimisen Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kanssa kuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Muilta erikoissairaanhoitoon ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelujen tuottajilta yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta tilaa palvelut sopimuskuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki.

Tulosalueen menoista maksetaan myös vuonna 1927 tai sitä aiemmin syntyneiden kuntalaisten terveyskeskusmaksuja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata Kuhmoisten kunnan ja Jämsän kaupungin muodostamalla yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja kaikkien seutukunnan alueen asukkaiden saatavilla olevat laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Kuhmoisten kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä koskeva palvelusopimus vuodelle 2013 on talousarviokirjan liitteenä 1.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sosiaali ja –terveystoimen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuvat	Palvelusopimuksessa määritellyt asiat	Palvelusopimuksen toteutuminen	Toteutui osittain. Sosiaalihuollon palveluiden saatavuudessa oli puutteita.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyönä	Laajennetun hyvinvointikertomuksen toteutuminen	Laajennetun hyvinvointikertomuksen mukaisten tavoitteiden toteutuminen	Toteutui
Ikääntyvien asiakkaiden asumispalveluiden kehittäminen laatusuosituksen mukaiseksi	Tehostetun palveluasumisen suunnittelu vuoden 2013 aikana	Tehostettu palveluasuminen valmiina käyttöön otettavaksi suunnitelman mukaisena vuoden 2014 alusta alkaen	Ei toteutunut. Tehostetun palveluasumisen kustannustehokkuuden selvittämistä jatkettiin.-

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaiset saavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut hoitotakuun mukaisesti ajassa	Raportit	Hoitotakuu toteutuu	Toteutui.
Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen	Kuntouttavien tukityöpaikkojen lukumäärä	Toimintakeskuksen kuntouttavan roolin syventäminen	Toteutui.

TOIMIALA: 1308 Sosiaali- ja terveys/ ostopalvelut Jämsä ja Keuruu	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot						
Palvelujen ostot	9 821 000		9 821 000	9 789 926,12	31 073,88	99,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat			0		0,00	
Avustukset	5 000		5 000	2 108,90	2 891,10	42,2 %
Vuokramenot						
Muut menot			0		0,00	
menot yhteensä	9 826 000	0	9 826 000	9 792 035,02	33 964,98	99,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-9 826 000	0	-9 826 000	-9 792 035,02	-33 964,98	99,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot						
KOKONNAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	9 826 000	0	9 826 000	9 792 035,02	33 964,98	99,7 %
NETTO KUSTANNUS	-9 826 000	0	-9 826 000	-9 792 035,02	-33 964,98	99,7 %
Vakituinen henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Sosiaali- ja terveystoimi / Toteutuneet ostopalvelut

	Tilinpäätös v. 2012	Talousarvio v. 2013	Toteutunut v. 2013	Poikkeama v. 2013
Hallinto	48 663			
Psykososiaaliset ja perheiden palvelut	1 015 702	1 244 270	1 003 423	240 847
Vammais- ja kuntoutuspalvelut	1 102 048	1 101 440	986 743	114 697
Vanhusten palvelut	3 767 664	3 927 230	3 667 513	259 717
Terveystoimen vastaanottopalvelut	1 316 638	1 321 340	1 400 037	-78 697
Erikoissairaanhoidon palvelut	2 329 370	2 171 720	2 672 805	-501 085
Ympäristöterveydenhuolto (Keuruu)	59 939	55 000	59 406	-4 406
yhteensä	9 640 024	9 821 000	9 789 926	31 074
muutos-%			1,55 %	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	295 300	50 000	345 300	301 081,23	44 218,77	87,2 %
Maksutulot	2 100	0	2 100	4 271,72	-2 171,72	203,4 %
Tuet ja avustukset	247 000	-26 400	220 600	220 906,88	-306,88	100,1 %
Vuokratulot	3 500	0	3 500	3 367,70	132,30	96,2 %
Muut tulot	22 000	62 220	84 220	180 493,88	-96 273,88	214,3 %
tulot yhteensä	569 900	85 820	655 720	710 121,41	-54 401,41	108,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 169 950	117 740	1 287 690	1 294 481,07	-6 791,07	100,5 %
Palvelujen ostot	10 414 200	900	10 415 100	10 307 969,42	107 130,58	99,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	25 360	17 050	42 410	40 087,51	2 322,49	94,5 %
Avustukset	112 500	-11 000	101 500	88 275,56	13 224,44	87,0 %
Vuokramenot	12 900	-2 000	10 900	2 702,56	8 197,44	24,8 %
Muut menot	26 010	12 940	38 950	37 708,65	1 241,35	96,8 %
menot yhteensä	11 760 920	135 630	11 896 550	11 771 224,77	125 325,23	98,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-11 191 020	-49 810	-11 240 830	-11 061 103,36	-179 726,64	98,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset		74 738	74 738	74 737,95		
Tulot	434 990	0	434 990	362 608,66	72 381,34	
Menot	141 970	0	141 970	132 799,32	9 170,68	
KOKONNAISTULOT	1 004 890	85 820	1 090 710	1 072 730,07	17 979,93	98,4 %
KOKONAISMENOT	11 902 890	210 368	12 113 258	11 978 762,04	134 495,96	98,9 %
NETTO KUSTANNUS	-10 898 000	-124 548	-11 022 548	-10 906 031,97	-116 516,03	98,9 %
Vakituinen henkilöstö	7,99	0,00	7,99	8,49	0,00	

OPETUS- JA KULTTUURITOIMI

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen hallinto

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kuhmoisten kunnan sivistystoimi edistää kuntalaisten osaamista, elinikäistä oppimista ja henkistä hyvinvointia, tukee yksilön kehitystä yhteistyökykyiseksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi sekä lisää asukkaiden viihtyvyyttä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on tuottaa sivistystoimen ydintoimintoja tukevia hallinnollisia ja taloudellisia palveluita. Palveluilla tuetaan varhaiskasvatus- ja koulutustarpeita sekä tarjotaan kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuoriso- sekä ravitsemuspalveluja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorten osallisuus päätöksenteossa	Nuorisovaltuutettu osallistuu lautakunnan kokouksiin	Nuoria koskevat asiat	Toteutunut 3/9 kokousta

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Perusopetuksen laatukriteerit	Perusopetuksen laatukortit	Fyysinen oppimisympäristön turvallisuus Johtaminen Kodin ja koulun yhteistyö	Toteutunut

Perustelut: Nuorisolaki edellyttää, että nuorille pitää järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevista asioista.

Laatukriteereillä arvioidaan opetuksen laatua ja tunnistetaan opetuksen laadussa havaitut kehittämistarpeet sekä kohdistetaan koulukohtaista perusopetuksen kehittämistoimintaa. Perusopetuksen laatua mitataan ns. laatukorteilla. Lautakunnan valitsemien laatukorttien mukaisesti koulun fyysistä oppimisympäristöä ja sen turvallisuutta kohennettiin uusimalla opetusteknologiaa ja teknisen työn luokan välineistöä. Myös koulun keittiön linjasto uusittiin pedagogisesti järkeväksi. Kodin ja koulun välistä viestintää kehitettiin erityisesti Wilma-ohjelman avulla. Opetustoimen johtamista kehitettiin OSAAVA-hankkeen mallin mukaisesti.

Opetuksen laatuun ja oppimistuloksiin vaikutettiin lisäksi valtion erityisavustuksilla: opetusryhmien pienentämisen avustus 4.100€ ja koulun kerhotoiminnan avustus 10.500€.

Lautakunnan kokoukset: Sivistyslautakunta kokoontui 9 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 85 asiaa. Keskeisiä muutoksia palvelutuotannossa olivat tilavuokrien määrittely, päätökset esiopetus- ja päivähoitopaikkojen ostamisesta naapurikunnista, lukio-opetuksen sopeuttamistoimet ja ratsastuslinjan kehittäminen sekä Kirkonkylän koulun rehtorin tehtävien ja Puukkoisten lähikirjaston lakkauttaminen.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4000 Sivistystoimen hallinto						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	102 170	5 700	107 870	109 390,11	-1 520,11	101,4 %
Palvelujen ostot	9 650		9 650	9 764,22	-114,22	101,2 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 070		1 070	2 381,56	-1 311,56	222,6 %
Avustukset						
Vuokramenot	600		600		600,00	0,0 %
Muut menot	200		200	240,00	-40,00	120,0 %
menot yhteensä	113 690	5 700	119 390	121 775,89	-2 385,89	102,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-113 690	-5 700	-119 390	-121 775,89	2 385,89	102,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	18 560		18 560	15 597,77	2 962,23	84,0 %
KOKONNAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	132 250	5 700	137 950	137 373,66	576,34	99,6 %
NETTO KUSTANNUS	-132 250	-5 700	-137 950	-137 373,66	-576,34	99,6 %
Vakituinen henkilöstö	1,76	0,00	1,76	1,76	0,00	

Lasten päivähoito

Vastuuhenkilö: Päivähoidon ohjaaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Lapsella on äitiys- ja vanhempainlomakauden jälkeen subjektiivinen oikeus päivähoitopalveluun. Hoitopaikka tarjotaan perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäiväkodista. Tulosalueeseen sisältyy myös kansaneläkelaitoksen kautta maksettava lasten kotihoidontuki ja kuntalisä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsiperheiden hyvinvointi	Vuorohoidon järjestäminen KELTO-palvelu (kiertävä erityislastentarhaopettaja)	100% 2 kertaa kk	100% 1 kerta/kk

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Henkilökunnan hyvinvointi ja ammattitaidon ylläpito	Hoitajien illat Kotikäynnit Virkistytymisillat KELTO-palvelu (kiertävä erityislastentarhaopettaja)	10 kertaa 2 x vk/hoitaja 4 kertaa/vuosi 2 kertaa kk	8 kertaa 2/3 x vk/hoitaja 3 kertaa/vuosi 1 kerta/kk

Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminta saattaa pientä koululaista koulun kanssa varhaislapsuudesta keskilapsuuteen, jolloin lapsen elämäpiiri laajenee kodista ja päivähoidosta kouluun. Iltapäivä on pienen koululaisen vapaa-aikaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan avulla tuetaan lapsen sosiaalisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä, ja lapsi saa rauhassa harjoitella itsenäistymistä turvallisen palvelun periaatteiden mukaisesti.

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Syrjäytymisen ehkäiseminen ja turvallisen kasvuympäristön luominen	Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	100% (kaikille halukkaille)	100%

Toiminta vuoden 2013 aikana:

Päivähoidossa oli 31.12.2013 kirjoilla 40 lasta, joista 16 perhepäivähoidossa, 20 ryhmäperhepäivähoidossa (joista 2 koululaista, 7 esikoululaista, 8 vuorohoitolaista) ja 4 ostopalvelusopimuksella Jämsässä. Keskimäärin vuoden 2013 aikana päivähoidossa on ollut kirjoilla keskimäärin 53 lasta. Päivähoitopaikan saivat kaikki halukkaat. Vuorohoitoa tarjottiin kaikille tarvitseville. Sen lisäksi ryhmäperhepäiväkodissa on järjestetty hoitoa luottamushenkilöiden lapsille kokousten ajaksi. Palvelua on käyttänyt yhteensä 9 lasta. Kesällä päivähoitoa on järjestynyt myös sitä tarvitseville eka- ja tokaluokkalaisille.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille sitä tarvitseville 1.-3.-luokkalaisille. Aamupäivätoiminta toteutettiin ryhmäperhepäivähoidossa ja iltapäivätoiminta Nuorisotalolla. Toiminnassa oli 31.12.2013 kirjoilla 17 lasta.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4100 Lasten päivähoito						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				1 500,00	-1 500,00	
Maksutulot	39 500		39 500	46 859,50	-7 359,50	118,6 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot					0,00	
tulot yhteensä	39 500	0	39 500	48 359,50	-8 859,50	122,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	465 260	-4 600	460 660	411 092,99	49 567,01	89,2 %
Palvelujen ostot	76 230		76 230	77 258,73	-1 028,73	101,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	9 250		9 250	7 936,06	1 313,94	85,8 %
Avustukset	170 000		170 000	166 827,96	3 172,04	98,1 %
Vuokramenot	200		200		200,00	0,0 %
Muut menot	400		400	3 536,66	-3 136,66	884,2 %
menot yhteensä	721 340	-4 600	716 740	666 652,40	50 087,60	93,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-681 840	4 600	-677 240	-618 292,90	-58 947,10	91,3 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	66 300		66 300	49 376,27	16 923,73	74,5 %
KOKONNAISTULOT	39 500	0	39 500	48 359,50	-8 859,50	122,4 %
KOKONAISMENOT	787 640	-4 600	783 040	716 028,67	67 011,33	91,4 %
NETTO KUSTANNUS	-748 140	4 600	-743 540	-667 669,17	-75 870,83	89,8 %
Vakituinen henkilöstö	9,01	0,00	9,01	9,01	0,00	

Yhtenäiskoulu

Vastuuhenkilö: Rehtori

Esi- ja perusopetus

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Perusopetuksen mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Perusopetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisten kokoisissa opetusryhmissä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin edistäminen	Henkilökunnan kouluttaminen	1 pvä/lukuvuosi	100 %

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukas perusopetus	Nykyaikainen opetusteknologia	Sähköisen oppimateriaalin hyödyntäminen	Toteutunut
	Varhainen tuki	Tuen kolmiportaisuus toimii	Toteutunut
Joustava esi- ja alkupetus	KELPO-projekti III	Toimintamalli	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin edistäminen	Työhyvinvointikysely	Työviihtyvyyden edistäminen	Toteutetaan 2014
	Tykytoimintaa	Työviihtyvyyden ylläpitäminen	Toteutunut
Fyysinen oppimisympäristö ja sen turvallisuus	Teknisen työn tila	Turvalliset laitteet opetuksessa v 2013	Toteutunut
	Ulko-ovet ja turvakamerat	Investointi v 2013	Toteutunut osittain. Kameralat asennettu ja toiminnassa
	Kiva Koulu	Toimii opetuksessa luokilla 1, 4,7	Toteutunut

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4200 Esi- ja perusopetus						
Toimintatulot:						
Myyntitulot			0	700,00	-700,00	
Maksutulot	500		500	1 835,47	-1 335,47	367,1 %
Tuet ja avustukset	10 500		10 500	10 450,00	50,00	99,5 %
Vuokratulot			0	0,00	0,00	
Muut tulot			0	438,43	-438,43	
tulot yhteensä	11 000	0	11 000	13 423,90	-2 423,90	122,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 310 630	-10 960	1 299 670	1 215 854,73	83 815,27	93,6 %
Palvelujen ostot	292 640		292 640	239 048,24	53 591,76	81,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	89 310		89 310	75 641,33	13 668,67	84,7 %
Avustukset						
Vuokramenot	5 100		5 100	4 740,19	359,81	92,9 %
Muut menot	2 050		2 050	5 135,93	-3 085,93	250,5 %
menot yhteensä	1 699 730	-10 960	1 688 770	1 540 420,42	148 349,58	91,2 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 688 730	10 960	-1 677 770	-1 526 996,52	-150 773,48	91,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	19 280	-600	18 680	17 701,56	978,44	94,8 %
Tulot						
Menot	523 990		523 990	467 025,43	56 964,57	89,1 %
KOKONNAISTULOT	11 000	0	11 000	13 423,90	-2 423,90	122,0 %
KOKONAISMENOT	2 243 000	-11 560	2 231 440	2 025 147,41	206 292,59	90,8 %
NETTO KUSTANNUS	-2 232 000	11 560	-2 220 440	-2 011 723,51	-208 716,49	90,6 %
Vakituinen henkilöstö	19,16	0,00	19,16	21,25	-2,09	

Lukio

Tehtävän toiminta-ajatus:

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppi-määrään perustuviin jatko-opintoihin.

Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lukio-opetuksen saata- vuus	Alueellinen yhteistyö Oman lukion säilyttämi- nen	Verkko-/video-opetuksen lisääminen	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin edistäminen	Henkilökunnan kouluttaminen	1 pvä/lukuvuosi	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Opiskelijoilla riittävät jatko-opiskelutaidot	Nykyaikaiset opetusmenetelmät	Kurssitarjonnasta 7 % itsenäistä/verkko/videoneuvotteluopiskelua	Toteutunut
Yrittäjyyskasvatuksen, kansainvälisyyden ja pedagogiikan kehittäminen	Keski-Suomen lukiohanke	Yhteistyöhön osallistuminen	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Opiskelijoille taataan pakollisten ja syventävien kurssien saatavuus	Tunnuslukujen vertailu	Kohtuulliset kustannukset	Menot 13% pienemmät
Perusopetuksen suorittaneiden hakeutuminen omaan lukioon	Osuus ikäluokasta	50%	Toteutunut 38%
Lukion suorittaminen kolmessa vuodessa	Lukion aloittaneista	85%	Toteutunut 100 %
Työkykyinen ja motivoitunut henkilökunta	Työhyvinvointikysely	Työviihtyvyyden edistäminen	Toteutetaan 2014
	Tykytoimintaa	Työviihtyvyyden ylläpitäminen	Toteutunut

Toiminta vuoden 2013 aikana:

Yhtenäiskoulussa aloitti uusi rehtori 1.8.2013 ja koulusihteeri 27.9. alkaen toistaiseksi. Oppilashallintojärjestelmä Primus yhdistettiin yhdeksi kouluksi. Syyslukukaudella esi- ja perusopetuksessa oli 166 oppilasta, lukiossa 23 opiskelijaa.

Yhtenäiskoulun johtamisjärjestelmä uudistettiin: yhtenäiskoulun toiminnasta vastasi syyskauden alusta alkaen rehtori apunaan vastuuopettajista ja vararehtorista koostuva johtoryhmä. Vastuuopettajat johtivat kouluasteiden mukaisia henkilökuntatiimejä. Henkilökunnan yhteisiä kokouksia pidettiin säännöllisesti. Henkilökunnalle järjestettiin kaksi yhteistä koulutuspäivää. Kodin ja koulun välistä viestintää kehitettiin erityisesti Wilma-ohjelman ja koulun sisäistä viestintää Peda.net-kouluverkon avulla. Alaluokille hankittiin tabletit, ja opettajien TVT-taitojen koulutusta jatkettiin.

Lukion tuntikehys 110 kurssia toteutettiin karsimalla soveltavia kursseja sekä opettamalla osa kursseista vuorovuosittain. Verkko-opetusta ostettiin pääasiassa ISOVerstaan valikoimasta. Syksyllä aloitettiin ratsastuslinjan markkinointi opiskelijamäärän lisäämiseksi.

Alueellista yhteistyötä jatkettiin Jämsän seudun toisen asteen kanssa ja Keski-Suomen lukiohankkeessa. Etelä-Päijänteen verkostolukion suunnittelu päättyi tuloksettomana.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4300 Lukio						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				340,00	-340,00	
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	340,00	-340,00	
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	407 370		407 370	357 110,18	50 259,82	87,7 %
Palvelujen ostot	27 100		27 100	10 003,04	17 096,96	36,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	23 350		23 350	10 898,28	12 451,72	46,7 %
Avustukset						
Vuokramenot	3 000		3 000	141,65	2 858,35	4,7 %
Muut menot	600		600	201,39	398,61	33,6 %
menot yhteensä	461 420	0	461 420	378 354,54	83 065,46	82,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-461 420	0	-461 420	-378 014,54	-83 405,46	81,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	0	600	600	593,28	6,72	98,9 %
Tulot						
Menot	74 350		74 350	63 610,60	10 739,40	85,6 %
KOKONNAISTULOT	0	0	0	340,00	-340,00	
KOKONAISMENOT	535 770	600	536 370	442 558,42	93 811,58	82,5 %
NETTO KUSTANNUS	-535 770	-600	-536 370	-442 218,42	-94 151,58	82,4 %
Vakituinen henkilöstö	3,82	0,00	3,82	2,27	1,55	

Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukailla ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on kaksi valmistuskeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Kuhmoisten palvelutalon asiakkaiden ateriat ja kotiateriat
- Terveysaseman potilaiden ja henkilöstön ateriat
- Toimintakeskuksen lounaat
- Ryhmäpäiväkodin ateriat
- Kouluruokailu

Ruokatuotantoa ohjataan atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa, laatutaso:

- ravitsemushoito ja ruokailu (sairaalan ja ikääntyneiden ruokasuositus)
- kouluruokasuositus
- lasten ruokasuositus

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Ekotehokkaat keittiöt	Sopiva annoskoko	Biojätettä vähemmän	toteutunut
	Lähiruoan lisääminen	Leipää, marjoja, vihanneksia, Päijänteen kalaa, kananmunat, sienet	toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelutuotannon kehittäminen	Ravintoarvot Asiakaskysely	Ravintosuositusten mukaiset ateriat	toteutunut
	Teemapäivät	3 pvää	toteutunut
	Ravitsemustyöryhmän palaverit	2 /vuosi	toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Oppilaiden omatoimisuuden lisääminen	Tiskien lajittelu	Oppilaat lajittelevat itse ruokailuastiansa astianpesukoneen koreihin	toteutunut

Perustelut: Ravitsemustyöryhmä parantaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Ryhmään kuuluu edustus terveystieteiden, kotihoidosta, lasten päivähoidosta, toimintakeskukselta ja koulukeskukselta.

Toiminta vuoden 2013 aikana:

Ruokapalveluissa vakinaistettiin kokin määräaikainen työsuhte 1.6. alkaen. Kaksi valmistuskeittiötä ja jakelukeittiö saivat parhaan mahdollisen Oivahymyn elintarvikevalvojan arvioinnissa. Teemapäiviä olivat sadonkorjuulounas ja joululounas sekä kuukausittaiset ruokakulttuurin maateemat koulun keittiöllä, jonka tiskiosasto remontoitiin oppilaiden omatoimisuuden lisäämiseksi.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4400 Ruokapalvelu						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	619 600		619 600	595 711,77	23 888,23	96,1 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot				1 989,92		
tulot yhteensä	619 600	0	619 600	597 701,69	21 898,31	96,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	358 370		358 370	344 367,47	14 002,53	96,1 %
Palvelujen ostot	103 900		103 900	77 683,14	26 216,86	74,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	307 450		307 450	278 319,13	29 130,87	90,5 %
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot	350		350	0,00	350,00	0,0 %
menot yhteensä	770 070	0	770 070	700 369,74	69 700,26	90,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-150 470	0	-150 470	-102 668,05	-47 801,95	68,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	6 450		6 450	7 067,81	-617,81	109,6 %
Tulot	167 710		167 710	131 302,56	36 407,44	78,3 %
Menot	61 570		61 570	46 544,35	15 025,65	75,6 %
KOKONNAISTULOT	787 310	0	787 310	729 004,25	58 305,75	92,6 %
KOKONAISMENOT	838 090	0	838 090	753 981,90	84 108,10	90,0 %
NETTO KUSTANNUS	-50 780	0	-50 780	-24 977,65	-25 802,35	49,2 %
Vakituinen henkilöstö	8,60	0,00	8,60	8,60	0,00	

Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja / kirjastonhoitaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Kirjaston tehtävänä on tarjota ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaista tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille, avoimesti ja ammattitaitoisesti – hyödyksi, huviksi ja lohduksi.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kulttuurin matkailullinen tuotteistaminen	Riihigallerian näyttely	Valtakunnallinen huomio	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Perheille yhdessäolon elämyksiä	Elokuvanäytökset 2/kk	Elokuvateatterin digitalisointi	Toteutunut 3,3 näytöstä/kk

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lukutaidon ja lukemisharrastuksen edistäminen	Kirjailijoiden kutsuminen vierailijoiksi	4 kirjailijaa, kuulijoita yli 20 henkilöä/vierailija	Toteutunut
Sosiaalisen ilmapiirin edistäminen	Lukupiirit	Kuntalaisia ja vapaa-ajan asukkaita	Toteutunut Päijälän kirjastossa

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhteenkuuluvuuden ja paikallisen identiteetin tukeminen	Teatteri- ja konserttimatkat		Toteutunut 4
	Kotiseutumuseon näytteillepanon viimeistely	Juhlavuosi 60 v mennessä	Toteutunut

Toiminta vuoden 2013 aikana:

Riihigallerian kesänäyttelyssä oli kolmen liettualaisen eturivin taiteilijan teoksia. Kesänäyttelyyn tutustui 1.700 vierailijaa. Riihigallerian rakentajasta Niilo Sujoesta kustannettiin tietokirjailija Sirkka-Liisa Rannan kirjoittama elämäkerta.

Kuhmoisten kirjasto liittyi maakunnalliseen kirjastoverkkoon Keski-kirjastoihin, jolloin kirjastojärjestelmä vaihdettiin Aurora-järjestelmään. Kirjaston gallerian näyttelyt vaihtuivat kuukausittain. Puukkoisten lähikirjaston toiminta loppui 30.9.2013.

Elokuvateatterin laitteisto digitoitiin Suomen elokuvasaatiön tuella. Näytösten määrä nelinkertaistui edellisvuosiin verrattuna. Kotiseutumuseon juhlavuoden näytteillepano uusittiin Museoviraston 4.500€ avustuksen turvin.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4700 Kirjasto- ja kulttuuritoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	8 100	6 500	14 600	10 836,19	3 763,81	74,2 %
Maksutulot	3 600		3 600	6 608,09	-3 008,09	183,6 %
Tuet ja avustukset		4 500	4 500	4 500,00	0,00	100,0 %
Vuokratulot	1 500		1 500	0,00	1 500,00	0,0 %
Muut tulot	5 700		5 700	3 248,99	2 451,01	57,0 %
tulot yhteensä	18 900	11 000	29 900	25 193,27	4 706,73	84,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	161 250		161 250	155 546,61	5 703,39	96,5 %
Palvelujen ostot	85 020	15 500	100 520	94 318,40	6 201,60	93,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	41 890		41 890	42 890,83	-1 000,83	102,4 %
Avustukset	3 900		3 900	600,00	3 300,00	15,4 %
Vuokramenot	5 000		5 000	5 858,49	-858,49	117,2 %
Muut menot	500		500	492,69	7,31	98,5 %
menot yhteensä	297 560	15 500	313 060	299 707,02	13 352,98	95,7 %
TOIMINTAKATE (netto)	-278 660	-4 500	-283 160	-274 513,75	-8 646,25	96,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	23 610	-23 610	0	6 926,31	-6 926,31	
Tulot				0,00	0,00	
Menot	50 270		50 270	39 601,14	10 668,86	78,8 %
KOKONNAISTULOT	18 900	11 000	29 900	25 193,27	4 706,73	84,3 %
KOKONAISMENOT	371 440	-8 110	363 330	346 234,47	17 095,53	95,3 %
NETTO KUSTANNUS	-352 540	19 110	-333 430	-321 041,20	-12 388,80	96,3 %
Vakituinen henkilöstö	3,25	0,00	3,25	3,12	0,00	

Vapaa-aikatoimi

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla.

Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Arki- ja lähiliikuntaan kannustava asuinympäristö	Liikunta-kyläpuiston suunnitelma	Hankerahoitus	Hankerahoitus ei toteutunut, suunnitelma toteutui

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Terveysliikuntaohjelman toimenpiteet	Terveysliikuntaryhmät Liikkumislähetekäytäntö	Toteutunut
Lähiyhteisön hyvinvointi	Teemapäivät	5 teemaa	22 teemapäivää

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Liikuntapaikat houkuttelevat kaikenikäisiä	Frisbeegolf-radan pelaajamäärien lisääminen	SM-kisavalmius	Toteutunut
Nuorten osallisuus ja kasvun tuki	Aukiolopäivät Asianmukaiset välineet	160 päivää	Toteutunut

Toiminta vuoden 2013 aikana:

Liikuntatoimi

Puuhapuistolle (liikunta-kyläpuisto) valmistui kuusi suunnitelma-aihiota Hämeen Ammattikorkeakoulun maisemasuunnittelun opiskelijoiden harjoitustöinä. Ulkoilureitistöjen täydentäminen Kuhmoisissa –hankeessa saavutettiin reitistön rakentamisvaihe.

Terveysliikuntaohjelmaa toteutettiin yhteistyössä terveystoimen, Kuhmoisten Apteekin ja PHLU:n kanssa. Liikunta-neuvonnassa kävi vuonna 2013 yhteensä 45 asiakasta, joista 7 liikuntalähetteellä. Oman toiminnan lisäksi järjestettyjä teemapäiviä olivat mm. Hämäläis-osakunnan (HY) järjestämä Ilveshiihto sekä kesän aloitusbileet 1.6.2013 Kuhmoisten kirkonkylän satamassa yhteistyössä YLE TV2:n kanssa.

Ohjaajapalkkioavustuksia jaettiin keväällä 2.926€ neljälle urheiluseuralle ja syksyllä 2.947€ kuudelle urheiluseuralle. Ohjaajapalkkioavustusten maksatukseen saatiin hanketukea 2.700€ Kunnossa kaiken ikää –ohjelmasta.

Nuorisotoimi

Nuorisotakuu tuli voimaan 1.1.2013. Nuorisotalolle työllistettiin kaksi työntekijää eri aikoina. Nuorisolain velvoittama etsivä nuorisotyö järjestettiin yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kasvun tukea ja osallisuutta edistettiin erilaisilla tapahtumilla, retkillä, leireillä ja teemapäivillä sekä yhteistyössä 4H-yhdistyksen, päivähoidon, seurakunnan, MLL:n ja partiolaisten kanssa.

Perus- ja kohdeavustuksia myönnettiin 1.770€ ja nuoren urheilijan sponsorointitukea 1.500€.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
4800 Vapaa-aikatoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot			1 750	2 472,55	-722,55	141,3 %
Maksutulot	1 750	2 700	2 700	25 211,65	-22 511,65	933,8 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot			36 950	2 760,71	34 189,29	7,5 %
Muut tulot	36 950		36 950			
tulot yhteensä	38 700	2 700	41 400	30 444,91	10 955,09	73,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	118 970		118 970	107 012,72	11 957,28	89,9 %
Palvelujen ostot	35 200		35 200	58 521,18	-23 321,18	166,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	24 000		24 000	30 397,06	-6 397,06	126,7 %
Avustukset	44 270	5 000	49 270	9 943,00	39 327,00	20,2 %
Vuokramenot	950		950	250,00	700,00	26,3 %
Muut menot			0	130,00	-130,00	
menot yhteensä	223 390	5 000	228 390	206 253,96	22 136,04	90,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-184 690	-2 300	-186 990	-175 809,05	-11 180,95	94,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	47 060	8 030	55 090	53 077,90	2 012,10	96,3 %
Tulot						
Menot	23 230		23 230	27 377,48	-4 147,48	117,9 %
KOKONNAISTULOT	38 700	2 700	41 400	30 444,91	10 955,09	73,5 %
KOKONAISMENOT	293 680	13 030	306 710	286 709,34	20 000,66	93,5 %
NETTO KUSTANNUS	-254 980	-10 330	-265 310	-256 264,43	-9 045,57	96,6 %
Vakituinen henkilöstö	3,00	0,00	3,00	3,00	0,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
OPETUS- JA KULTTUURI- TOIMI YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	627 700	6 500	634 200	609 087,96	25 112,04	96,0 %
Maksutulot	45 350	0	45 350	57 775,61	-12 425,61	127,4 %
Tuet ja avustukset	10 500	7 200	17 700	40 161,65	-22 461,65	226,9 %
Vuokratulot	1 500	0	1 500	0,00	1 500,00	0,0 %
Muut tulot	42 650	0	42 650	8 438,05	34 211,95	19,8 %
tulot yhteensä	727 700	13 700	741 400	715 463,27	25 936,73	96,5 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	2 924 020	-9 860	2 914 160	2 700 374,81	213 785,19	92,7 %
Palvelujen ostot	629 740	15 500	645 240	566 596,95	78 643,05	87,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	496 320	0	496 320	448 464,25	47 855,75	90,4 %
Avustukset	218 170	5 000	223 170	177 370,96	45 799,04	79,5 %
Vuokramenot	14 850	0	14 850	10 990,33	3 859,67	74,0 %
Muut menot	4 100	0	4 100	9 736,67	-5 636,67	237,5 %
menot yhteensä	4 287 200	10 640	4 297 840	3 913 533,97	384 306,03	91,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-3 559 500	3 060	-3 556 440	-3 198 070,70	-358 369,30	89,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	96 400	-15 580	80 820	85 366,86	-4 546,86	105,6 %
Tulot	167 710	0	167 710	131 302,56	36 407,44	78,3 %
Menot	818 270	0	818 270	709 133,04	109 136,96	86,7 %
KOKONNAISTULOT	895 410	13 700	909 110	846 765,83	62 344,17	93,1 %
KOKONAISMENOT	5 201 870	-4 940	5 196 930	4 708 033,87	488 896,13	90,6 %
NETTO KUSTANNUS	-4 306 460	18 640	-4 287 820	-3 861 268,04	-426 551,96	90,1 %
Vakituinen henkilöstö	48,60	0,00	48,60	49,01	-0,54	

TEKNINEN TOIMI**TEKNINEN LAUTAKUNTA****Tekninen hallinto**

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Hallinnon tavoitteena on mahdollistaa toiminta-ajatuksen toteutuminen ja luoda sekä ylläpitää ajantasainen tietokanta hallinnonaltaan.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta:

Yleistä

Pääpaino riskienhallinnassa on kolmenlaisissa vahinkoriskeissä, henkilöriskit, omaisuusriskit ja toiminnan riskit. Riskienhallinnan tavoitteena on toiminnan jatkuvuuden varmistaminen, henkilöturvallisuus ja toiminnan turvallisuus myös häiriötilanteissa. Riskien kartoituksesta saatavat tiedot jalostetaan toimenpide-ehdotuksiksi.

Henkilöriskit ja toiminnan riskit

Riskien kartoitus on aloitettu teknisessä toimessa keväällä 2013. Kartoitus valmistuu alkuvuonna 2014, jolloin organisoitetaan uudelleen sijaisuusjärjestelyjä. Vesihuollon varmistamiseksi on harjoiteltu toimintaa mahdollisten häiriötilanteiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta

Toimintoja on tarkkailtu jatkuvasti ja havaittuihin epäkohtiin on puututtu välittömästi.

Kehityskeskustelut

Kehityskeskusteluissa on kiinnitetty erityistä huomiota työturvallisuuteen, toiminnan riskeihin ja sisäisen valvonnan toteuttamiseen.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä henkilöstökapasiteetti toimintasäännön mukaisten tehtävien hoitamiseen	Henkilömäärä	2,6 henkilötyövuoden kapasiteetti käytössä toimialan hallinnointiin ja työnsuorintaan	Toteutunut osittain: 1,6 vakinaistahenkilöä sekä projektipäällikkö 8/12 kk

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tehtävien organisointi tärkeysjärjestyksen mukaisesti	Henkilöstön toimenkuvat	Resurssien määrittely	Toteutunut

Perustelut: Palvelusuunnitelman toteuttaminen nykyisillä henkilöresursseilla ei ole mahdollista

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
5000 Tekninen hallinto						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				174,60	-174,60	
Maksutulot	1 700		1 700	553,10	1 146,90	32,5 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot				1 644,92	-1 644,92	
Muut tulot						
tulot yhteensä	1 700	0	1 700	2 372,62	-672,62	139,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	94 170		94 170	91 560,54	2 609,46	97,2 %
Palvelujen ostot	16 800		16 800	14 284,34	2 515,66	85,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 200		5 200	6 472,37	-1 272,37	124,5 %
Avustukset				376,54		
Vuokramenot	2 500		2 500	0,00	2 500,00	0,0 %
Muut menot	1 040		1 040	252,00	788,00	24,2 %
menot yhteensä	119 710	0	119 710	112 945,79	6 764,21	94,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-118 010	0	-118 010	-110 573,17	-7 436,83	93,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	1 500		1 500	872,42	627,58	58,2 %
Menot	66 730		66 730	58 207,11	8 522,89	87,2 %
KOKONNAISTULOT	3 200	0	3 200	3 245,04	-45,04	101,4 %
KOKONAISMENOT	186 440	0	186 440	171 152,90	15 287,10	91,8 %
NETTO KUSTANNUS	-183 240	0	-183 240	-167 907,86	-15 332,14	91,6 %
Vakituinen henkilöstö	2,10	0,00	2,10	2,10	0,00	

Kaavoitus ja maankäyttö

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä tonttitarjonta eri tarpeisiin	Markkinointikelpoisten tonttien määrä	Kysyntää vastaava tontti-tarjonta	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asemakaavan uudistaminen	Selvitysten määrä	Osayleiskaava uudistettu	2 asemakaavahanketta vireillä, Katsaus Kuhmoksiin valmis

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Liikenneverkoston ja yleisten alueiden kuntotason kohottaminen	Saneerausohjelma ja peruskorjaussuunnitelma Peruskorjaustyöt	Saneerausohjelma tehty Korjaussuunnitelma käynnistetty	Toteutunut

Perustelut: Kevyen liikenteen turvallinen liikkuminen Päijännekodille ja Kokonniemen alueelle edellyttää erillistä kevyen liikenteen väylää. Muuttuva vapaa-ajan vietto vaatii yleisten alueiden ja puistojen kehittymistä monipuolisesti.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
5100 Kaavoitus-maankäyttö						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	5 100		5 100	7 714,85	-2 614,85	151,3 %
Maksutulot				36,90		
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	11 000		11 000	12 726,18	-1 726,18	115,7 %
Muut tulot				800,00	-800,00	
tulot yhteensä	16 100	0	16 100	21 277,93	-5 177,93	132,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	63 240	-5 000	58 240	55 936,23	2 303,77	96,0 %
Palvelujen ostot	198 600	19 000	217 600	219 647,69	-2 047,69	100,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	55 850	16 000	71 850	67 569,49	4 280,51	94,0 %
Avustukset						
Vuokramenot	1 050		1 050	1 120,00	-70,00	106,7 %
Muut menot			0	2 325,82	-2 325,82	
menot yhteensä	318 740	30 000	348 740	346 599,23	2 140,77	99,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-302 640	-30 000	-332 640	-325 321,30	-7 318,70	97,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	309 330	28 960	338 290	331 350,78	6 939,22	97,9 %
Tulot						
Menot	46 550		46 550	27 870,23	18 679,77	59,9 %
KOKONNAISTULOT	16 100	0	16 100	21 277,93	-5 177,93	132,2 %
KOKONAISMENOT	674 620	58 960	733 580	705 820,24	27 759,76	96,2 %
NETTO KUSTANNUS	-658 520	-58 960	-717 480	-684 542,31	-32 937,69	95,4 %
Vakituinen henkilöstö	1,95	0,00	1,95	1,95	0,00	

Kiinteistötoimi

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoiduin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnossa olevat kiinteistöt	Vikojen korjausaika	Huoltoviat korjataan vuorokaudessa	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan omistamien kiinteistöjen kuntotaso tiedostettu	Tehdyt kiinteistöjen kuntoarviot ja energiaselvitykset	Kolmen keskeisen kiinteistön arvioinnit tehty Peruskorjausohjelma tehty	Terveyskeskuksen kuntoselvitykset tehty Peruskorjausohjelma tehty

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan omistamien kiinteistöjen kunto selvitetty	Peruskorjaussuunnitelmien määrä	Peruskorjausohjelman mukainen työ tehty	Kirjaston julkisivu-saneeraus tekeillä ja Kuhmolan julkisivun maalaus tehty

Perustelut: Järjestelmällisen peruskorjaustoiminnan edellytyksenä ovat riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot.

Energiatehokkuus Hiilineutraalit kunnat – hanke:

Energiakatselmukset suoritetaan Koulukeskuksessa, Päijännekodilla, Terveysasemalla ja Kuntalassa. Valaistusta muutetaan energiatehokkaimpiin lamppeihin samoissa kohteissa. Edellä mainittuihin toimenpiteisiin on mahdollista saada avustusta, joka on otettu huomioon talousarviossa tulona.

Energiakatselmukset eivät toteutuneet.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
5300 Kiinteistötoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				13 218,64	-13 218,64	
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	23 750		23 750		23 750,00	0,0 %
Vuokratulot	578 800		578 800	533 283,40	45 516,60	92,1 %
Muut tulot				1 354,30	-1 354,30	
tulot yhteensä	602 550	0	602 550	547 856,34	56 047,96	90,9 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	304 830	-2 700	302 130	280 642,40	21 487,60	92,9 %
Palvelujen ostot	227 600		227 600	170 948,46	56 651,54	75,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	575 120	-48 000	527 120	487 562,62	39 557,38	92,5 %
Avustukset	10 000		10 000	10 000,00		100,0 %
Vuokramenot	52 500		52 500	67 378,63	-14 878,63	128,3 %
Muut menot			0	61 345,80	-61 345,80	
menot yhteensä	1 170 050	-50 700	1 119 350	1 077 877,91	41 472,09	96,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-567 500	50 700	-516 800	-530 021,57	13 221,57	102,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	536 210	46 190	582 400	574 361,54	8 038,46	98,6 %
Tulot	511 300		511 300	468 742,29	42 557,71	91,7 %
Menot	32 880		32 880	56 717,69	-23 837,69	172,5 %
KOKONNAISTULOT	1 113 850	0	1 113 850	1 016 598,63	97 251,37	91,3 %
KOKONAISMENOT	1 739 140	-4 510	1 734 630	1 708 957,14	25 672,86	98,5 %
NETTO KUSTANNUS	-625 290	4 510	-620 780	-692 358,51	71 578,51	111,5 %
Vakituinen henkilöstö	8,42	0,00	8,42	8,42	0,00	

Palo- ja pelastustoimi

Tehtävän toiminta-ajatus:

Palo- ja pelastustoimi on Keski-Suomen pelastuslaitoksen vastuulla. Toiminnan järjestely kyseisellä tavalla on lakisää-
teistä ja sen kunnalle aiheuttamat kustannukset perustuvat kunnan ja pelastuslaitoksen väliseen sopimukseen.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
5400 Palo- ja pelastustoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	38 600		38 600	38 640,27	-40,27	100,1 %
Muut tulot						
tulot yhteensä	38 600	0	38 600	38 640,27	-40,27	100,1 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	20 490		20 490	16 130,31	4 359,69	78,7 %
Palvelujen ostot	196 650		196 650	197 397,65	-747,65	100,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	16 400		16 400	18 141,15	-1 741,15	110,6 %
Avustukset						
Vuokramenot				88,86		
Muut menot					0,00	
menot yhteensä	233 540	0	233 540	231 757,97	1 782,03	99,2 %
TOIMINTAKATE (netto)	-194 940	0	-194 940	-193 117,70	-1 822,30	99,1 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	13 630		13 630	12 947,76	682,24	95,0 %
Tulot						
Menot	580		580	153,48	426,52	26,5 %
KOKONNAISTULOT	38 600	0	38 600	38 640,27	-40,27	100,1 %
KOKONAISMENOT	247 750	0	247 750	244 859,21	2 890,79	98,8 %
NETTO KUSTANNUS	-209 150	0	-209 150	-206 218,94	-2 931,06	98,6 %
Vakituinen henkilöstö	0,43	0,00	0,43	0,43	0,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	5 100	0	5 100	21 108,09	-16 008,09	413,9 %
Maksutulot	1 700	0	1 700	590,00	1 110,00	34,7 %
Tuet ja avustukset	23 750		23 750	0,00	23 750,00	0,0 %
Vuokratulot	628 400	0	628 400	586 294,77	42 105,23	93,3 %
Muut tulot	0	0	0	2 154,30	-2 154,30	
tulot yhteensä	658 950	0	658 950	610 147,16	48 802,84	92,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	482 730	-7 700	475 030	444 269,48	30 760,52	93,5 %
Palvelujen ostot	639 650	19 000	658 650	602 278,14	56 371,86	91,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	652 570	-32 000	620 570	579 745,63	40 824,37	93,4 %
Avustukset	10 000		10 000	10 376,54	-376,54	103,8 %
Vuokramenot	56 050	0	56 050	68 587,49	-12 537,49	122,4 %
Muut menot	1 040	0	1 040	63 923,62	-62 883,62	6146,5 %
menot yhteensä	1 842 040	-20 700	1 821 340	1 769 180,90	52 159,10	97,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 183 090	20 700	-1 162 390	-1 159 033,74	-3 356,26	99,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	859 170	75 150	934 320	918 660,08	15 659,92	98,3 %
Tulot	512 800	0	512 800	469 614,71	43 185,29	91,6 %
Menot	146 740	0	146 740	142 948,51	3 791,49	97,4 %
KOKONNAISTULOT	1 171 750	0	1 171 750	1 079 761,87	91 988,13	92,1 %
KOKONAISMENOT	2 847 950	54 450	2 902 400	2 830 789,49	71 610,51	97,5 %
NETTO KUSTANNUS	-1 676 200	-54 450	-1 730 650	-1 751 027,62	20 377,62	101,2 %
Vakituinen henkilöstö	12,90	0,00	12,90	12,90	0,00	

RAKENNUSLAUTAKUNTA

Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa. Rakennusvalvonnan tehtävänä on osaltaan varmistaa, että noudatetaan hyvää rakennustapaa ja että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja kestävä. Rakennusvalvonnan työssä yhdistyvät rakentamisen, ympäristökulttuurin ja rakennuslainsäädännön tietotaidot. Rakennusvalvonta on asiantuntija-organisaatio. Rakennusvalvonta jakaa ja tuottaa informaatiota asiakaskohtaista neuvontaa painottaen. Rakennusvalvonnan asiakkaita ovat rakennushankkeeseen ryhtyvä, suunnittelijat, rakentajat sekä tilojen käyttäjät, naapurit sekä ympäristössä liikkuvat ihmiset koko rakennuksen elinkaaren ajan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä enintään 2 % lupapäätöksistä	Tavoite toteutunut Ei oikaisuvaatimuksia eikä valituksia

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä enintään 2 % lupapäätöksistä	Tavoite toteutunut Ei oikaisuvaatimuksia eikä valituksia
Tehokas ohjaus- ja neuvontatyö	Aloituskokousten määrä (vaikuttavuuskriteeri)	Aloituskokous asuinrakennuksille sekä yli 90 m ² :n loma-asunnoille	Tavoite toteutunut Aloituskokoukset pidetty tavoitetason mukaisesti
Rakennustyön tehokas valvonta	Tarkastusasiakirjojen puutteet (sekä laatu- että vaikuttavuuskriteeri)	Puutteellisten tarkastusasiakirjojen määrä enintään 10 %	Tavoite toteutunut Puutteellisten asiakirjojen määrä alle 5 %

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään yksiselitteiset ja selkeät lupapäätökset	Kyselyt päätösten sisällöstä	Kyselyjen määrä enintään 1 % lupapäätöksistä	Tavoite toteutunut Ei kyselyjä päätöksistä

Perustelut:

Lupapäätösten vaikutukset ovat peruuttamattomia. Ohjaus- ja neuvontatyöllä pyritään ennakolta rakennushankkeeseen ryhtyvälle antamaan tietoa oikeista menettelyistä sekä ennakkosuunnittelun merkityksestä. Aloituskokouksissa varsinkin kertarakentajat saavat arvokasta tietoa rakennushankkeen eri vaiheista. Tarkastusasiakirja on rakennushankkeeseen ryhtyvän ja keskeisten osapuolien pitämä raportti rakennushankkeen eri työvaiheista. Tarkastusasiakirjan yhteenveto arkistoidaan pysyvästi lupa-asiakirjoihin. Tarkastusasiakirjan merkitys korostuu, jos jälkeensä joudutaan selvittämään eri osapuolten vastuuta rakennustyön asianmukaisesta suorittamisesta.

Normivetoisuus tuo rakennusvalvonnalle väistämättä uusia haasteita, valvoohan se kiristyvien vaatimusten toteutumisesta. Säädösten yhä kiihtyvä muutosvauhti on ollut huimaava viime vuosina ja lähes kaikki säännökset ovat muuttuneet tai muuttumassa. Kunnan maantieteellinen laajuus tuo omat lisähaasteensa rakennusvalvonnan henkilöstöresurssien riittävyyteen ja rakennusvalvonnan toteuttamiseen.

Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisiä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Tavoite ei toteutunut Yksi ELYn valitus päätöksistä

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Tavoite ei toteutunut Yksi ELYn valitus päätöksistä

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään yksiselitteiset ja selkeät lausunnot	Kyselyt lausuntojen sisällöstä	Kyselyjen määrä enintään 1 % lausunnoista	Tavoite toteutunut Ei kyselyjä lausunnoista

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen annolla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Yksityistiet

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille sekä kunnalle yksityistielaissa määrättyjen ja hallintosäännössä rakennuslautakunnalle siirrettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävistä yksityistielain mukaiset toimitusasiat ovat viranomaistoimintaa. Asiakkaita ovat yksityisteiden vaikutuspiirissä olevat kuntalaiset sekä kunnan jäsenet, joille tulee jakaa ja tuottaa informaatiota yksityisteiden käyttöön ja hallintoon liittyvissä asioissa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta sekä lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään lainmukaiset ja yksiselitteisen selkeät päätökset rakennuslautakunnan toimituksissa	Valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Päätökset eivät olennaisesti muutu maaaoikeudessa	Toimituksesta 25.9.2013 valitus maaaoikeuteen. Rakennuslautakunnan päätös ei muuttunut maaaoikeudessa (tuomio 7.3.2014).

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tiekuntien avustaminen yksityistieverkon kunnossapittämiseksi	Avustettavat tiet ovat liikennöitävässä kunnossa	Avustettujen teiden kunto on vähintään tyydyttävä	Tavoite toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään lainmukaiset ja yksiselitteisen selkeät päätökset rakennuslautakunnan toimituksissa	Valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Päätökset eivät olennaisesti muutu maaaoikeudessa	Toimituksesta 25.9.2013 valitus maaaoikeuteen. Rakennuslautakunnan päätös ei muuttunut maaaoikeudessa (tuomio 7.3.2014).

Perustelut:

Rakennuslautakunnan toimituksessa ratkaistaan pääasiassa tiekunnan kokouksista tehdyt valitukset. Huolellisesti valmisteltu ja läpiviety toimitus edesauttaa asianosaisten oikeusturvan toteutumista ja osoittaa tiekunnille myös heidän päätöstensä lainmukaisuuden merkityksen: toimituksesta aiheutuvat kustannukset tulevat yleensä tiekunnan maksettavaksi. Tiekuunnille vähäinenkin ulkopuolinen apu yksityisteiden kunnossapitokustannuksiin on tarpeen ja kunta haluaa osaltaan olla avustamassa tiekuntia, joiden vaikutuspiirissä on pysyvästi asuttuja talouksia.

Lautakunnan kokoukset

Rakennuslautakunta kokoontui 10 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 82 asiaa. Yksityisteiden kunnossapitoavustuksia jaettiin 79 yksityistielle yhteensä 25 000 euroa. Korjaus- ja energia-avustuksia jaettiin yhteensä 32 940 euroa, avustuksen saajia 5.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta**Henkilöriskit ja toiminnan riskit**

Teknisessä toimistossa on suoritettu riskien arviointi 30.5.2013. Arvioinnista on laadittu arviointikirja. Koko teknisen toimen riskien arvioinnin valmistuttua tulokset toimenpide-ehdotuksineen raportoidaan.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on ollut jatkuvaa toimintojen tarkkailua sekä havaittuihin epäkohtiin puuttumista. Epäkohtien luonteesta riippuen niihin on puututtu joko välittömästi tai osastokokousten yhteydessä.

Kehityskeskustelut

Yhtenä aiheena kehityskeskusteluissa on ollut henkilöriskit ja toiminnan riskit sekä sisäinen valvonta yhtenä kokonaisuuteen liittyvänä työkaluna.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
5900 Rakennuslautakunta						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	500		500	1 559,72	-1 059,72	311,9 %
Maksutulot	37 500		37 500	49 670,52	-12 170,52	132,5 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	38 000	0	38 000	51 230,24	-13 230,24	134,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	115 800		115 800	117 098,13	-1 298,13	101,1 %
Palvelujen ostot	29 500		29 500	8 291,30	21 208,70	28,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	12 600		12 600	2 112,87	10 487,13	16,8 %
Avustukset	25 000		25 000	25 000,00	0,00	100,0 %
Vuokramenot	2 600		2 600		2 600,00	0,0 %
Muut menot	5 000		5 000		5 000,00	0,0 %
menot yhteensä	190 500	0	190 500	152 502,30	37 997,70	80,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-152 500	0	-152 500	-101 272,06	-51 227,94	66,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot				820,50		
Menot	22 640		22 640	16 240,30	6 399,70	71,7 %
KOKONNAISTULOT	38 000	0	38 000	52 050,74	-14 050,74	137,0 %
KOKONAISMENOT	213 140	0	213 140	168 742,60	44 397,40	79,2 %
NETTO KUSTANNUS	-175 140	0	-175 140	-116 691,86	-58 448,14	66,6 %
Vakituinen henkilöstö	1,90	0,00	1,90	1,90	0,00	

Varasto, vesihuoltolaitos ja pesula ja kaukolämpö

Vastuuhenkilö: Rakennusmestari

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä niin viemäriverkkoon liittyneissä kuin haja-asutusalueillakin sijaitsevilla kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti. Pesulatoiminnan tavoitteena on tuottaa kysyntää vastaavaa palvelua.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn. Kunnan omistamassa pesulassa pestään kunnan palvelutuotannossa syntynyt pyykki ja jonkin verran myös ulkopuolisten asiakkaiden tuomaa pyykkiä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Puhtaan talousveden tuottaminen ja jätevesien turvallinen käsittely	Vedenlaadun seuranta Jäteveden laadun seuranta	Ei häiriöitä toiminnassa	Pääasiallisesti toteutunut Mällykäisen veden laadussa ongelmia

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vesihuollon varmistaminen	Verkon dokumentointi ja kuntokartoitus Kolmannen vedenottamon suunnittelu	Saneerausohjelma tehty Suunnitelma valmis budjetointia varten	Verkon vuodot korjattu

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tietojärjestelmän perustaminen Mällykäisen vedenottamon uudistaminen Kolmas vedenottamo	Suunnittelu ja rakentaminen käynnistetty	Mällykäisen vedenottamo uudistettu ja kolmannen vedenottamon paikka päätetty	Tietojärjestelmä perustettu Kolmannen vedenottamon selvitys aloitettu

Perustelut: Vanhentunut laitteisto aiheuttaa liikaa häiriöitä vesilaitoksella. Puhtaan veden riittävyys ei ole turvattu, jos Mällykäisen vedenottamon toiminta estyy pysyvästi.

TOIMIALA: 7000 Varasto, vesihuoltolaitos, pesula ja kaukolämpöverkko	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2013	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot	430 000	245 000	675 000	398 629,53	276 370,47	59,1 %
Maksutulot					0,00	
Tuet ja avustukset				403,68	-403,68	
Vuokratulot				296,32	-296,32	
Muut tulot						
tulot yhteensä	430 000	245 000	675 000	399 329,53	275 670,47	59,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	149 520	-500	149 020	158 253,45	-9 233,45	106,2 %
Palvelujen ostot	77 500	278 400	355 900	237 120,36	118 779,64	66,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	107 600	31 000	138 600	178 618,98	-40 018,98	128,9 %
Avustukset						
Vuokramenot	1 600	30 000	31 600	22 847,38	8 752,62	72,3 %
Muut menot			0	19 463,46	-19 463,46	
menot yhteensä	336 220	338 900	675 120	616 303,63	58 816,37	91,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	93 780	-93 900	-120	-216 974,10	216 854,10	180811,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	224 730	17 740	242 470	242 628,88	-158,88	100,1 %
Tulot	34 330		34 330	59 892,28	-25 562,28	174,5 %
Menot	20 210		20 210	23 117,54	-2 907,54	114,4 %
KOKONNAISTULOT	464 330	245 000	709 330	459 221,81	250 108,19	64,7 %
KOKONAISMENOT	581 160	356 640	937 800	882 050,05	55 749,95	94,1 %
NETTO KUSTANNUS	-116 830	-111 640	-228 470	-422 828,24	194 358,24	185,1 %
Vakituinen henkilöstö	3,70	0,00	3,70	3,70	0,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen	Talous- arvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
TEKNINEN TOIMI	talousarvio	muutokset	muutosten	v. 2013		
YHTEENSÄ	€	€	jälkeen			%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	435 600	245 000	680 600	421 297,34	259 302,66	61,9 %
Maksutulot	39 200	0	39 200	50 260,52	-11 060,52	128,2 %
Tuet ja avustukset	23 750	0	23 750	0,00	23 750,00	0,0 %
Vuokratulot	628 400	0	628 400	586 698,45	41 701,55	93,4 %
Muut tulot	0	0	0	2 450,62	-2 450,62	
tulot yhteensä	1 126 950	245 000	1 371 950	1 060 706,93	311 243,07	77,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	748 050	-8 200	739 850	719 621,06	20 228,94	97,3 %
Palvelujen ostot	746 650	297 400	1 044 050	847 689,80	196 360,20	81,2 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	772 770	-1 000	771 770	760 477,48	11 292,52	98,5 %
Avustukset	35 000	0	35 000	35 376,54	-376,54	101,1 %
Vuokramenot	60 250	30 000	90 250	91 434,87	-1 184,87	101,3 %
Muut menot	6 040	0	6 040	83 387,08	-77 347,08	1380,6 %
menot yhteensä	2 368 760	318 200	2 686 960	2 537 986,83	148 973,17	94,5 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 241 810	-73 200	-1 315 010	-1 477 279,90	162 269,90	112,3 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 083 900	92 890	1 176 790	1 161 288,96	15 501,04	98,7 %
Tulot	547 130	0	547 130	530 327,49	16 802,51	96,9 %
Menot	189 590	0	189 590	182 306,35	7 283,65	96,2 %
KOKONNAISTULOT	1 674 080	245 000	1 919 080	1 591 034,42	328 045,58	82,9 %
KOKONAISMENOT	3 642 250	411 090	4 053 340	3 881 582,14	171 757,86	95,8 %
NETTO KUSTANNUS	-1 968 170	-166 090	-2 134 260	-2 290 547,72	156 287,72	107,3 %
Vakituinen henkilöstö	18,50	0,00	18,50	18,50	0,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen	Talous- arvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
KÄYTTÖTALOUS	talousarvio	muutokset	muutosten	v. 2013		
YHTEENSÄ	€	€	jälkeen			%
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 358 600	301 500	1 660 100	1 331 466,53	328 633,47	80,2 %
Maksutulot	86 650	0	86 650	112 307,85	-25 657,85	129,6 %
Tuet ja avustukset	281 250	-19 200	262 050	261 068,53	981,47	99,6 %
Vuokratulot	633 400	0	633 400	590 066,15	43 333,85	93,2 %
Muut tulot	64 650	62 220	126 870	191 382,55	-64 512,55	150,8 %
tulot yhteensä	2 424 550	344 520	2 769 070	2 486 291,61	282 778,39	89,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	4 842 020	99 680	4 941 700	4 714 476,94	227 223,06	95,4 %
Palvelujen ostot	11 790 590	313 800	12 104 390	11 722 256,17	382 133,83	96,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 294 450	16 050	1 310 500	1 249 029,24	61 470,76	95,3 %
Avustukset	365 670	-6 000	359 670	301 023,06	58 646,94	83,7 %
Vuokramenot	88 000	28 000	116 000	105 127,76	10 872,24	90,6 %
Muut menot	36 150	12 940	49 090	130 832,40	-81 742,40	266,5 %
menot yhteensä	18 416 880	464 470	18 881 350	18 222 745,57	658 604,43	96,5 %
TOIMINTAKATE (netto)	-15 992 330	-119 950	-16 112 280	-15 736 453,96	-375 826,04	97,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 180 300	152 048	1 332 348	1 321 393,77	10 954,23	99,2 %
Tulot	1 149 830	0	1 149 830	1 024 238,71	125 591,29	89,1 %
Menot	1 149 830	0	1 149 830	1 024 238,71	125 591,29	89,1 %
KOKONNAISTULOT	3 574 380	344 520	3 918 900	3 510 530,32	408 369,68	89,6 %
KOKONAISMENOT	20 747 010	616 518	21 363 528	20 568 378,05	795 149,95	96,3 %
NETTO KUSTANNUS	-17 172 630	-271 998	-17 444 628	-17 057 847,73	-386 780,27	97,8 %
Vakituinen henkilöstö	75,09	0,00	75,09	76,00	-0,54	

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINTI					
KIINTEÄN OMAISUUDEN OSTO (MENOT)	0	0	0	0,00	0,00
KIINTEÄN OMAISUUDEN MYyntI (TULOT)	0	790	790	614,14	175,86
LAAJAKAISTAHANKE/VALOKUITUVERKKO (MENOT)	-133 000	0	-133 000	-99 612,00	-33 388,00
JÄMSÄN SEUDUN JÄTEHUOLTO OY:N PURKU (TULOT)	0	32 300	32 300	32 299,31	0,69
ASUNTO OY KOKONRANNAN LAINAOSUUS (MENOT)	0	-7 809	-7 809	-7 808,62	-0,38
KESKI-SUOMEN SHP:STÄ EROAMINEN (TULOT)	0	230 835	230 835	230 835,00	0,00
PIRKANMAAN SHP:IN LIITTYMINEN (MENOT)	0	-230 835	-230 835	-230 835,00	0,00
KAUKOLÄMPÖVERKON SUUNN. JA RAK. (MENO)	-520 000	-430 000	-950 000	-1 117 591,68	167 591,68
KAUKOLÄMPÖVERKON SUUNN. JA RAK. (TULO)	200 000	-200 000	0	0,00	0,00
OMIEN KIINTEISTÖJEN KAUKOLÄMPÖÖN LIITTYMINEN	-130 000	42 500	-87 500	-80 618,66	-6 881,34
KIRJASTON VAIPAN KORJAUS JA LÄMMÖNERISTÄVYYDEN PARANTAMINEN	-150 000	-35 000	-185 000	-217 665,69	32 665,69
KONETEKNIikka (LVI, ENERGIATEHOKKUUSINVESTOINTI):					
KOULUKESKUKSESSA KAUKOLAN KOULURAKENNUKSEN ILMANVAHDON SANEERAUS (MENOT)	-30 000	23 000	-7 000	0,00	-7 000,00
KONETEKNIikka (LVI, ENERGIATEHOKKUUSINVESTOINTI):					
KOULUKESKUKSESSA KAUKOLAN KOULURAKENNUKSEN ILMANVAHDON SANEERAUS (TULOT)	7 500	-7 500	0	0,00	0,00
KOULUKESKUKSEN TUULIKAAPIT /ULKO-OVET	-15 000	12 000	-3 000	0,00	-3 000,00
PESULAN KONEITA	-13 000	0	-13 000	-11 570,67	-1 429,33
KOULUKESKUKSEN KEITTIÖN TARJOTINRATA, ASTOIDEN PALAUTUSYSIKKÖ JA PAKASTEHUONE	-17 000	0	-17 000	-19 338,01	2 338,01
KUHMOLAN JULKISIVUNKUNN. JA ESTEETTÖMYYSKORJAUKSET	-120 000	70 000	-50 000	-18 632,64	-31 367,36
TOIMINTAKESKUKSEN JÄTEKATOKSEN/VARASTON HANKINTA	-10 000	0	-10 000	-6 407,42	-3 592,58
ORIVEDENTIEN 3 JA 5 KIINTEISTÖJEN SANEERAUS	-170 000	0	-170 000	-170 641,63	641,63
PÄIJÄNNEKODIN KORJAUKSET JA SUUNNITTELU	-65 000	30 000	-35 000	-30 533,74	-4 466,26
SAHANRANNAN KIINTEISTÖ/ENERGIakorjaukset	0	-50 000	-50 000	-70 212,63	20 212,63
PAJATIE 3:N (TEKSTIILIHALLI) KATON KORJAUS	-100 000	50 000	-50 000	-16 515,10	-33 484,90
PAJATIE 5:N (PUULON) KATON KORJAUS, LÄMMÖNERISTYKSEN PARANTAMINEN, ILMALÄMMITYKSEN UUSIMINEN/MUUTTAMINEN	-100 000	50 000	-50 000	-7 174,75	-42 825,25
MÄLLYKÄISEN VEDENOTTAMON UUSIMINEN	-180 000	175 000	-5 000	0,00	-5 000,00
VESITORNIN KUNTOTARKASTUS JA MAHDOLLISET KORJAUKSET	-60 000	0	-60 000	-16 096,00	-43 904,00
VESIHUOLLON HÄLYTYSJÄRJESTELMÄ	-10 000	-2 600	-12 600	-12 660,58	60,58
JÄTEVEDEN PUHDISTAMON UUDET LAITTEET:					
KIINTOAINESMITTAUS, DENITRIFIKAATIO	-10 000	0	-10 000	-12 519,00	2 519,00
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTO	-100 000	0	-100 000	-67 143,50	-32 856,50
HULEVESIJÄRJESTELMÄN RAKENTAMINEN JA KUNNOSTUS	0	-65 000	-65 000	-31 072,55	-33 927,45
KUNNOSSAPITOJÄRJESTELMÄ/TIETOJÄRJESTELMÄ	-25 000	0	-25 000	-22 908,75	-2 091,25

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
KAAVATEIDEN KUNNOSTAMINEN JA PÄÄLLYSTÄMINEN TEIDEN JA ULKOALUEIDEN VALAISTUKSEN ENERGIATEHOKKUUSINVESTOINNIT (MENOT)	-160 000	100 000	-60 000	0,00	-60 000,00
TEIDEN JA ULKOALUEIDEN VALAISTUKSEN ENERGIATEHOKKUUSINVESTOINNIT (TULOT)	-50 000	0	-50 000	-33 776,00	-16 224,00
LIIKUNTAPAIKAT	10 000	0	10 000	7 500,00	2 500,00
	-50 000	40 000	-10 000	0,00	-10 000,00
KAAVATEIDEN VASTAANOTTOKUSTANNUS (TORITIE)	-100 000	90 000	-10 000	-4 581,23	-5 418,77
KUHMOLAN TORIALUE	-30 000	30 000	0	0,00	0,00
KOKONNIEMEN KEVYTVÄYLÄ		-197 000	-197 000	-91 451,30	-105 548,70
ELOKUVALAITTEIDEN DIGITOINTI (MENOT)	-50 000	-2 200	-52 200	-52 205,27	5,27
ELOKUVALAITTEIDEN DIGITOINTI (TULOT)	25 000	-500	24 500	24 500,00	0,00
MOOTTORIKELKAN HANKINTA LIIKUNTATOIMELLE (MENOT)	-15 000	0	-15 000	-11 540,00	-3 460,00
MOOTTORIKELKAN HANKINTA LIIKUNTATOIMELLE (TULOT)		2 500	2 500	2 500,00	0,00
VARAVOIMALAITTEISTON HANKINTA	0	-120 000	-120 000	-89 316,26	-30 683,74
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
INVESTOINTITULOT	242 500	58 425	300 925	298 248,45	2 676,55
INVESTOINTIMENOT	-2 413 000	-427 944	-2 840 944	-2 550 428,68	-290 515,32
INVESTOINNIT NETTO	-2 170 500	-369 519	-2 540 019	-2 252 180,23	-287 838,77

Keskeneräisiksi investoinneiksi jäävät Laajakaistahanke/valokuituverkko, Kaukolämpöverkon rakentaminen ja suunnittelu, osa omien kiinteistöjen kaukolämpöön liittämisestä, Kirjaston vaipan korjaus ja lämmöneristävyyden parantaminen, Kuhmolan julkisivun kunnostus ja esteettömyyskorjaukset, Päijännekodin korjaukset ja suunnittelu, Pajatie 3 ja Pajatie 5 korjaukset, Teiden ja ulkoalueiden valaistuksen energiatehokkuusinvestointi, Toritien vastaanottokustannus, Kokkonniemen kevytväylä ja osa varavoimalaitteistojen hankinnasta.

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISET

TULOSLASKELMA (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma €	Poikkeama €
Myyntituotot	1 358 600	301 500	1 660 100	1 331 466,53	328 633,47
Maksutuotot	86 650	0	86 650	112 307,85	-25 657,85
Tuet ja avustukset	281 250	-19 200	262 050	261 068,53	981,47
Vuokratuotot	633 400	0	633 400	590 066,15	43 333,85
Muut toimintatuotot	64 650	62 220	126 870	191 382,55	-64 512,55
TOIMINTATUOTOT	2 424 550	344 520	2 769 070	2 486 291,61	282 778,39
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 501 440	30 600	-3 470 840	-3 302 167,03	-168 672,97
Henkilöstökorvaukset	0	25 660	25 660	37 764,57	-12 104,57
Palkat ja palkkiot	-3 501 440	56 260	-3 445 180	-3 264 402,46	-180 777,54
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 167 310	-158 600	-1 325 910	-1 305 303,36	-20 606,64
Muut henkilösivukulut	-173 270	2 660	-170 610	-144 771,12	-25 838,88
Henkilösivukulut	-1 340 580	-155 940	-1 496 520	-1 450 074,48	-46 445,52
Henkilöstökulut	-4 842 020	-99 680	-4 941 700	-4 714 476,94	-227 223,06
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-10 317 350	-5 100	-10 322 450	-10 259 607,87	-62 842,13
Muiden palvelujen ostot	-1 473 240	-308 700	-1 781 940	-1 462 648,30	-319 291,70
Palvelujen ostot	-11 790 590	-313 800	-12 104 390	-11 722 256,17	-382 133,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 294 450	-16 050	-1 310 500	-1 249 029,24	-61 470,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 294 450	-16 050	-1 310 500	-1 249 029,24	-61 470,76
Avustukset					
Avustukset	-365 670	6 000	-359 670	-300 646,52	-59 023,48
Avustukset	-365 670	6 000	-359 670	-300 646,52	-59 023,48
Vuokrat	-88 000	-28 000	-116 000	-105 504,30	-10 495,70
Muut toimintakulut	-36 150	-12 940	-49 090	-130 832,40	81 742,40
TOIMINTAKULUT	-18 416 880	-464 470	-18 881 350	-18 222 745,57	-658 604,43
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 992 330	-119 950	-16 112 280	-15 736 453,96	-375 826,04
VEROTULOT	7 360 000	200 000	7 560 000	7 541 831,06	18 168,94
VALTIONOSUUDET	8 998 650		8 998 650	8 980 622,00	18 028,00
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT					
KORKOTUOTOT	45 000	5 000	50 000	56 720,61	-6 720,61
MUUT RAHOITUSTUOTOT	52 000	-5 000	47 000	100 796,83	-53 796,83
KORKOKULUT	-35 000	10 000	-25 000	-13 615,87	-11 384,13
MUUT RAHOITUSKULUT	-27 200	2 000	-25 200	-25 510,95	310,95
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	34 800	12 000	46 800	118 390,62	-71 590,62
VUOSIKATE	401 120	92 050	493 170	904 389,72	-411 219,72
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 180 300	-77 310	-1 257 610	-1 246 655,82	-10 954,18
Arvonalentumiset		-74 738	-74 738	-74 737,95	-0,05
Poistot ja arvonalentumiset	-1 180 300	-152 048	-1 332 348	-1 321 393,77	-10 954,23
TILIKAUDEN TULOS	-779 180	-59 998	-839 178	-417 004,05	-422 173,95
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos			0	11 630,23	-11630,23
Rahastojen muutos			0	-10,84	10,84
Varausten ja rahastojen muutokset			0	11 619,39	-11 619,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-779 180	-59 998	-839 178	-405 384,66	-433 793,34

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)					
Myyntituotot	1 997 130	349 500	2 346 630	1 886 142,45	460 487,55
Maksutuotot	86 650	0	86 650	113 128,35	-26 478,35
Tuet ja avustukset	281 250	-19 200	262 050	261 068,53	981,47
Vuokratuotot	1 144 700	0	1 144 700	1 058 808,44	85 891,56
Muut toimintatuotot	64 650	62 220	126 870	191 382,55	-64 512,55
TOIMINTATUOTOT	3 574 380	392 520	3 966 900	3 510 530,32	456 369,68
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 501 440	30 600	-3 470 840	-3 302 167,03	-168 672,97
Henkilöstökorvaukset	0	25 660	25 660	37 764,57	-12 104,57
Palkat ja palkkiot	-3 501 440	56 260	-3 445 180	-3 264 402,46	-180 777,54
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 167 310	-158 600	-1 325 910	-1 305 303,36	-20 606,64
Muut henkilösivukulut	-173 270	2 660	-170 610	-144 771,12	-25 838,88
Henkilösivukulut	-1 340 580	-155 940	-1 496 520	-1 450 074,48	-46 445,52
Henkilöstökulut	-4 842 020	-99 680	-4 941 700	-4 714 476,94	-227 223,06
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-10 317 350	-5 100	-10 322 450	-10 259 607,87	-62 842,13
Muiden palvelujen ostot	-2 094 320	-308 700	-2 403 020	-1 979 958,15	-423 061,85
Palvelujen ostot	-12 411 670	-313 800	-12 725 470	-12 239 566,02	-485 903,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 311 900	-64 050	-1 375 950	-1 286 395,31	-89 554,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 311 900	-64 050	-1 375 950	-1 286 395,31	-89 554,69
Avustukset					
Avustukset	-365 670	6 000	-359 670	-300 646,52	-59 023,48
Avustukset	-365 670	6 000	-359 670	-300 646,52	-59 023,48
Vuokrat	-599 300	-28 000	-627 300	-574 246,59	-53 053,41
Muut toimintakulut	-36 150	-12 940	-49 090	-131 652,90	82 562,90
TOIMINTAKULUT	-19 566 710	-512 470	-20 079 180	-19 246 984,28	-832 195,72
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 992 330	-119 950	-16 112 280	-15 736 453,96	-375 826,04
VEROTULOT	7 360 000	200 000	7 560 000	7 541 831,06	18 168,94
VALTIONOSUUDET	8 998 650		8 998 650	8 980 622,00	18 028,00
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT					
KORKOTUOTOT	45 000	5 000	50 000	56 720,61	-6 720,61
MUUT RAHOITUSTUOTOT	52 000	-5 000	47 000	100 796,83	-53 796,83
KORKOKULUT	-35 000	10 000	-25 000	-13 615,87	-11 384,13
MUUT RAHOITUSKULUT	-27 200	2 000	-25 200	-25 510,95	310,95
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	34 800	12 000	46 800	118 390,62	-71 590,62
VUOSIKATE	401 120	92 050	493 170	904 389,72	-411 219,72
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 180 300	-77 310	-1 257 610	-1 246 655,82	-10 954,18
Arvonalentumiset		-74 738	-74 738	-74 737,95	-0,05
Poistot ja arvonalentumiset	-1 180 300	-152 048	-1 332 348	-1 321 393,77	-10 954,23
TILIKAUDEN TULOS	-779 180	-59 998	-839 178	-417 004,05	-422 173,95
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos			0	11 630,23	-11630,23
Rahastojen muutos			0	-10,84	10,84
Varausten ja rahastojen muutokset				11 619,39	-11 619,39
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-779 180	-59 998	-839 178	-405 384,66	-433 793,34

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	401 120	92 050	493 170	904 389,72	-411 219,72
Tulorahoituksen korjauserät	-1 000	-43 260	-44 260	-38 455,31	-5 804,69
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-2 413 000	-427 944	-2 840 944	-2 550 428,68	-290 515,32
Rahoitusosuudet investointeihin	242 500	-174 910	67 590	32 000,00	35 590,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulok	1 000	276 595	277 595	304 692,92	-27 097,92
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 769 380	-277 469	-2 046 849	-1 347 801,35	-699 047,65
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäys				-1 000,00	1 000,00
Antolainasaamisten vähennys		23 960	23 960	23 966,00	-6,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800 000	-1 100 000	700 000	700 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-461 000	0	-461 000	-461 086,35	86,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300 000	1 500 000	1 800 000	1 500 000,00	300 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos				2 573,84	
Pitkäaikaisten saamisten muutos				0,00	
Lyhytaikaisten saamisten muutos				-199 057,94	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos				-178 631,43	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				-375 115,53	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 639 000	423 960	2 062 960	1 386 764,12	
RAHAVAROJEN MUUTOS	-130 380	146 491	16 111	38 962,77	
KASSAVARAT 31.12.				3 116 644,99	
KASSAVARAT 1.1.				3 077 682,22	
KASSAVAROJEN MUUTOS				38 962,77	

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
(ulkoiset)					
****VAALIT					
TULOT	0	0	0	0,00	0,00
MENOT	-1 030	0	-1 030	-1 051,63	21,63
NETTO	-1 030	0	-1 030	-1 051,63	21,63
***KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
TULOT	0	0	0	0,00	0,00
MENOT	-1 030	0	-1 030	-1 051,63	21,63
NETTO	-1 030	0	-1 030	-1 051,63	21,63
****TILINTARKASTUS					
MENOT	-14 220	0	-14 220	-12 327,45	-1 892,55
NETTO	-14 220	0	-14 220	-12 327,45	-1 892,55
***TARKASTUSLAUTAKUNTA					
MENOT	-14 220	0	-14 220	-12 327,45	-1 892,55
NETTO	-14 220	0	-14 220	-12 327,45	-1 892,55
****HALLINTO					
TULOT	111 100	-6 400	104 700	113 959,54	-9 259,54
MENOT	-1 112 770	40 260	-1 072 510	-1 019 397,28	-53 112,72
NETTO	-1 001 670	33 860	-967 810	-905 437,74	-62 372,26
****SISÄISET PALVELUT					
TULOT	300	0	300	0,00	300,00
MENOT	-127 620	1 880	-125 740	-106 326,08	-19 413,92
NETTO	-127 320	1 880	-125 440	-106 326,08	-19 113,92
****ELINKEINOEL. EDISTÄMINEN					
TULOT	314 500	112 220	426 720	377 265,60	49 454,40
MENOT	-244 280	-35 770	-280 050	-257 031,49	-23 018,51
NETTO	70 220	76 450	146 670	120 234,11	26 435,89
****SOS. JA TERV. OMATOIMINTA					
TULOT	144 000	-20 000	124 000	218 896,27	-94 896,27
MENOT	-435 000	-142 000	-577 000	-583 055,82	6 055,82
NETTO	-291 000	-162 000	-453 000	-364 159,55	-88 840,45
****SOS. JA TERV. OSTOPALV. JÄMSÄ/KEURUU					
MENOT	-9 826 000	0	-9 826 000	-9 792 035,02	-33 964,98
NETTO	-9 826 000	0	-9 826 000	-9 792 035,02	-33 964,98
***KUNNANHALLITUS					
TULOT	569 900	85 820	655 720	710 121,41	-54 401,41
MENOT	-11 745 670	-135 630	-11 881 300	-11 757 845,69	-123 454,31
NETTO	-11 175 770	-49 810	-11 225 580	-11 047 724,28	-177 855,72
**YLEISHALLINTO					
TULOT	569 900	85 820	655 720	710 121,41	-54 401,41
MENOT	-11 760 920	-135 630	-11 896 550	-11 771 224,77	-125 325,23
NETTO	-11 191 020	-49 810	-11 240 830	-11 061 103,36	-179 726,64
****SIVISTYSTOIMEN HALLINTO					
TULOT	0	0	0	0,00	0,00
MENOT	-113 690	-5 700	-119 390	-121 775,89	2 385,89
NETTO	-113 690	-5 700	-119 390	-121 775,89	2 385,89
****LASTEN PÄIVÄHOITO					
TULOT	39 500	0	39 500	48 359,50	-8 859,50
MENOT	-721 340	4 600	-716 740	-666 652,40	-50 087,60
NETTO	-681 840	4 600	-677 240	-618 292,90	-58 947,10

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
****ESI- JA PERUSOPETUS					
TULOT	11 000	0	11 000	13 423,90	-2 423,90
MENOT	-1 699 730	10 960	-1 688 770	-1 540 420,42	-148 349,58
NETTO	-1 688 730	10 960	-1 677 770	-1 526 996,52	-150 773,48
****LUKIO					
TULOT	0	0	0	340,00	-340,00
MENOT	-461 420	0	-461 420	-378 354,54	-83 065,46
NETTO	-461 420	0	-461 420	-378 014,54	-83 405,46
****RUOKAPALVELU					
TULOT	619 600	0	619 600	597 701,69	21 898,31
MENOT	-770 070	0	-770 070	-700 369,74	-69 700,26
NETTO	-150 470	0	-150 470	-102 668,05	-47 801,95
****KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI					
TULOT	18 900	11 000	29 900	25 193,27	4 706,73
MENOT	-297 560	-15 500	-313 060	-299 707,02	-13 352,98
NETTO	-278 660	-4 500	-283 160	-274 513,75	-8 646,25
****VAPAA-AIKATOIMI					
TULOT	38 700	2 700	41 400	30 444,91	10 955,09
MENOT	-223 390	-5 000	-228 390	-206 253,96	-22 136,04
NETTO	-184 690	-2 300	-186 990	-175 809,05	-11 180,95
***SIVISTYSLAUTAKUNTA					
TULOT	727 700	13 700	741 400	715 463,27	25 936,73
MENOT	-4 287 200	-10 640	-4 297 840	-3 913 533,97	-384 306,03
NETTO	-3 559 500	3 060	-3 556 440	-3 198 070,70	-358 369,30
**OPETUS- JA KULTTUURITOIMI					
TULOT	727 700	13 700	741 400	715 463,27	25 936,73
MENOT	-4 287 200	-10 640	-4 297 840	-3 913 533,97	-384 306,03
NETTO	-3 559 500	3 060	-3 556 440	-3 198 070,70	-358 369,30
****TEKNINEN HALLINTO					
TULOT	1 700	0	1 700	2 372,62	-672,62
MENOT	-119 710	0	-119 710	-112 945,79	-6 764,21
NETTO	-118 010	0	-118 010	-110 573,17	-7 436,83
****KAAVOITUS- JA MAANKÄYTTÖ					
TULOT	16 100	0	16 100	21 277,93	-5 177,93
MENOT	-318 740	-30 000	-348 740	-346 599,23	-2 140,77
NETTO	-302 640	-30 000	-332 640	-325 321,30	-7 318,70
****KIINTEISTÖTOIMI					
TULOT	602 550	0	602 550	547 856,34	54 693,66
MENOT	-1 170 050	50 700	-1 119 350	-1 077 877,91	-41 472,09
NETTO	-567 500	50 700	-516 800	-530 021,57	13 221,57
****PALO- JA PELASTUSTOIMI					
TULOT	38 600	0	38 600	38 640,27	-40,27
MENOT	-233 540	0	-233 540	-231 757,97	-1 782,03
NETTO	-194 940	0	-194 940	-193 117,70	-1 822,30
***TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TULOT	658 950	0	658 950	610 147,16	48 802,84
MENOT	-1 842 040	20 700	-1 821 340	-1 769 180,90	-52 159,10
NETTO	-1 183 090	20 700	-1 162 390	-1 159 033,74	-3 356,26

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
****RAKENNUSLTK					
TULOT	38 000	0	38 000	51 230,24	-13 230,24
MENOT	-190 500	0	-190 500	-152 502,30	-37 997,70
NETTO	-152 500	0	-152 500	-101 272,06	-51 227,94
***RAKENNUSLAUTAKUNTA					
TULOT	38 000	0	38 000	51 230,24	-13 230,24
MENOT	-190 500	0	-190 500	-152 502,30	-37 997,70
NETTO	-152 500	0	-152 500	-101 272,06	-51 227,94
****VARASTO, VESIHUOLTOLAITOS , PESULA JA KAUKOLÄMPÖ					
TULOT	430 000	245 000	675 000	399 329,53	275 670,47
MENOT	-336 220	-338 900	-675 120	-616 303,63	-58 816,37
NETTO	93 780	-93 900	-120	-216 974,10	216 854,10
****VARASTO, VESIHUOLTOLAITOS JA PESULA					
TULOT	430 000	245 000	675 000	399 329,53	275 670,47
MENOT	-336 220	-338 900	-675 120	-616 303,63	-58 816,37
NETTO	93 780	-93 900	-120	-216 974,10	216 854,10
**TEKNINEN TOIMI					
TULOT	1 126 950	245 000	1 371 950	1 060 706,93	311 243,07
MENOT	-2 368 760	-318 200	-2 686 960	-2 537 986,83	-148 973,17
NETTO	-1 241 810	-73 200	-1 315 010	-1 477 279,90	162 269,90
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
TULOT	2 424 550	344 520	2 769 070	2 486 291,61	282 778,39
MENOT	-18 416 880	-464 470	-18 881 350	-18 222 745,57	-658 604,43
NETTO	-15 992 330	-119 950	-16 112 280	-15 736 453,96	-375 826,04
TULOSLASKELMAOSA					
VEROTULOT	7 360 000	200 000	7 560 000	7 541 831,06	18 168,94
VALTIONOSUUDET	8 998 650	0	8 998 650	8 980 622,00	18 028,00
KORKOTULOT	45 000	5 000	50 000	56 720,61	-6 720,61
MUUT RAHOITUSTULOT	52 000	-5 000	47 000	100 796,83	-53 796,83
KORKOMENOT	-35 000	10 000	-25 000	-13 615,87	-11 384,13
MUUT RAHOITUSMENOT	-27 200	2 000	-25 200	-25 510,95	310,95
VUOSIKATE	401 120	92 050	493 170	904 389,72	-411 219,72
INVESTOINNIT					
KIINTEÄN OMAISUUDEN OSTO (MENOT)	0	0	0	0,00	0,00
KIINTEÄN OMAISUUDEN MYYNTI (TULOT)	0	790	790	614,14	175,86
LAAJAKAISTAHANKE/VALOKUITUVERKKO (MENOT)	-133 000	0	-133 000	-99 612,00	-33 388,00
JÄMSÄN SEUDUN JÄTEHUOLTO OY:N PURKU (TULOT)	0	32 300	32 300	32 299,31	0,69
ASUNTO OY KOKONRANNAN LAINAOSUUS (MENOT)	0	-7 809	-7 809	-7 808,62	-0,38

TOTEUTUMAVERTAILU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
KESKI-SUOMEN SHP:STÄ EROAMINEN (TULOT)	0	230 835	230 835	230 835,00	0,00
PIRKANMAAN SHP:IN LIITTYMINEN (MENOT)	0	-230 835	-230 835	-230 835,00	0,00
KAUKOLÄMPÖVERKON SUUNN. JA RAK. (MENO)	-520 000	-430 000	-950 000	-1 117 591,68	167 591,68
KAUKOLÄMPÖVERKON SUUNN. JA RAK. (TULO)	200 000	-200 000	0	0,00	0,00
INVESTOINNIT KIIINTEISTÖIHIN (MENOT)	-720 000	142 500	-577 500	-555 408,46	-22 091,54
INVESTOINNIT KIIINTEISTÖIHIN (TULOT)	7 500	-7 500	0	0,00	0,00
INVESTOINNIT KUNNAN VUOKRATTAVIIN KIIINTEISTÖIHIN	-200 000	50 000	-150 000	-93 902,48	-56 097,52
INVESTOINNIT VESIHUOLTOLAITOKSEEN	-360 000	107 400	-252 600	-139 491,63	-113 108,37
KUNNOSSAPITOJÄRJESTELMÄ	-25 000	0	-25 000	-22 908,75	-2 091,25
YLEISET ALUEET JA LIIKENNEVÄYLÄT (MENOT)	-390 000	63 000	-327 000	-129 808,53	-197 191,47
YLEISET ALUEET JA LIIKENNEVÄYLÄT (TULOT)	10 000	0	10 000	7 500,00	2 500,00
ELOKUVALAITTEIDEN DIGITOINTI (MENOT)	-50 000	-2 200	-52 200	-52 205,27	5,27
ELOKUVALAITTEIDEN DIGITOINTI (TULOT)	25 000	-500	24 500	24 500,00	0,00
MOOTTORIKELKKA LIIKUNTATOIMELLE (MENOT)	-15 000	0	-15 000	-11 540,00	-3 460,00
MOOTTORIKELKKA LIIKUNTATOIMELLE (TULOT)		2 500	2 500	2 500,00	0,00
VARAVOIMALAITTEISTON HANKINTA	0	-120 000	-120 000	-89 316,26	-30 683,74
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
INVESTOINTITULOT	242 500	58 425,00	300 925	298 248,45	2 676,55
INVESTOINTIMENOT	-2 413 000	-427 944	-2 840 944	-2 550 428,68	-290 515,32
INVESTOINNIT NETTO	-2 170 500	-369 519	-2 540 019	-2 252 180,23	-287 838,77
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS				-1 000,00	1 000,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0	23 960	23 960	23 966,00	-6,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	1 800 000	-1 100 000	700 000	700 000,00	0,00
PITKÄAikaisten Lainojen Väh.	-461 000	0	-461 000	-461 086,35	86,35
LYHYTAIAKISTEN Lainojen Muutos	300 000	1 500 000	1 800 000	1 500 000,00	300 000,00
MÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ					
TULOARVIOT YHTEENSÄ	21 222 700	1 026 905	22 249 605	21 688 476,56	561 128,44
MENOARVIOT YHTEENSÄ	-21 353 080	-880 414	-22 233 494	-21 274 387,42	-959 106,58
NETTO	-130 380	146 491	16 111	414 089,14	-397 978,14
NETTO				414 089,14	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				-375 115,53	
RAHASTON MUUTOS				-10,84	
RAHAVAROJEN MUUTOS				38 962,77	

KUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

	Tilivuosi 2013	Tilivuosi 2012
TULOSLASKELMA		
(ulkoiset)		
Myyntituotot	1 331 466,53	1 247 062,77
Maksutuotot	112 307,85	109 723,71
Tuet ja avustukset	261 068,53	283 309,15
Vuokratuotot	590 066,15	646 038,43
Muut toimintatuotot	191 382,55	86 762,30
TOIMINTATUOTOT	2 486 291,61	2 372 896,36
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 302 167,03	-3 381 881,57
Henkilöstökorvaukset	37 764,57	41 525,84
Palkat ja palkkiot	-3 264 402,46	-3 340 355,73
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 305 303,36	-1 017 833,99
Muut henkilösivukulut	-144 771,12	-159 439,07
Henkilösivukulut	-1 450 074,48	-1 177 273,06
Henkilöstökulut	-4 714 476,94	-4 517 628,79
Palvelujen ostot		
Asiakaspalvelujen ostot	-10 259 607,87	-10 026 614,95
Muiden palvelujen ostot	-1 462 648,30	-1 218 094,09
Palvelujen ostot	-11 722 256,17	-11 244 709,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 249 029,24	-1 207 450,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 249 029,24	-1 207 450,69
Avustukset		
Avustukset	-300 646,52	-255 486,15
Avustukset	-300 646,52	-255 486,15
Vuokrat	-105 504,30	-76 309,14
Muut toimintakulut	-130 832,40	-49 303,78
TOIMINTAKULUT	-18 222 745,57	-17 350 887,59
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 736 453,96	-14 977 991,23
VEROTULOT	7 541 831,06	7 389 819,45
VALTIONOSUUDET	8 980 622,00	8 739 601,00
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT		
KORKOTUOTOT	56 720,61	61 864,22
MUUT RAHOITUSTUOTOT	100 796,83	78 459,56
KORKOKULUT	-13 615,87	-25 723,80
MUUT RAHOITUSKULUT	-25 510,95	-38 098,36
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	118 390,62	76 501,62
VUOSIKATE	904 389,72	1 227 930,84
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 246 655,82	-830 872,15
Arvonalentumiset	-74 737,95	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 321 393,77	-830 872,15
TILIKAUDEN TULOS	-417 004,05	397 058,69
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	11 630,23	11 630,23
Rahastojen muutos	-10,84	-20,08
Varausten ja rahastojen muutokset	11 619,39	11 610,15
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-405 384,66	408 668,84

RAHOITUSLASKELMA	Tilivuosi 2013	Tilivuosi 2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	904 389,72	1 227 930,84
Tulorahoituksen korjauserät	-38 455,31	-55 206,67
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-2 550 428,68	-715 100,15
Rahoitusosuudet investointeihin	32 000,00	16 536,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	304 692,92	109 126,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 347 801,35	583 286,02
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys	-1 000,00	
Antolainasaamisten vähennys	23 966,00	
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-461 086,35	-565 006,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000,00	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	2 573,84	3 083,84
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-199 057,94	191 125,27
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-178 631,43	76 637,39
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET YHTEENSÄ	-375 115,53	270 846,50
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 386 764,12	-294 159,50
RAHAVAROJEN MUUTOS	38 962,77	289 126,52
KASSAVARAT 31.12.	3 116 644,99	3 077 682,22
KASSAVARAT 1.1.	3 077 682,22	2 788 555,70
KASSAVAROJEN MUUTOS	38 962,77	289 126,52

TASE	Tilivuosi 2013	Tilivuosi 2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	12 587,80	30 854,55
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 504 258,98	2 504 873,12
Rakennukset	7 145 734,83	7 402 978,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 616 409,45	2 939 948,90
Koneet ja kalusto	156 309,09	149 017,10
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363,76	3 363,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat	1 943 819,07	321 432,02
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 943 819,07	321 432,02
Aineelliset hyödykkeet	14 369 895,18	13 321 613,33
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	538 776,39	538 776,39
Kuntayhtymäosuudet	504 991,81	579 729,76
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	775 999,58	800 490,27
Muut osakkeet ja osuudet	5 178,00	5 178,00
Osakkeet ja osuudet	1 824 945,78	1 924 174,42
Muut pitkäaikaiset lainasaamiset	358 747,70	382 713,70
Muut pitkäaikaiset saamiset	11 150,00	10 150,00
Sijoitukset	2 194 843,48	2 317 038,12
PYSYVÄT VASTAAVAT	16 577 326,46	15 669 506,00
Valtion toimeksiannot	423,80	847,64
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	416 728,21	380 875,60
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	417 152,01	381 723,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset myyntisaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	316 944,12	300 347,84
Muut lyhytaikaiset saamiset	233 179,72	55 354,02
Lyhytaikaiset saamiset	550 123,84	355 701,86
Siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset	118 525,90	113 889,94
Siirtosaamiset	118 525,90	113 889,94
Saamiset	668 649,74	469 591,80
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2 550 128,76	2 496 494,75
Rahoitusarvopaperit	2 550 128,76	2 496 494,75
Rahat ja pankkisaamiset	566 516,23	581 187,47
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 785 294,73	3 547 274,02
VASTAAVAA	20 779 773,20	19 598 503,26

TASE	Tilivuosi 2013	Tilivuosi 2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684 598,33	12 684 598,33
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 634 116,91	3 225 448,07
Tilikauden yli-/alijäämä	-405 384,66	408 668,84
OMA PÄÄOMA	15 913 330,58	16 318 715,24
Poistoero	56 299,89	67 930,12
POISTOERO JA VAPAAEHTOiset VARAUKSET	56 299,89	67 930,12
Valtion toimeksiannot	423,80	5 114,64
Lahjoitusrahastojen pääomat	430 799,02	388 105,57
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	431 222,82	393 220,21
VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	866 576,34	363 152,84
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	197 000,00
Saadut ennakot	3 531,95	9 831,95
Muut pitkäaikaiset velat	124 147,23	
Pitkäaikainen vieraspääoma	1 044 255,52	569 984,79
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 696 576,50	202 267,50
Lainat julkisyhteisöiltä	147 000,01	258 818,86
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	772 565,78	769 808,77
Muut velat	122 376,30	82 883,00
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	2 688,94	1 375,17
Lomapalkkajaksotus	412 641,48	396 608,70
Valtionosuusennakot	9 356,00	19 793,00
Muut siirtovelat	171 459,38	517 097,90
Siirtovelat	596 145,80	934 874,77
Lyhytaikainen vieraspääoma	3 334 664,39	2 248 652,90
VIERAS PÄÄOMA	4 378 919,91	2 818 637,69
VASTATTAVAA	20 779 773,20	19 598 503,26

KONSERNITULOSLASKELMA**Tilivuosi
2013****Tilivuosi
2012**

Toimintatuotot	4 533 160,66	5 411 185
Toimintakulut	-21 163 829,64	-21 455 269
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	199,05	673
Toimintakate	-16 630 469,92	-16 043 411
Verotulot	7 541 831,06	7 389 819
Valtionosuudet	10 441 275,58	10 207 760
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	58 573,01	63 218,97
Muut rahoitustuotot	101 341,59	79 253,48
Korkokulut	-63 012,41	-118 632,13
Muut rahoituskulut	-37 062,10	-43 460,82
Vuosikate	1 412 476,80	1 534 548
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 619 121,97	-1 199 394
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0
Arvonalentumiset	-74 737,95	0
Satunnaiset erät	771,69	0
Tilikauden tulos	-280 611,43	335 154
Tilinpäätössiirrot	-103 305,44	-77 435
Vähemmistöosuudet	-982,85	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-384 899,71	257 719

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA**Tilivuosi
2013****Tilivuosi
2012****Toiminnan rahavirta**

Vuosikate	1 412 476,80	1 534 548
Satunnaiset erät	771,69	0
Tulorahoituksen korjauserät	-32 319,05	-59 191
	1 380 929,44	1 475 358

Investointien rahavirta

Investointimenot	-3 000 326,89	-938 464
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32 446,07	17 353
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	323 992,40	123 507
Investoinnit netto	-2 643 888,42	-797 605
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 262 958,98	677 753

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 186,66	0
Antolainasaamisten vähennykset	23 966,95	0
Antolainauksen muutokset	22 780,29	0

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	865 551,00	979 152
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-655 113,42	-1 644 971
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 480 274,64	-36 532
Lainakannan muutokset	1 690 712,23	-702 351
Oman pääoman muutokset	-4 371,32	-808
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 149,39	4 035
Vaihto-omaisuuden muutos	3 825,96	2 568
Saamisten muutos	-233 389,64	251 054
Korottomien velkojen muutos	-159 269,55	170 690
Muut maksuvalmiuden muutokset	-386 683,84	428 347
Rahoituksen rahavirta	1 326 808,68	-274 004
Rahavarojen muutos	59 478,38	402 942
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 344 666,59	3 320 686
Rahavarat 1.1.	3 285 188,21	2 917 745
	59 478,38	402 942

KONSERNITASE**Tilivuosi
2013****Tilivuosi
2012****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	110 514,84	198 835
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 766 005,09	2 754 780
Rakennukset	11 391 294,86	11 033 702
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 622 205,73	2 948 929
Koneet ja kalusto	329 056,07	408 434
Muut aineelliset hyödykkeet	3 794,86	6 842
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 099 258,50	471 515
Aineelliset hyödykkeet	19 211 615,10	17 624 202
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	837 689,69	860 105
Lainasaamiset	192,82	24 603
Muut sijoitukset	11 506,55	10 150
Sijoitukset	849 389,06	894 858
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 171 518,99	18 717 895
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	536 740,84	509 369
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	19 637,28	37 861
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0
Lyhytaikaiset saamiset	917 848,89	962 218
Saamiset	917 848,89	962 218
Rahoitusarvopaperit	2 593 226,25	2 534 107
Rahat ja pankkisaamiset	790 202,27	786 579
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 320 914,68	4 320 766
VASTAAVAA	25 029 174,52	23 548 029

KONSERNITASE	Tilivuosi 2013	Tilivuosi 2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 693 594,56	12 693 595
Rahastot	600 869,09	523 916
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 964 442,67	1 963 152
Tilikauden yli-/alijäämä	-390 166,76	257 719
OMA PÄÄOMA	15 868 739,56	15 438 382
VÄHEMMISTÖOSUUS	7 350,97	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	273 356,13	236 931
Vapaaehtoiset varaukset	143 554,74	135 050
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	416 910,87	371 980
Pakolliset varaukset	49 686,13	59 927
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	556 918,23	524 327
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	3 722 099,05	3 730 402
Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	159 801,67	44 389
Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	2 225 073,85	800 021
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	2 022 594,18	2 578 601
VIERAS PÄÄOMA	8 129 568,76	7 153 412
VASTATTAVAA	25 029 174,52	23 548 029

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liite 1:

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta);

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Investointien kirjaamisessa pysyviin vastaaviin on pienhankintarajana käytetty kunnanvaltuuston vahvistamaa alarajaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman ja poistoaikoja on tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liite 1 A:

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 4:2. §);

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konserniin, niiden pääomaosuuksien vaikutus kunnan konsernitilinpäätökseen ei ole olennainen.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Tytäryhteisöt on yhdistelty kunnan konserniin rivi riviltä. Kuntayhtymät on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Kunnan ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu suunnitelmanmukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kuhmoisten kunta erosi 1.1.2013 alkaen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä ja liittyi Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään 1.1.2013 alkaen. Konsernitilinpäätöksen vuoden 2012 ja vuoden 2013 tilinpäätösluvut eivät ole vertailukelpoisia. Vuoden 2012 luvuissa on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky mukana ja jossa Kuhmoisten kunnan omistusprosentti oli 0,63. Vuoden 2013 luvuissa on mukana Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky ja jossa kunnan omistusprosentti on 0,15.

Liite 8:

Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina. Kunnan tai kuntayhtymän liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin tai tulolajeihin sisällytettynä;

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Kon- serni		Kunta	
	2013	2012	2013	2012
Yleishallinto	1 284 133	1 115 712	710 121	590 910
Sosiaali ja terveystoimet	1 169 440	2 203 281		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 479 534	2 515 076	715 463	737 223
Tekniset palvelut	1 060 707	1 044 764	1 060 707	1 044 764
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>5 993 814</i>	<i>6 878 833</i>	<i>2 486 292</i>	<i>2 372 897</i>

Liite 9:

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (kuntajaoston tuloslaskelmaohje kohta 5.1)

Verotulojen erittely		
	2013	2012
Kunnan tulovero	5 691 656,42	5 722 668,79
Osuus yhteisöveron tuotosta	657 909,37	531 198,72
Kiinteistövero	1 192 265,27	1 135 951,94
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>7 541 831,06</i>	<i>7 389 819,45</i>

Tuloveroprosentti**2004-2009****v. 2010-2013**

19,00

19,75

Kiinteistöveroprosentit

Yleinen kiinteistövero

0,80

1,00

Vakituisen asunnon rakennusten

0,40

0,50

Muu kuin vak.asuinrakennuksen

1,00

1,10

Liite 10:

Valtionosuudet eriteltyinä yleiseen valtionosuuteen, sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen sekä harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen

Valtionosuuksien erittely		
	2013	2012
Laskennalliset valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 854 177,00	7 784 653,00
Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	1 606 934,00	1 471 424,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	7 533,00	7 533,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtos.	-488 022,00	-524 009,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>8 980 622,00</i>	<i>8 739 601,00</i>

Liite 11:

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät (KPA 2:3.1 2-kohta)

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2013	2012	2013	2012
Satunnaiset tuotot				
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0	0	0	0
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	772	0	0	0

Liite 12:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
(KPA 2:3.1 3-kohta)

Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma
(Pienhankintaraja 10 000 €)

**1.1.2009 -
31.12.2012**

1.1.2013 alkaen

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot		2 v.
Aineettomat oikeudet		5 v.
Liikearvo		2 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
- Atk-ohjelmat	4 v.	2 v.
- Muut	4 v.	2 v.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennelmat	40 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Talousrakennukset	17 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	40 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit, puistot	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat	20 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoas., ulkoval.l	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	35 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Kaukolämpöverkko		20 v. tasapoisto
Puhelinverkko, keskusaseja ja alakesk.		10 v. tasapoisto
Maakaasuverkko		20 v. tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 v. tasapoisto
Sähkö-, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 v. tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet		10 v. tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	12 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto

	1.1.2009 - 31.12.2012	1.1.2013 alkaen
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		8 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	7 v. tasapoisto	4 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	7 v. tasapoisto	5 v. tasapoisto
Muut raskaat työkoneet		10 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet		5 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		5 v. tasapoisto
Atk-laitteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
	Käytönmukainen	Käytönmukainen
Luonnonvarat	poisto	poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	Ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa
Käyttöomaisuus arvopaperit ja muut pitkäaik. sij.		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	Ei poistoa

Liite 13:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä	
Vuosina 2012 - 2016	
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 122 100
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	1 414 496
Ero (€)	-292 396
Ero %	-20,7

Kunnanvaltuusto on 10.12.2012 § 87 hyväksynyt uudet suunnitelmapoistojen poistoajat. Uusia poistoaikoja noudatetaan 1.1.2013 alkaen. Vuoden 2013 tilinpäätöksessä poistojen määrä on 1 246 656 €, jossa on 50 prosentin kasvu vuoden 2012 tilinpäätöksen poistoihin. Vuoden 2013 tilinpäätöksen poistot sisältävät 195 543 € loppuun poistettuja kohteita.

Liite 15:

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista (Kuntajaoston tuloslaskelmaohje luvut 2.3 ja 4.5)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2013	2012	2013	2012
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	51 523	50 148	51 386	44 545
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	3 924	10 684	0	10 641
Myyntivoitot yhteensä	55 447	60 832	51 386	55 186
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	
Rakennusten myyntitappiot	0	0	0	
Muut myyntitappiot	13 055	124	12 941	0
Myyntitappiot yhteensä	13 055	124	12 941	0

Liite 16:

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (KPA 2:3.1 § 5-kohta), jos ne ovat olennaisia

Rahoitustuottojen ja -kulujen erittely		
	2013	2012
Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	0	0
Korkotuotot sijoituksista, talletuksista ja maksuliik.	56 721	61 864
Korkotuotot yhteensä	56 721	61 864
Sijoitusten ja arvopapereiden tuotot	77 159	44 678
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	10 968	5 197
Korvaus jäännöspääomasta vesihuoltolaitos	10 838	10 734
Verotilitysten korot ja korotukset	32	16 216
Viivästyskorkotuotot	1 781	1 635
Muut rahoitustuotot	19	0
Muut rahoitustuotot yhteensä	100 797	78 460
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	157 517	140 324
Korkokulut lainoista	-13 616	-25 724
Korkokulut yhteensä	-13 616	-25 724
Arvon alentumiset sijoitukset ja arvopaperit	-19 501	-10 281
Verotilitysten korot ja korotukset	-1 298	-24 307
Viivästyskorkokulut	-664	-512
Lainojen provisiot ja muut kulut	-782	
Muut rahoituskulut	-3 266	-2 998
Muut rahoituskulut yhteensä	-25 511	-38 098
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	-39 127	-63 822
Rahoitustuotot ja -kulut netto	118 391	76 502

Liite 17:

Erittely poistoeron muutoksista. Tietyissä tapauksissa kunta tai kuntayhtymä voi kirjata poistoeroa myös verotussyistä (EVL 54 §). Asiaa on selostettu yksityiskohtaisemmin kuntajaoston tase-ohjeen luvussa 6. **Jos** poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä liitetiedoissa

Erittely poistoeron muutoksista		
	2013	2012
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	11630,23	11630,23
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoerojen muutokset yhteensä</i>	<i>11630,23</i>	<i>11630,23</i>

Liite 21 A:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet												Kaikki yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet							
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikut. menot	Ennak- ko mak-sut	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyödyk.	Ennakko- maksut ja keskener.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	30 854,55		30 854,55	2 504 873,12	7 402 978,43	2 939 948,90	149 017,10	3 363,76	321 432,02	13 321 613,33	13 352 467,88
Lisäykset tilikauden aikana						263 357,68	148 636,60	104 814,53		1 792 476,25	2 309 285,06	2 309 285,06
Rahoitusosuudet tilikaudella								-24 500,00		-7 500,00	-32 000,00	-32 000,00
Vähennykset tilikauden aikana					-614,14						-614,14	-614,14
Siirrot erien välillä						162 589,20				-162 589,20	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-18 266,75		-18 266,75	0,00	-683 190,48	-472 176,05	-73 022,54			-1 228 389,07	-1 246 655,82
Arvonlennukset ja niiden											0,00	0,00
palautukset											0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	12 587,80	0,00	12 587,80	2 504 258,98	7 145 734,83	2 616 409,45	156 309,09	3 363,76	1 943 819,07	14 369 895,18	14 382 482,98
											0,00	0,00
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	12 587,80	0,00	12 587,80	2 504 258,98	7 145 734,83	2 616 409,45	156 309,09	3 363,76	1 943 819,07	14 369 895,18	14 382 482,98

Liite 21 B:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Pysyvien vastaavien sijoitukset												
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet osakk. ja omistus- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saami-set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakk. ja omistus-yht.	Saami-set kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.	538 776,39	791 954,74	579 729,76	13 713,53	1 924 174,42		358 747,70	23 966,00		10 150,00	392 863,70	2 317 038,12
Lisäykset		7 808,62	230 835,00		238 643,62					1 000,00	1 000,00	239 643,62
Vähennykset		-32 299,31	-230 835,00		-263 134,31			-23 966,00			-23 966,00	-287 100,31
Siirrot erien välillä					0,00						0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	538 776,39	767 464,05	579 729,76	13 713,53	1 899 683,73	0,00	358 747,70	0,00	0,00	11 150,00	369 897,70	2 269 581,43
Arvonlennukset			74 737,95		74 737,95						0,00	74 737,95
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	538 776,39	767 464,05	504 991,81	13 713,53	1 824 945,78	0,00	358 747,70	0,00	0,00	11 150,00	369 897,70	2 194 843,48

Liitteet 22-24:

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy	Kuhmoinen	100 %	100 %	282	3360	39
Kuhmoisten Päijälänkoti As. Oy	Kuhmoinen	100 %	100 %	296	5	5
		Yhteensä		578	3365	44
Kuntayhtymät						
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,90 %	0,90 %	20	12	0
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky	Tampere	0,16 %	0,16 %	251	361	10
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	1,27 %	1,27 %	924	344	19
Päijät-Hämeen koulutuskonserni	Lahti	0,19 %	0,19 %	187	49	7
		Yhteensä		1382	766	36
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Hokkalanperä	Kuhmoinen	35,0 %	35,0 %	11	34	0
Asunto Oy Peltohokkala	Kuhmoinen	25,6 %	25,6 %	137	38	0
Kiinteistö Oy Pohjoisportti	Kuhmoinen	35,05 %	35,05 %	335	25	1
Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat)						
Asunto Oy Kokkonniemi	Kuhmoinen	4,27 %				
Asunto Oy Paajaranta	Kuhmoinen	11,44 %				
Asunto Oy Päijälänaho	Kuhmoinen	9,98 %				
Asunto Oy Hokkalankulma	Kuhmoinen	6,32 %				
Asunto Oy Kokonranta	Kuhmoinen	14,93 %				
Neo Industrial Oy (Neonmarkka Oy)	Helsinki					
Osuuskauppa Keskimaa	Jyväskylä					

Muutokset**Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat):**

Jämsän Seudun Jätehuolto Oy on purettu vuonna 2013.

Kuntayhtymät:

Kuhmoisten kunta on eronnut 1.1.2013 Keski-Suomen sairaanhoidopiirin kuntayhtymästä ja liittynyt

1.1.2013 alkaen Pirkanmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymään.

Liite 25:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

- myyntisaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- lainasaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- muut saamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- siirtosaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);

(KPA 2:4.3 § 3-kohta)

Saamisten erittely				
	2013		2012	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		23158,95		13753,75
Lainasaamiset	358747,71		358747,71	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>358747,71</i>	<i>23158,95</i>	<i>358747,71</i>	<i>13753,75</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset		8,94		
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>8,94</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
Saamiset yhteensä	358747,71	23167,89	358747,71	13753,75

Liite 26:

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:4.1 § 11-kohta ja Kuntajaoston taseohje 4.3.1.2)

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2013	2012
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	316 944	300 348
Alv- saaminen	230 035	41 969
Elatustukimaksusaamiset valtiolta	3 145	3 231
Tuottotilin korko	1 278	3 530
KELA:n korvaus työterveydenhuollosta	10 230	9 455
Työllisyyskorvauskesk. ELY-keskukselta	12 685	3 651
Henkilöstökorvauksia	1 594	3 623
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	0	59 947
Vesurihanke	22 512	
Lämmönjakokeskukset	26 647	
Muut siirtosaamiset	43 581	43 838
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	668 650	469 592

Liite 27:

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin

Rahoitusarvopaperit		
	2013	2012
Keski-Suomen Osuuspankki		
Markkina-arvo	2 283 104	1 804 902
Hankinta-arvo	2 215 429	1 730 781
Erotus	67 675	74 121
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 193 350	1 723 663
SEB		
Markkina-arvo	399 647	860 550
Hankinta-arvo	356 779	772 832
Erotus	42 869	87 718
Kirjanpitoarvo 31.12.	356 779	772 832
Käteinen/kirjanpitoarvo		
Keski-Suomen Osuuspankki	287 603	291 604
SEB-Gyllenberg	496	496
Rahoitusarvopaperit kirjanpitoarvo	2 838 228	2 788 595

SEB:n yhdistelmärahastosta siirrettiin 416 052,74 € Keski-Suomen Osuuspankin hoidossa oleviin sijoituksiin.

Liite 28:

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5.1 § 1-kohta)

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2013	2012	2013	2012
Peruspääoma 1.1.	12 693 594	12 693 594	12 684 598,33	12 684 598,33
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 693 594	12 693 594	12 684 598,33	12 684 598,33
Rahastot 1.1.	523 916	473 101		
Lisäykset	76 993	50 822		
Vähennykset	41	7		
Rahastot 31.12.	600 868	523 916		
Muu oma pääoma 1.1.	0	0		
Lisäykset				
Vähennykset				
Muu oma pääoma 31.12.	0	0		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	1 963 151	1 386 041	3 225 448,07	2 469 467,76
Lisäykset	1 074 299	623 574	408 668,84	755 980,31
Vähennykset	73 007	46 464		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	2 964 443	1 963 151	3 634 116,91	3 225 448,07
Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	257 721	694 042	0,00	755 980,31
Lisäykset	180 372	18 854	0,00	408 668,84
Vähennykset	828 259	455 175	-405 384,66	755 980,31
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	-390 167	257 721	-405 384,66	408 668,84
Oma pääoma yhteensä	15 868 738	15 438 382	15 913 330,58	16 318 715,24

Liite 30:

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät **myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua** (KPA 2:5.1 § 2-kohta)

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät **1.1.2019 tai sen jälkeen**.

	Pitkäaikaiset velat		Lainat
Kunta	2013	2012	2019
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	866 576,34	363 152,84	418 000
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,00	197 000,00	0
Takausvastuun kautta tullut laina	0,00	0,00	
Lainat muilta luotonantajilta			
Saadut ennakot	3 531,95	9 831,95	
Ostovelat			
Liittymismaksut ja muut velat	124 147,23		
Siirtovelat			
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	1 044 255,52	569 984,79	418 000

Pitkäaikaiset velat		
Konserni	2013	2012
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 627 962	3 532 677
Lainat julkisyhteisöiltä	51 497	197 724
Lainat muilta luotonantajilta	42 639	
Saadut ennakot	3 532	9 832
Ostovelat	32 253	34557
Liittymismaksut ja muut velat	124 016	
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	3 881 900	3 774 790

Liite 33:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytär yhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

- saadut ennakot (Vt E I 5, II 5)
- ostovelat (Vt E I 6, II 6)
- liittymismaksut ja muut velat (Vt E I 7, II 7)
- siirtovelat (Vt E I 8, II 8) (KPA 2:5.2 §)

Vieras pääoma				
	2013		2012	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytär yhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				0,00
Muut velat	132,44	66,22		
Siirtovelat				
Yhteensä	132,44	66,22	0,00	0,00
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	132,44	66,22	0,00	0,00

Liite 36:

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2013	2012	2013	2012
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat				
Tilitettävä arvonlisävero	0	10 090	0	10 090
Pirkanmaan SHP ky	42 722	0	42 722	0
Ennakonpidätykset	73 390	66 644	73 390	65 974
Sosiaaliturvamaksut	5 804	5 672	5 804	5 611
Muut	50 876	4 084	460	1 208
Muut velat yhteensä	172 792	86 490	122 376	82 883

Liite 37:

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:5.1 § 4-kohta)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2013	2012	2013	2012
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Siirtovelat				
Henkilöstökulujen jaksotukset	412 641	795 335	412 641	396 609
Korkojaksotukset	2 689	2 352	2 689	1 375
Valtionosuuden palautukset	9 356	42 645	9 356	19 793
Jämsän kaupunki (sos. ja terveystoimi)	24 323	313 743	24 323	313 743
Palkkojen henkilösivukulut	130 758		130 758	179 995
Kerhotoiminnan kehittämisen valt.av.	10 000	10 500	10 000	10 500
Muut siirtovelat	332 909	411 680	6 378	12 860
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>922 676</i>	<i>1 576 255</i>	<i>596 146</i>	<i>934 875</i>

Liite 39:

Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus

Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus		
	2013	2012
<i>Taseen saamisiin merkitty määrä 31.12.</i>	<i>3 145,00</i>	<i>3 231,00</i>

Liite 50:

Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot.

Tilintarkastajan palkkiot		
	2013	2012
BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö		
Tilintarkastuspalkkiot	8408,00	8343,40
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	925,00	
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>9333,00</i>	<i>8343,40</i>

VASTUUT 31.12.2013

		v. 2013	v. 2012
<u>KUNNAN TAKAUSVASTUUT</u>			
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy			
Kuhmoisten Osuuspankki 517604-80646774	831 335,00		
Kuhmoisten Osuuspankki 517604-80632634	314 822,08		
Kuhmoisten Osuuspankki 517604-80632790	<u>371 346,51</u>	1 517 503,59	1 582 263,04
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (Jussilankuja)			
Kuntien Eläkevakuutus (9960792)		231 222,53	264 860,11
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (Rekolant.12)			
Kuntien Eläkevakuutus (20010058)		<u>92 360,00</u>	<u>100 760,00</u>
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy			
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 24278	50 000,00		
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 27638	<u>50 000,00</u>	100 000,00	
Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy yhteensä		1 941 086,12	1 947 883,15
* Kuhmoisten vanhustentaloyhdistys ry			
Kuhmoisten Osuuspankki 517604- 93019449		423 000,00	423 000,00
* Jämsän Seudun Jätehuolto Oy			
Jämsän kaupunki		0,00	31 720,75
TAKAUSVASTUUT YHTEENSÄ		<u>2 364 086,12</u>	<u>2 402 603,90</u>
<u>KUNNAN ANTAMAT PANTIT</u>			
* Liikekiinteistö 291-404-6-20 Kuntala			
Kuhmoisten Osuuspankki			
Panttikirjat 1337-41 5 kpl		84 090,00	84 090,00
Panttikirja 1342 1 kpl		<u>16 818,00</u>	<u>16 818,00</u>
		100 908,00	100 908,00
Nordea			
Panttikirjat 1381-83 3 kpl		252 000,00	252 000,00
Panttikirjat 1385-86 2 kpl		168 000,00	168 000,00
Panttikirjat 1387 1 kpl		33 600,00	33 600,00
Panttikirjat 1388 1 kpl		<u>58 800,00</u>	<u>58 800,00</u>
		512 400,00	512 400,00
ANNETUT PANTIT YHTEENSÄ		613 308,00	613 308,00
<u>MUUT VASTUUT</u>			
* Jämsän Seudun Jätehuolto Oy			
Jälkihoitovakuus, Metsä-Kivelän jätteenkäsittelyalue		0,00	25 424,80
* Kuntien takauskeskus (*)			
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	10 623 669,86		9 357 804,12
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	<u>7 124,82</u>		<u>6 611,00</u>
* ALV-vastuut		605 480,42	546 680,42
MUUT VASTUUT YHTEENSÄ		11 236 275,10	9 936 520,34
KAIKKI VASTUUT YHTEENSÄ		<u>14 213 669,22</u>	<u>12 952 432,24</u>

*) Kuntien takauskeskuslain 478/1996 1 §:n mukaan Kuntien takauskeskuksen tarkoituksena on turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä.

Takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Takauskeskuslain 10 §:n mukaan takauskeskuksen jäsenyhteisöt vastaavat yhdessä takauskeskuksen sellaisten menojen ja sitoumusten rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuksi, väestötietolain (507/93) 18 §:ssä tarkoitetun edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Vuosina 2012 ja 2013 vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kannanoton mukaan Kuntien takauskeskus tulee antamaan vuosittain kullekin jäsenelle tilinpäätöksen liitetietoja varten tarvittavat tiedot jäsenen takausvastuista.

KONSERNIN TAKAUSVASTUUT

	v. 2013	v. 2012
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt		
Kunnan antamat takaukset:		
Kuhmoisten Osuuspankki	1 517 503,59	1 582 263,04
Kuntien eläkevakuutus	323 582,53	365 620,11
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 24278	50 000,00	
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 27638	50 000,00	
	<u>1 941 086,12</u>	
Valtiokonttorille annetut kiinnitykset:		
Kaskitie 7	0,00	0,00
Kaskitie 9	0,00	0,00
Pankkila	911 242,19	911 242,19
	<u>911 242,19</u>	<u>911 242,19</u>
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Valtiokonttorin lainoja jäljellä 31.12.	717 618,22	728 944,69
Kuhmoisten Osuuspankille annetut kiinnitykset:		
Riihelä, Mylly-Pelto		
panttikirja no 2969	100 000,00	100 000,00
panttikirja no 2970	110 000,00	110 000,00
Asunto Oy Leppäkoski		
panttikirja no 2595, 3517 ja 3518	428 120,00	428 120,00
Asunto Oy Rekolantie 12 (2kpl á 100 000 €)	200 000,00	200 000,00
	<u>838 120,00</u>	<u>838 120,00</u>
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Kuhmoisten Osuuspankin lainoja jäljellä 31.12.	259 550,96	296 734,58
* Vastuut kuntayhtymien veloista		
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	137 557	345300(*)
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	71 521	5 080
Päijät-Hämeen koulutuskonserni ky	13 285	16 226
yhteensä	<u>222 363</u>	<u>21 306</u>
*) Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky		

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2013	Poikkeama
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	306 000	-15 000	291 000	219 816,84	71 183,16
Myyntituotot, sis.	34 330		34 330	39 215,69	-4 885,69
Liittymismaksut	6 000		6 000	5 800,47	199,53
	346 330	-15 000	331 330	264 833,00	66 497,00
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0		0	1 584,11	-1 584,11
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-75 520		-75 520	-73 439,71	-2 080,29
Palvelujen ostot	-77 690	-15 000	-92 690	-137 446,63	44 756,63
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-58 550	2 400	-56 150	-66 772,69	10 622,69
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-13 200		-13 200	-14 377,86	1 177,86
Muut henkilösivukulut	-2 950		-2 950	-3 247,26	297,26
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-210 700	-6 960	-217 660	-216 438,94	-1 221,06
Liiketoiminnan muut kulut	-600		-600	-8 114,15	8 114,15
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-92 880	-34 560	-127 440	-253 420,13	125 980,13
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0		0	0,00	0,00
Muut kulut	0		0	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0		0	-10 838,25	10 838,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-92 880	-34 560	-127 440	-264 258,38	136 818,38

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA
(ulkoiset ja sisäiset)

	Tilivuosi 2013	Tilivuosi 2012
LIKEVAIHTO		
Myyntituotot, ulk.	225 617,31	215 605,18
Myyntituotot, sis.	39 215,69	34 522,13
Muut tuotot	0,00	0,00
	264 833,00	250 127,31
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	1 584,11	1 362,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-73 439,71	-78 101,90
Palvelujen ostot	-137 446,63	-118 857,48
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-66 772,69	-59 796,16
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-14 377,86	-12 905,14
Muut henkilsivukulut	-3 247,26	-3 444,47
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-216 438,94	-152 883,28
Liiketoiminnan muut kulut	-8 114,15	-572,85
	-253 420,13	-175 071,87
Liikelylijäämä (-alijäämä)		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00	-38,60
Muut kulut	0,00	-12,00
Korvaus jäännöspääomasta	-10 838,25	-10 734,37
	-264 258,38	-185 856,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-13,3	-9,0
Voitto, %	-99,8	-74,3

RAHOITUSLASKELMA

VESIHUOLTOLAITOS	Tilivuosi	Tilivuosi
RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-253 420,13	-175 071,87
Poistot ja arvonalentumiset	216 438,94	152 883,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 838,25	-10 784,97
Tulorahoituksen korjauserät	10 838,25	10 734,37
	<u>-36 981,19</u>	<u>-22 239,19</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-139 491,63	-93 850,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		
Investoinnit netto	<u>-139 491,63</u>	<u>-93 850,01</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-176 472,82	-116 089,20
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	-2 691,00
Lainakannan muutokset	<u>0,00</u>	<u>-2 691,00</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-13 195,38	-21 516,37
Korottomien velkojen muutos	-33 715,66	19 926,88
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>-46 911,04</u>	<u>-1 589,49</u>
Rahoituksen rahavirta	-46 911,04	-4 280,49
Rahavarojen muutos	-223 383,86	-120 369,69

TASE

VESIHUOLTOLAITOS	Tilivuosi	Tilivuosi
TASE	2013	2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Rakennukset	572 879,24	640 954,36
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 265 191,20	1 312 639,80
Koneet ja kalusto	15 003,86	7 500,00
Keskeneräiset hankinnat	51 004,59	
Liittymismaksusaamiset	10 150,00	10 150,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	128 214,13	115 018,75
VASTAAVAA	2 042 443,02	2 086 262,91
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	1 981 455,29	2 059 274,08
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET		
Poistoero	1 873,09	1 873,09
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	2 691,00
Ostovelat	52 229,84	15 823,18
Siirtovelat	6 884,80	6 601,56
VASTATTAVAA	2 042 443,02	2 086 262,91

KAUKOLÄMPÖVERKKO

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2013	Poikkeama
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	0	260 000	260 000	78 554,33	181 445,67
Myyntituotot, sis.	0	48 000	48 000	18 001,82	29 998,18
	0	308 000	308 000	96 556,15	211 443,85
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	0	-31 000	-31 000	-62 006,66	31 006,66
Palvelujen ostot	0	-263 400	-263 400	-102 666,58	-160 733,42
Henkilöstökulut	0				
Palkat ja palkkiot	0	-1 500	-1 500	-38,14	-1 461,86
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	0	-330	-330	-7,52	-322,48
Muut henkilsivukulut	0	-70	-70	-2,88	-67,12
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	0	-30 000	-30 000	-22 752,52	22 752,52
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	-18 300	-18 300	-90 918,15	102 618,15
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0		0	-2 248,07	2 248,07
Muut kulut	0		0	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0		0	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	-18 300	-18 300	-93 166,22	104 866,22

RAHOITUSLASKELMA

KAUKOLÄMPÖVERKKO	Tilivuosi	Tilivuosi
RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-90 918,15	
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 248,07	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	
	-93 166,22	0,00
 Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 117 591,68	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		
Investoinnit netto	-1 117 591,68	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 210 757,90	0,00
 Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	
Lainakannan muutokset	700 000,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-22 898,93	
Korottomien velkojen muutos	37 712,82	
Muut maksuvalmiuden muutokset	14 813,89	0,00
Rahoituksen rahavirta	714 813,89	0,00
 Rahavarojen muutos	-495 944,01	0,00

TASE

KAUKOLÄMPÖVERKKO	Tilivuosi	Tilivuosi
TASE	2013	2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	
Koneet ja kalusto	0,00	
Keskeneräiset hankinnat	1 164 498,45	
Liittymismaksusaamiset sisäiset	46 581,53	
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	22 898,93	
Siirtosaamiset	26 647,26	
VASTAAVAA	1 233 978,91	0,00
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	191 114,00	
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	653 000,00	
Muut pitkäaikaiset velat ulkoiset	37 712,82	
Muut pitkäaikaiset velat sisäiset	46 581,53	
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	47 000,00	
Ostovelat	256 322,49	
Siirtovelat	2 248,07	
VASTATTAVAA	1 233 978,91	0,00

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA SIDOTUSSA TASEKIRJASSA

Toimintakertomus
 Toteutumisvertailu
 Kunnan ja konsernin
 - tuloslaskelma
 - rahoituslaskelma
 - tase
 Kunnan ja konsernin liitetiedot
 Laskennallisesti eriytetyn vesilaitoksen tilinpäätös
 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

ERILLISINÄ JA ATK-LISTOINA

Tase-erittelyt
 Päiväkirja
 Pääkirja
 Talousarvion toteutumisvertailut
 Kirjanpidon osajärjestelmien erittelyt

KÄYTETYT TOSITELAJIT

001	Muistiotositteet
002	Tilinavaus
010	Tiliotekirjaukset
020	Myyntireskontran suoritukset
040	Ostolaskujen suoritukset
301	Palkat
302	Populuis matkalaskut
410	Ostolaskut
605	YL/Asuinhuoneiston vuokrat
611	YL/Teollisuusvuokrat
612	YL/Muut vuokrat
614	YL/Aravalainat
616	YL/Sekalaiset laskut/hallinto
618	YL/Sekalaiset laskut/tekninen
642	Vesi- ja jätevesimaksut
643	Sisäiset Vesi- ja jätevesilaskut
644	Sisäiset laskut, sekalaiset
645	Kaukolämpölaskutus
646	Sisäiset kaukolämpölaskut
654	Päivähoitomaksut

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kuhmoisissa ____ / ____ 2014

Kimmo Malin

Lea Aittolahti

Henna Hellstén

Juha Järvenpää

Veikko Mattila

Silmu Sarvala

Jarkko Sumioinen

Anne Heusala

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään tilintarkastuskertomuksen.

Kuhmoisissa ____ / ____ 2014

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Erkka Ollila
JHTT

MUUT LIITTEET

LIITE 1

Luottamustoimet 31.12.2013

Kunnanvaltuusto			osall. kok.		
pj	Jokinen Mira	KESK	8	kunnanjohtaja	Heusala Anne
I vpj	Simola Ossi	KOK	8	sihteeri	Luukkanen Sanna
II vpj	Launonen Kari	SDP	7		
	Aittolahti Lea	PS	8	varavaltuutetut	
	Ampuja Ari	PS	7	PS	Jokinen Mika
	Hellstén Henna	KESK	8		Karevesi Kirsi
	Ikonen Eero	KOK	6	KESK	Hattunen Leena
	Jokinen Satu	PS	6		Hypén Jorma
	Järvenpää Juha	KOK	8	SDP	Huokonen Pentti
	Kankkunen Juha	KOK	5		Rauhala Mariella
	Korppila-Kauppinen Minna	KESK	8	KOK + KD	Uotila Jouni
	Korvenranta Arja	KESK	8		Mäkinen Jukka
	Malin Kimmo	KOK	8		
	Malin Päivi	KOK	8		
	Mattila Veikko	KESK	8		
	Ojala Risto	KD	8		
	Pohjola Esa	KESK	7		
	Salmi Ulla	SDP	8		
	Sarvala Silmu	SDP	8		
	Sumioinen Jarkko	KESK	7		
	Tanninen Kati	SDP	8		

Kunnanhallitus			osall. kok.		
pj	Malin Kimmo	KOK	21	Ikonen Eero	
I vpj	Mattila Veikko	KESK	20	Pohjola Esa	
II vpj	Sarvala Silmu	SDP	20	Salmi Ulla	
	Aittolahti Lea	PS	20	Karevesi Kirsi	
	Hellstén Henna	KESK	21	Korppila-Kauppinen Minna	
	Järvenpää Juha	KOK	20	Manninen Susanna	
	Sumioinen Jarkko	KESK	20	Pohjola Juho	
esittelijä	Heusala Anne				
sihteeri	Luukkanen Sanna				

Tarkastuslautakunta					
pj	Tanninen Kati		3	Varvikko Mia	
vpj	Korvenranta Arja		1	Honkanen Risto	
	Niemi Jari		6	Uotila Jouni	
	Hypén Jorma		2	Lahti Arja	
tilintark.	Ollila Erkkä				
	Valkonen Ville				

Keskusvaalilautakunta			Keskusvaalilautakunta ei kokoontunut vuonna 2013		
pj	Ruusunen Ossi			1. Marttila Sanna	
vpj	Tanninen Paula			2. Haljala Heikki	
	Heinonen Mirja			3. Launonen Tuire	
	Ojala Anita			4. Jäntti-Honkanen Leena	
	Honkanen Risto			5. Rantanen Markus	
sihteeri	Väisänen Riitta				

Sivistyslautakunta			
pj	Korppila-Kauppinen	9	Marttila Sanna
	Minna		
vpj	Ojala Risto	8	Rantanen Markus
	Mäkinen Jukka	5	Simola Niina
	Korvenranta Arja	9	Hypén Jorma
	Tanninen Kati	7	Korpela Heljä
esittelijä	Terho Pertti		
kh edus.	Sarvala Silmu	7	

Yhtenäiskoulun johtokunta			
pj	Jokinen Satu	4	Aittolahti Lea
vpj	Tanninen Kati	4	Launonen Tuire
	Jokinen Mika	4	Aittolahti Jari
	Pohjoisvirta Ville	1	Aarroskari Marko
	Lehtinen Laura	3	Hynninen Jenni
	Simola Juha	0	Järvenpää Juha
	Marttila Sanna	4	Hattunen Leena
	Sumioinen Jarkko	1	Anttila Matti
esittelijät	Hartus Jaana	2	
sihteeri	Hämäläinen Tiina	1	

Tekninen lautakunta			
pj	Ikonen Eero	12	Niemi Jari
vpj	Hovila Janne	9	Lahti Arja
	Kankkunen Juha	10	Hynninen Jenni
	Hattunen Leena	10	Lindén Tuure
	Salmi Ulla	11	Sarén Kari
esittelijä	Virolainen Markus	13	
kh edus.	Järvenpää Juha	12	

Rakennuslautakunta			
pj	Malin Päivi	9	Terveilä Henri
vpj	Sorvari Ari - 11.11.	3	Pohjola Esa
	Liehu Markku 11.11.-	1	
	Saarin Niina	9	Korvenranta Arja
	Uotila Jouni	9	Lehmussaari Helinä
	Ampuja Ari	10	Jokinen Mika
esittelijät	Lerssi Matti	10	
	Rajala Marja-Leena	8	
kh edus.	Hellstén Henna	9	

Perusturvajaos / Sosiaali- ja terveysjaos (1.4.-)			
pj	Sarvala Silmu	6	Launonen Kari
vpj	Hellstén Henna	7	Korvenranta Arja
	Jokinen Mika	1	Karevesi Kirsi
	Rantanen Markus	3	Ojala Risto
	Simola Niina	4	Lehtinen Laura
esittelijä	Luukkanen Sanna	7	

Muut luottamustoimet 31.12.2013**Elinkeinotyöryhmä**

Mattila Veikko
Manninen Susanna
Launonen Kari
Jokinen Satu
Sarvala Unto
Hattunen Leena
Heinonen Eija
kehittämisasiamies
kunnanjohtaja

Ester Uotilan stipenditoimikunta

Mattila Veikko
Peltonen Johanna
Salmi Ulla
Luukkanen Sanna

Vanhusneuvosto

Hauskanen Aino
Lintunen Hilikka
Saarinen Elli
Puolitaival Eila
Kilpanen Veikko
Kaiterlahti Maila
Vesikallio Tarja
Nyrhilä Irma

Poliisin neuvottelukunta

Ansiomäki Sari Hellstén Henna

Maankäytön ohjaustyöryhmä

Malin Päivi	Järvenpää Juha
Sumioinen Jarkko	Jokinen Mira
Salmi Ulla	Sarvala Silmu
Ampuja Ari	Jokinen Mika
aluearkkitehti	ympäristösihteeri
kehittämisasiamies	kunnanjohtaja
rakennusmestari	rakennustarkastaja

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Rainio Erkki
Jokinen Mira
Järvenpää Taina
Uotila Jouni
Varvikko Mia
Penttinen Jouni

Käräjäoikeuden lautamiehet

Kuningas Arja
Säynätjoki Ilkka

Yhteistyötoimikunta

Järvenpää Juha
Hellstén Henna
Niemelä Anne
Jokinen Satu
Räsänen Jari
hallintojohtaja
kehittämisasiamies

Kunnan edustajat kuntayhtymissä 31.12.2013**Päijät-Hämeen koulutuskonserni**

Lahtinen Marja	Ojala Risto
Rauhala Mariella	Salmi Ulla

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuusto

Jokinen Mira	Korvenranta Arja
Ikonen Eero	Simola Ossi

Keurusselän ympäristölautakunta

Kankkunen Martti Salmi Ulla

Jämsän sosiaali- ja terveyslautakunta

Malin Kimmo	Järvinen Heljä
Jokinen Mira	Mattila Veikko

Maaseutuhallinnon yhteistoimintaryhmä

Sumioinen Jarkko Aittolahti Lea

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

Korvenranta Arja	Rauhala Mariella
------------------	------------------

**Keski-Suomen liiton maakunta-
valtuusto**

Sarvala Silmu	Launonen Kari
---------------	---------------

Kunnan edustajat yhteisöissä ja yhtiökokouksissa 31.12.2013**Hämeen kauppakamari**

Malin Kimmo kunnanjohtaja

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu

Hypén Jorma Malin Kimmo

Päijänteen virkistysalueyhdistys

Järvenpää Juha Pohjola Esa

Suomen vesilaitosyhdistys

rakennusmestari rakennustarkastaja

Keski-Suomen Pelastusalan Liitto ry

Sarvala Silmu Launonen Kari

Suomen Kotiseutuliitto

Sarvala Silmu Aittolahti Lea

Hämeen Heimoliitto ry

Unnaslahti Seppo Mattila Veikko

Keski-Suomen Kylät ry

Aittolahti Lea Jokinen Mira

Pohjola-Nordenin Keski-Suomen piiriKorppila-Kauppinen Hellstén Henna
Minna**Jämsän Jätehuolto liikelaitoksen johtokunta**

Salmi Ulla Pohjola Esa

Yhtiökokousedustajat

As Oy Hokkalankulma	hallintojohtaja
As Oy Kokonniemi	"
As Oy Päijälänaho	"
As Oy Kokonranta	"
As Oy Pajaanranta	rakennusmestari
As Oy Peltohokkala	"
Kiint. Oy Hokkalanperä	"
As Oy Päijälänkoti	"
Kuhmoisten kunnan	"
vuokrakiinteistöt Oy	

Kuhmoisten kunnan virat ja toimet 31.12.2013

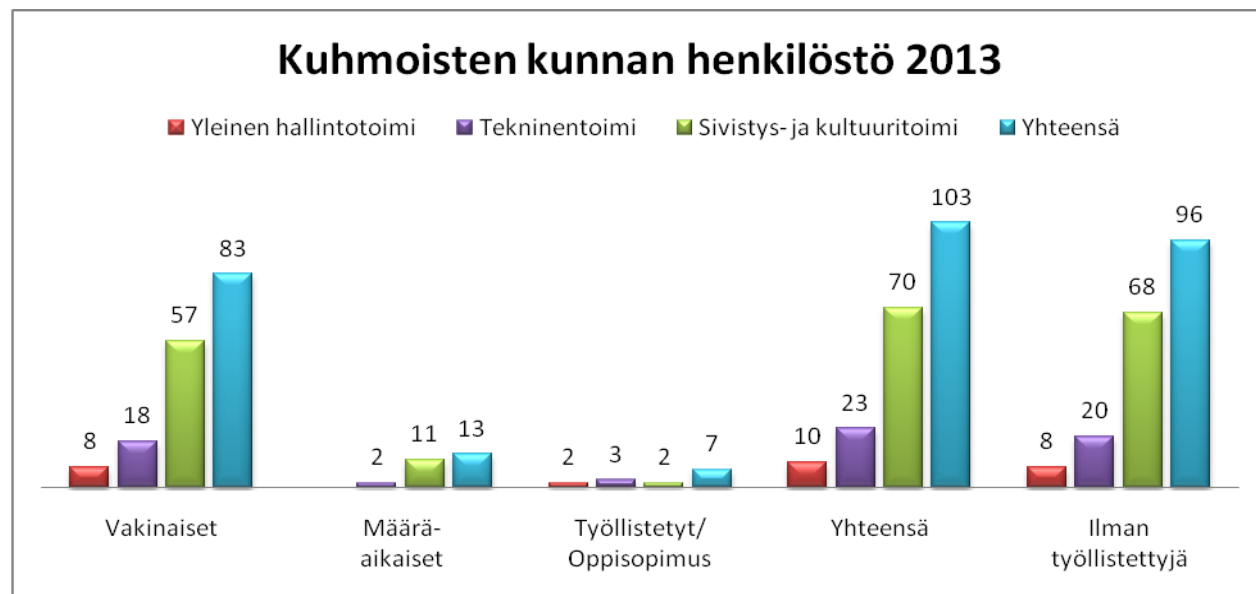
Kunnanjohtaja	Heusala Anne	Koulusihteeri	Hämäläinen Tiina
Kehittämisasiamies	Kummala Arto	Koulunkäyntiavustaja	Auranen Terttu
Hallinto-osasto		Koulunkäyntiavustaja	Hattunen Satu
Hallintojohtaja	Luukkanen Sanna	Koulunkäyntiavustaja	Karakorpi Vuokko
Taloussihteeri	Talja Reetta	Koulunkäyntiavustaja	Kilpinen Vera
Kanslisti	Väisänen Riitta	Koulunkäyntiavustaja	Ruokonen Mirja
Apulaiskirjanpitiäjä	Hirvonen Pirkko	Koulunkäyntiavustaja	Lampinen Katja
Toimistovirkailija	Järvinen Marjatta	Koulunkäyntiavustaja	Nuutila Minna
Maaseutusihteeri (60 %)	Rajala Marja-Leena	Kuraattori	Immonen Kati
Sivistystoimen hallinto		Lasten päivähoito	
Sivistystoimenjohtaja	Terho Pertti	Päivähoidon ohjaaja	Kopponen Katri
Kanslisti	Jokinen Satu	Ryhmäperhepäivähoitaja	Hauskanen Tarja
Vapaa-aikatoimi		Ryhmäperhepäivähoitaja	Heinonen Eila
Liikunnanohjaaja	Laakso Pipsa	Ryhmäperhepäivähoitaja	Hynninen Heljä
Nuoriso-ohjaaja	Alenius Satu	Ryhmäperhepäivähoitaja	Ojala Marjatta
Liikuntapaikkojen hoitaja	Pihkala Harri	Ryhmäperhepäivähoitaja	Sinivaara Pinja
Kirjasto ja kulttuuritoimi		Henk.koht./ryhmäavustaja	Nieminen Mirja
Kirjastonhoitaja	Koskinen Sohvi	Perhepäivähoitaja	Liehu Tellervo
Kirjastovirkailija	Härkönen Sirpa	Perhepäivähoitaja	Piili Tuula
Kirjastovirkailija-		Perhepäivähoitaja	Salmi Ulla
matkailuneuvoja	Nieminen-Köyrylä Sirpa	Perhepäivähoitaja	Suhonen Eija
Lainausaseman hoitaja	Niinimäki Paula	Sijainen	Loippo Kaija
Lainausaseman hoitaja	Ruokola Aino	Ruokapalvelut	
Yhtenäiskoulu		Ruokapalveluesimies	Salonen Jaana
Rehtori	Hartus Jaana	Kokki	Holm Anna-Liisa
Lehtori	Anttila Kari	Kokki	Mäkipää Tarja
Lehtori	Enberg Anne	Kokki	Nurmela Mira
Lehtori	Haarala-Kuosmanen Anne	Kokki	Romo Päivi
Lehtori	Hirvonen Paavo	Ravitsemustyöntekijä	Lehmussaari Tarja-Liisa
Lehtori	Lahtinen Vesa	Ravitsemustyöntekijä	Peltonen Lea
Lehtori	Mäkinen Sinikka	Ravitsemustyöntekijä	Rantala Liisa
Lehtori	Räsänen Jari	Ravitsemustyöntekijä	Ranta Mari
Lehtori	Takala-Nurminen Tuula	Ravitsemustyöntekijä	Ruuska Annika
Lehtori	Urpunen Kaisa	Tekninen toimi	
Oppilaanohj.lehtori	Savijärvi Pirjo	Tekninen johtaja	Lerssi Matti
Luokanopettaja	Kaivola Virpi	Rakennusmestari	Virolainen Markus
Luokanopettaja	Koskinen Marja-Leena	Kanslisti	Mäkinen Maarit
Luokanopettaja	Misukka-Kyyrö Marita	Ympäristösihteeri (40 %)	Rajala Marja-Leena
Luokanopettaja	Myllyniemi Sanna	Kiinteistönhoitaja	Toivonen Jorma
Luokanopettaja	Honkila Riina	Vesihuoltolaitoksen hoitaja	Saari Ville
Eritysluokanopettaja	Lång Tanja	Kirvesmies	Hellsten Sami
Erityisopettaja	Harju Tuula	Vesihuoltolaitoksen apul.	Merenheimo Ari
Erityisopettaja	Kainulainen Katri	Kunnossapitovastaava	Kyyrö Pekka
Erityisopettaja	Carlsson Marjut	Kunnossapitotyöntekijä	Vataja Matti
Tuntiopettaja	Haapamäki Leena	Pesulanhoitaja	Vataja Eija
Tuntiopettaja	Kaakko Hanna	Pesula-apulainen	Toivonen Ritva
Tuntiopettaja	Kääpä Sisko	Siivooja	Laakso Arja
Tuntiopettaja	Mantsinen Miila	Siivooja	Hölttä Eila
Tuntiopettaja	Suutala Antti	Siivooja	Salminen Paula
Tuntiopettaja	Nurmi Anna-Maria	Siivooja	Ilonen Paula
Tuntiopettaja	Nuutila Minna	Siivooja	Niemelä Anne
Tuntiopettaja	Kopponen Katri	Siivooja-pesula-apulainen	Tamminen Marja
Tuntiopettaja	Hämäläinen Pasi	Talonmies	Koivisto Reijo

LIITE 3

HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

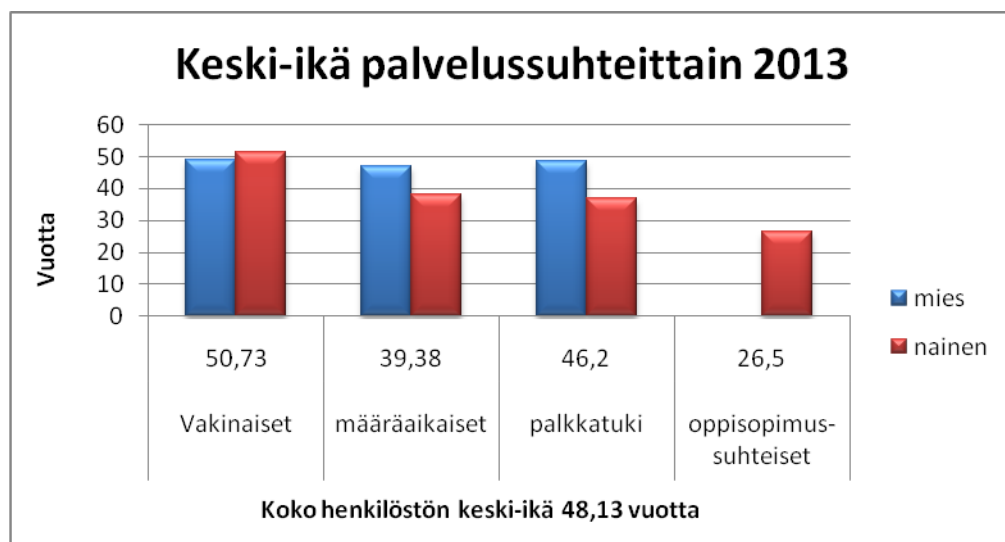
KUHMOISTEN KUNNAN HENKILÖSTÖÖN LIITTYVÄT TUNNUSLUVUT

Kuhmoisten kunnan henkilöstö 31.12.2013					
Toimiala	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt/ Oppiso-pimus	Yhteensä	Ilman työllistet- tyjä
Yleinen hallintotoimi	8		2	10	8
Sivistys- ja kultuuritoimi	57	11	2	70	68
Tekninentoimi	18	2	3	23	20
Yhteensä	83	13	7	103	96

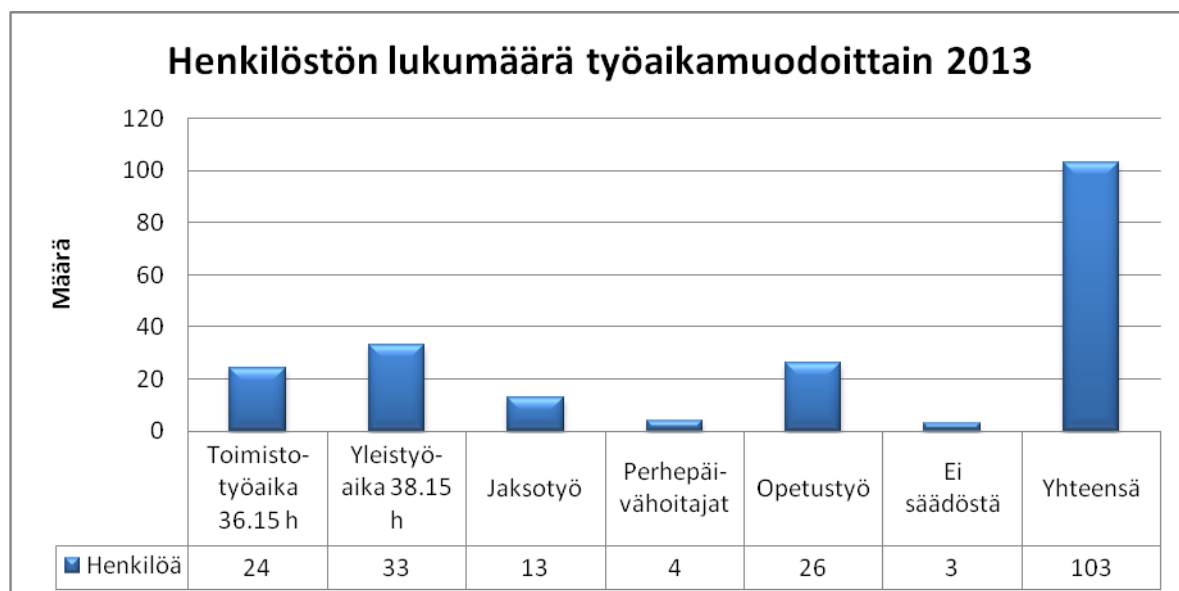

31.12.2013 Henkilömäärä 103 (Palvelussuhteita 111)					
Vakituisten rakenne:	83 henkilöä, palvelussuhteita 84, joista osa-aikaisia 8, osa-aika eläkkeellä 1 sivuvirkoja 3				
Työllistetyt/oppisopimus:	Oppisopimuslaisia 2 henkilö, Palkkatukilaisia 5 henkilöä				
Määräaikaisten rakenne:	13 henkilöä (palv.suhteita 20, joista 3 sivuvirkoja, osa-aikaisia 8) 3 henkilöllä myös vakituinen palv.suhde				
Mahdollinen eläköityminen:	Vuonna 2014 65-vuotta täyttäviä 1 henkilö				
	Vuonna 2014 64-vuotta täyttäviä 4 henkilöä				
	Vuonna 2014 63-vuotta täyttäviä 3 henkilöä				
	Vuonna 2015 63-vuotta täyttäviä 5 henkilöä				

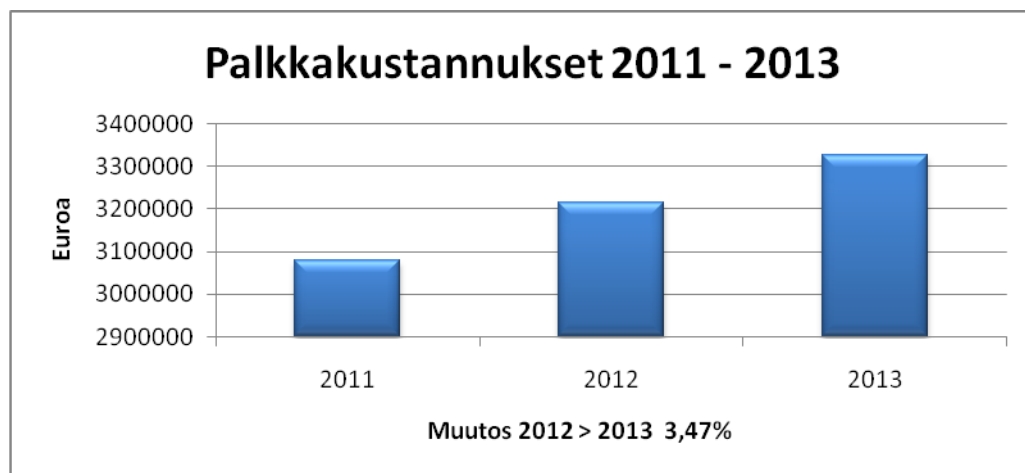
Keski-ikä palv.suhde laaduttain/ sukupuolittain 31.12.2013:			mies	nainen		
	Vakinaiset	50,73	48,89	51,26		
	määrä-aikaiset	39,38	47	38		
	palkkatuki	46,2	48,5	37		
	oppisopimus- suhteiset	26,5		26,5		
	Keski-ikä koko henkilöstö	48,13			(miehet 48,62 naiset 47,77)	

Henkilöstön lukumäärä työaikamuodoittain 31.12.2013				
Toimistotyöaika 36.15 h	24			
Yleistyyaika 38.15 h	33			
Jaksotyö	13			
Perhepäivähoitajat	4	(omassa kotona)		
Opetustyö	26			
Ei säädöstä	3			
Yhteensä	103			

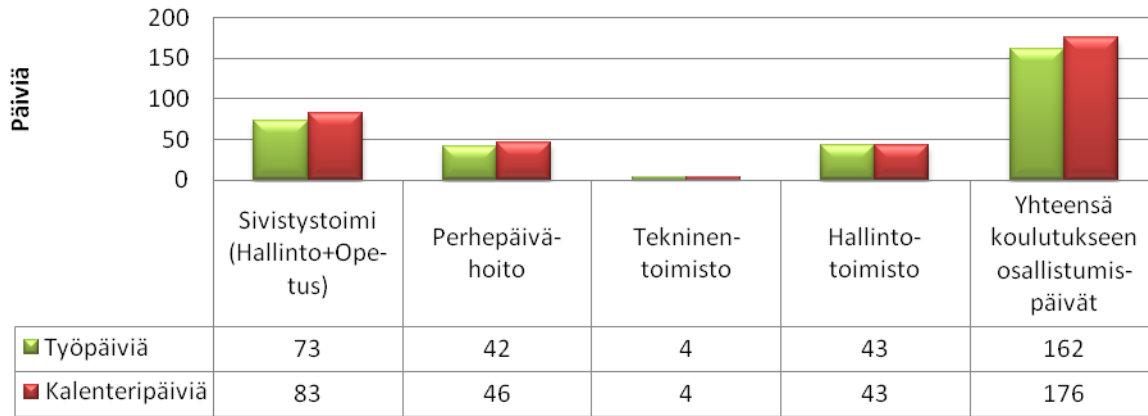

Palkkakustannukset 2013						
Maksetut palkat	3 326 738,94					
Henkilökustannukset						
1.1.-31.3.2013 kuel:n alaisista palkoista 20,83%						
1.4.-31.12.2013 kuel:n alaisista palkoista 28,83%		(lisättiin eläkemenoperuste)				
1.1.-31.12.2013Vael:n alaisista palkoista 24,089%						
Vuonna 2013 maksettiin palkkoja 111666,14 €:a enemmän kin 2012. Korotusta edelliseen vuoteen 3,47%						

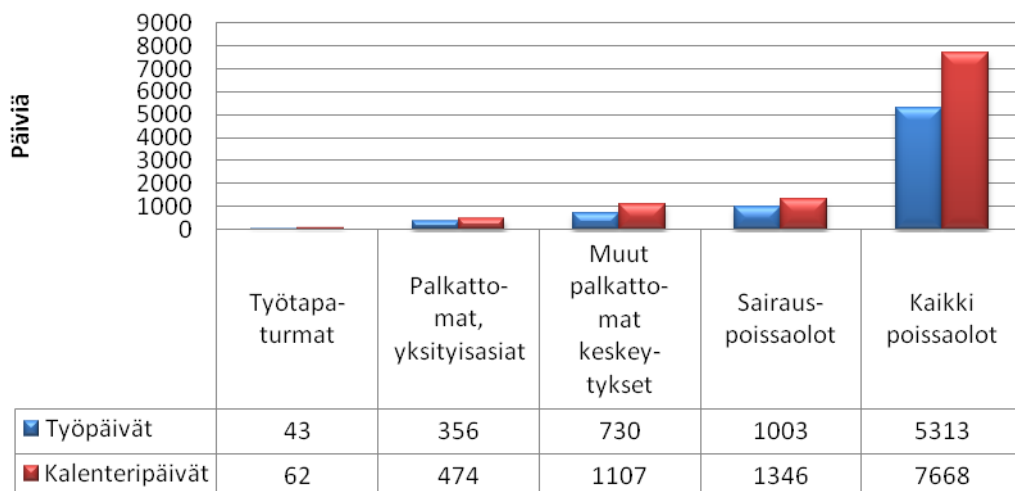
KESKEYTYKSET 1.1.-31.12.2013				
Koulutukseen osallistuminen henkilöryhmittäin				
Työyksikkö		Kalenteri/työpäivät		
Sivistystoimi (Hallinto+Opetus)		83	73	
Perhepäivähoito		46	42	
Tekninentoimisto		4	4	
Hallintotoimisto		43	43	
Yhteensä koulutukseen osallistumispäivät		176	162	
Opintovapaalla 3 henkilöä		354	225	

Koulutukseen osallistuminen henkilöryhmittäin

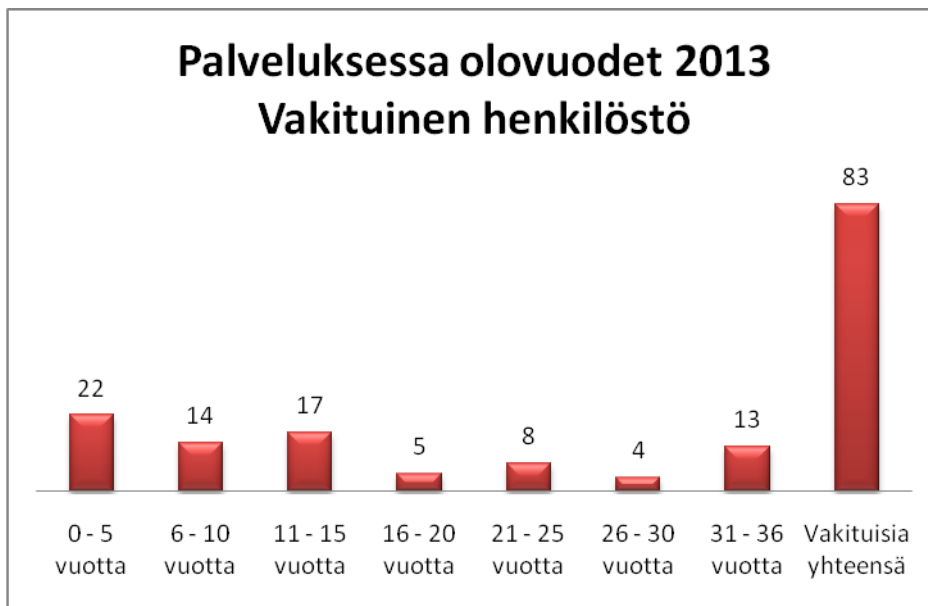

Sairauspoissaolot 2013		Kalenteripäivät	Työpäivät	
Sairauspoissaolo päiviä yhteensä		1346	1003	
Työtapaturmat	2kpl vuonna 2013	62	43	
Palkattomat keskeytykset 2013				
- palkattomat, yksityisasiat		474	356	
- muut palkattomat (sisält.mm vuorettuvp,hoitovp)		1107	730	
-vuosilomat				
Kaikki palkanlaskentaan ilmoitetut poissaolot yht:		7668	5313	
(sisältää yllämainitut keskeytykset)				
Vuorotteluvapaalla oli 3 henkilöä vuonna 2013				

Poissaolot 2013

Palvelusvuodet			
Vakituinen henkilöstö			
Palvelusvuodet	0 - 5 vuotta	22	
	6 - 10 vuotta	14	
	11 - 15 vuotta	17	
	16 - 20 vuotta	5	
	21 - 25 vuotta	8	
	26 - 30 vuotta	4	
	31 - 36 vuotta	13	
Vakituisia yhteensä		83	

LIITE 4

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat muodostaneet 1.1.2009 alkaen kuntalain 76 §:n 2 momentin mukaisen sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen siten, että järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla. Yhteistoimintasopimus on uusittu 1.1.2013 lähtien. Sopijakuntien yhteinen toimielin on 9- jäseninen Jämsän kaupungin hallinnossa oleva sosiaali- ja terveyslautakunta, jossa Jämsän kaupungilla on 7 jäsentä ja Kuhmoisten kunnalla 2 jäsentä. Jäsenille on nimetty varajäsenet. Yhteistoiminta-alueen kunnat ovat nimenneet hallituksistaan yhden edustajan sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Hallituksen edustajilla on puhevalta, mutta ei äänivaltaa lautakunnan kokouksissa. Järjestämisen ja tilaamisen valmistelun ja toimeenpanon vastuu on yhteisellä sosiaali- ja terveyslautakunnalla. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Lautakunnan tehtävistä ja esittelystä määrätään Jämsän hallintosäännössä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii myös terveydenhuoltolain 12 §:n mukaisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

jäsenet	varajäsenet
Jorma Poti, puheenjohtaja	Heikki Rinnekangas
Auli Salonen, varapuheenjohtaja	Katri Kukku
Eija Aaltonen	Kirsi Heilanen
Lotta Ahola	Maria Sissonen
Antero Koivula	Hannu Iivonen
Jyrki Kokko	Arto Niiranen
Pertti Suuronen	Reijo Himanen
Kuhmoisten kunnan edustajat:	
Mira Jokinen	Veikko Mattila
Kimmo Malin	Heljä Järvinen

Mika Kyrö, Jämsän kaupungin hallituksen edustaja
 Silmu Sarvala, Kuhmoisten kunnan hallituksen edustaja

Sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui vuoden 2013 aikana 10 kertaa ja käsitteli 130 julkista asiaa sekä 55 ei julkista yksilöasiaa.

Toimiala on järjestänyt palvelusopimuksen mukaiset palvelut yhteistoiminta-alueen kunnille. Kustannukset on kohdistettu kunnille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti hallintoa lukuun ottamatta. Kuhmoisten kunnan kanssa on käyty tilausneuvotteluja sopimuksen mukaisesti. Johtavat viranhaltijat ovat olleet Kuhmoisten kunnan eri toimielinten kuultavina vuoden aikana useita kertoja ja erilaisia neuvotteluja on järjestetty tarvittaessa.

Yhteistoiminta-alueella on ollut vakinaisessa työ- tai virkasuhteessa 653 henkilöä. Määräaikaista henkilökuntaa on tämän lisäksi ollut noin 250, määrän vaihdelllessa eri vuodenaikoina. Henkilöstö on Jämsän kaupungin palveluksessa olevaa ja sitä käytetään koko alueella tarpeen mukaan turvaten kaikissa yksiköissä kulloinkin tarvittava henkilökuntamitoitus.

Vuoden 2013 aikana toteutettiin koko henkilöstöä koskeva lomautus Jämsän kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi. Lomautus ei koskenut sosiaalityötä, vammaispalveluja, ympärivuorokautisten yksikköjen toimintaa ja Kuhmoisten yksikköjen toimintaa. Lomautusten vuoksi jäi asiakasmaksutuloja kertymättä ja vanhusten lyhytaikaisista hoitopaikoista oli kysyntään nähden liian vähän käytettävissä paikkakunnalla. Lomautusten vuoksi lisääntyivät myös asiakkaiden palveluihin odotusajat eri yksiköissä. Määräaikaista työsuhteita oli aiempaa enemmän, koska kymmeniä vakinaisia tehtäviä hoidettiin määräaikaissa työsuhteissa kaupungin tulevien henkilöstön vähentämissuunnitelmien johdosta. Toteutetuilla lomautuksilla saatiin henkilöstökulut huomattavasti alenemaan, henkilöstön sairauspoissaolot eivät lisääntyneet lomautusten johdosta ja asiakkaat saivat asianmukaiset palvelut vaikkakin vähän viiveellä, joten lomautusten voi katsoa kokonaisuudessaan tuottaneen halutun tuloksen.

Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä on ollut jo pitempään pulaa ja eläkkeelle on siirtymässä vuosittain 20–30 henkilöä. Sosiaalityöntekijöitä ja terveyskeskuslääkäreitä ei ole pystytty rekrytoimaan riittävästi ja tämä on heikentänyt palvelutuotantoa ja aiheuttanut osaltaan ostopalvelujen käytön lisääntymisen. Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen turvaamiseksi sekä tehokkaan käytön varmistamiseksi on vuoden aikana tehty erilaisia toimenpiteitä rekrytoinnin ja sijaisjärjestelyjen tehostamiseksi. Lisäksi käytössä on vakinaisia varahenkilöitä, joiden käyttöä koordinoidaan yhdestä yksiköstä.

Jämsän kaupunginhallituksen määrittelemään seuraavan vuoden budjettiraamiin sisältyi henkilöstömäärän merkittävä vähentämissuunnitelma, joka sisällytettiin vuoden 2014 talousarvioon valtuuston päätöksellä marraskuussa. Tämä merkitsi mittavaa suunnittelu- ja muutosvalmennustyötä sekä henkilökunnan kanssa yhdessä käytäviä keskusteluja toiminnan muutoksista kaikissa yksiköissä. Toimialan henkilöstö suunniteltiin noin 40 henkilötyövuotta pienemmäksi kuin vuonna 2013. Näin merkittävä henkilöstön vähennys ei voi tapahtua ilman että puututaan myös palvelujen antamisen perusteisiin ja muutetaan työn tekemisen tapoja. Asiankuuluvat yhteistoimintamenettelyn mukaiset neuvottelut ja niiden aiheuttamat väliaikaisesti muutetut henkilöstön käytön ohjeet aiheuttivat yksikön esimiehille paljon lisätyötä. Tässä tarjoutui kuitenkin mahdollisuus tarkastella palvelujen järjestämistä ja tuottamisen tapoja uudelleen ja tämän työn seurauksena voidaan monia palveluja tuottaa lähes yhtä laadukkaina vaikkakin jonkin verran kaventuneina.

Sosiaalityössä on kehitetty kuntouttavaa työtoimintaa yhteistyötahojen kanssa. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui yhteensä 86 henkilöä. Merkittävänä uutena yhteistyötahona on ollut vv. 2012 - 2015 toteutettava Työllisyyden kunta-kokeilu –hanke. Erityisenä painopisteenä on ollut yli 500 päivää työttöminä olleiden elämäntilanteen kartoittaminen ja aktivointi. Lastensuojeluilmoitukset on pystytty käsittelemään määrääjassa. Lastensuojelutarpeen selvitykset on pääosin tehty myös määrääjassa. Avohuollon tukitoimin on pystytty laajalti tarjoamaan apua tarvitseville sekä omana lastensuojelun perhetyönä että ostopalveluna.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa akuuttihoitoon pääsy on toteutunut Jämsän alueella ja hoitotakuu rajoissa on pysytty. Korvaushoitojen ja sekakäyttäjien määrän lisääntyminen sekä päihdeongelmaisten kävijämäärien kasvu on lisännyt työmäärää a-klinikalla.

Neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa ei ole pystytty toteuttamaan suositusten mukaisia käyntejä ja osa lakisääteisistä terveystarkastuksista jäi toteuttamatta henkilöstöresurssien vähäisyyden ja lomautusten vuoksi. Perheneuvolan asiakkaiden ja asiakasperheiden käyntimäärät ovat laskeneet ja palvelua odottavien jono perheneuvolaan ja terapia-työhön on kasvanut aiemmasta. Suunnitelmat tehtävien uudelleen järjestämiseksi on aloitettu.

Vammaispalveluiden yhdelle uudelle kehitysvammaisten ryhmäkodille saatiin ARA:n rahoitus. Lamminhovin korvaavalle uudelle asuntoryhmälle ARA ei myöntänyt avustusta. Avustushaku uusittiin syksyllä 2013 ja suunnitelmia tarkistettiin Aran ohjeistusten mukaan.

Vanhusten palveluiden strategian mukaista palvelurakennemuutosta laitoshoidosta kohti avohoitopainotteisuutta jatkettiin vuonna 2013. Alkuvuodesta 2013 Jämsän terveyskeskusvuodeosastoilta vähennettiin yhteensä 20 potilaspaikkaa. Korvaavat paikat hankittiin ostamalla vastaava paikkamäärä kilpailutuksen jälkeen. Seppolan 60-paikkaisen vanhusten palvelutalon rakennushanke on siirtynyt alkamaan vuoden 2014 aikana. Rakennuksen valmistumisen on arvioitu ajoittuvan touko-kesäkuuhun 2015. Potilaspaikkatilannetta terveyskeskuksen vuodeosastoilla heikensi vuodeosasto 2:n osalta v. 2013 lisätalousarviosäästöihin liittyen toteutettu osasulku, joka loppuvuonna 2013 näkyi jono-tusaikojen pidentymisenä. Loppuvuonna tehtiin päätös osasto 2:n ulkoistamisesta Jokilaakson Terveys Oy:lle 20.1.2014 lähtien lähinnä lääkäriresurssin huonon saatavuuden vuoksi.

Asiakkaan kotona selviytymistä edistäviä ja henkilökunnan työtä vähentäviä teknologisia ratkaisuja ei ole voitu ottaa käyttöön kotihoidossa vuoden 2013 aikana, koska on jääty odottamaan toimivampia teknologisia vaihtoehtoja. Kotihoidon kehittämiseksi toteutettiin vuoden 2013 aikana kaksi erillistä selvitystä ulkopuolisten konsultointiyritysten voimin. Kotihoidon henkilöstön osalta lomautukset toteutettiin osalomautuksina.

Terveyskeskuslääkärin vastaanotolle pääsy toteutui suunnitellusti, vaikka kiireettömän ajanvarauksen toteutumisaika piteni syksyllä 2013 pysyen kuitenkin 2-3 viikon tasolla. Suun terveydenhuollon hoitoon pääsy toteutui säädettyssä ajassa. Vuoden 2013 aikana tapahtui laboratoriotoinnin siirto liikkeenluovutuksella FimLab Oy:lle. Lääkehuollon palvelutuotannon siirto Tays:n liikelaitokselle samoin liikkeenluovutuksella päätettiin tehdä 1.4.2014 alkaen. Hammashoitoloiden toiminnan rationalisointi Jämsän yksikköjen osalta vauhdittui kaupunginhallituksen päättäessä linjauksesta, jolla Jämsän ja Jämsänkosken alueiden hammashoitopalvelut mitoitetaan ja keskitetään siten, että palvelut tulevaisuudessa sijaitsevat Jämsän Terveyskujan hammashoitolassa. Hammaslääkäreitä saatiin rekrytoitua aiempaa paremmin omaan toimintaan ja vuokrahammaslääkäreistä voidaan luopua.

Sairaanhoitopiirin vaihdos toteutui tavoitteiden mukaisesti, joskin toiminnan siirtymisen volyymi oli oletettua hieman pienempi ja siirtyminen siis hitaampi. Vuoden 2013 aikana on jalkautettu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin toimintatapoja ja ohjeistusta sosiaali- ja terveystoimeen. Yhteistyö- ja palvelusopimukset Jokilaakson Terveys Oy:n, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa toteutuvat sovitulla tavalla pääosin. Yhteistyö Jokilaakson sairaalan ja Mäntän sairaalan välillä toteutui sovitusti.

Sairaanhoitopiirin vaihtumisen myötä dialyysipotilaiden määrä laski vuonna 2013 ja toimintaa jouduttiin tilapäisesti supistamaan kolmeen päivään viikossa.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta on jakautunut seuraaviin tulosalueisiin:

- sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- sosiaalityö ja perhepalvelut
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- terveyspalvelut
- erikoissairaanhoito

Tulosalueet jakaantuvat tulosityksiköihin ja edelleen kustannuspaikkoihin. Palvelujen tilaukset tehdään tulosalueittain hallinnon tulosaluetta lukuun ottamatta, koska sen kulut kohdistetaan eri yksiköille.

Yhteistoiminta-alueen toiminnalliset tavoitteet

- Palvelujen järjestäminen ja palvelutilausten toteutuminen sovitulla tavalla
- Palvelujen laadun ja kustannustehokkuuden toteutuminen
- Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden turvaaminen
- Asiakaslähtöisyyden lisääminen

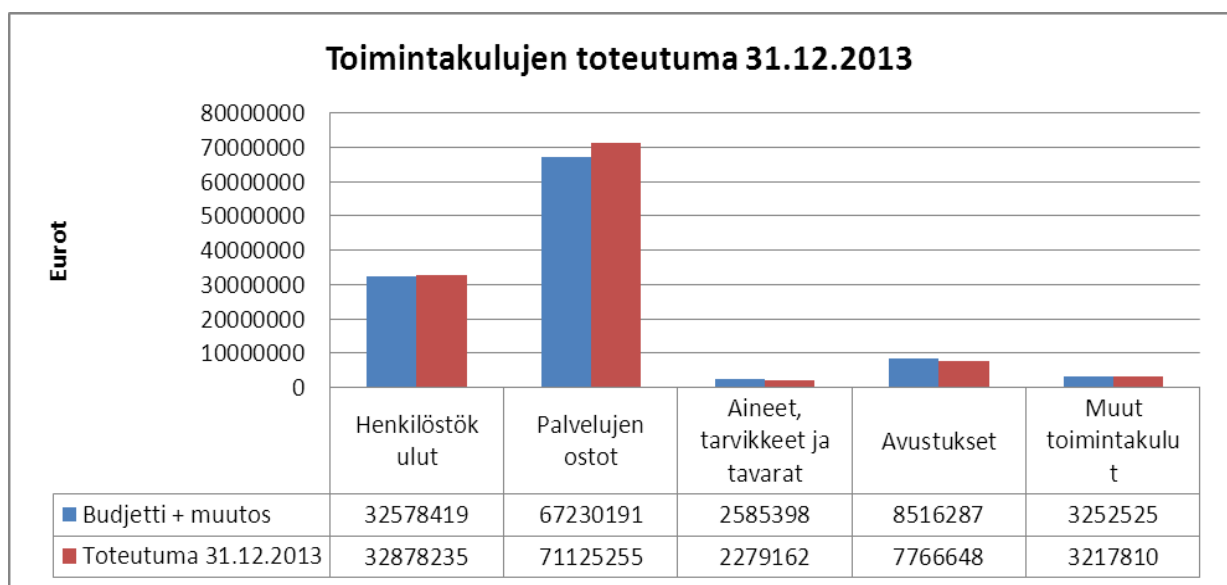
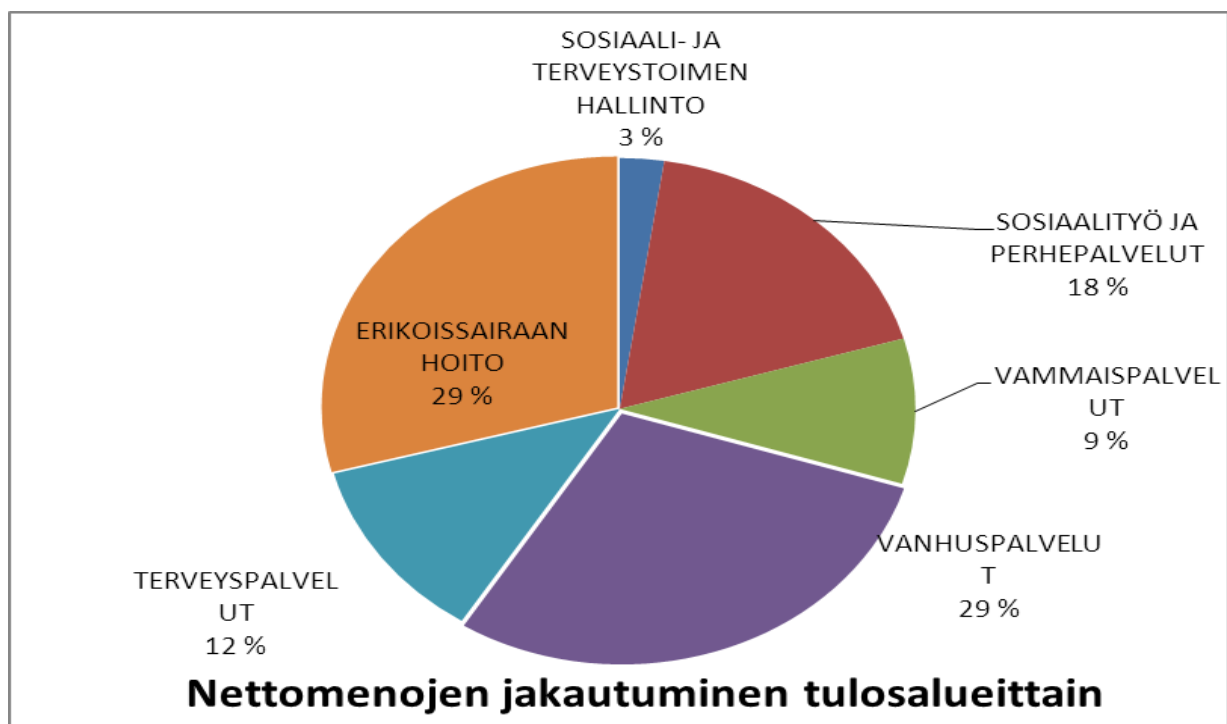
Tavoitteiden toteutuminen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on järjestetty Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan valtuustojen sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan päättämien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä palvelusuunnitelman mukaisesti. Palvelut on pystytty tuottamaan Kuhmoisten kunnalle sovitussa laajuudessa, mutta Jämsän kaupungin alueelle ei palveluja ole voitu tuottaa suunnitellussa laajuudessa koko kaupungin henkilöstöä koskeneen lomautusten vuoksi. Lomautus ei koskenut sosiaalityötä, vammaispalveluja, ympärivuorokautisten yksikköjen toimintaa ja Kuhmoisten yksikköjen toimintaa. Lomautusten vuoksi jäi asiakasmaksutuloja kertymättä ja vanhusten lyhytaikaisista hoitopaikkoja oli kysyntään nähden liian vähän käytettävissä paikkakunnalla. Hoitopaikkaa jonotti keskus-sairaaloista vuoden viimeisen neljänneksen aikana huomattavasti enemmän kuin normaalitilanteessa.
- Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveystoimen lisätalousarvio ylittyi toimintakulujen osalta noin 3,1 milj. euroa ja tulot alittuivat noin 1,2 milj. euroa. Suurimmat ylitykset olivat asiakaspalvelujen ostoissa sosiaalityössä ja erikois-sairaanhoidossa. Henkilöstömenot toteutuivat kuitenkin lähes talousarvion mukaisina (100,9%). Kuhmoisten kunnalle myydyt sosiaali- ja terveyspalvelut toteutuivat lähes talousarvion mukaisina.

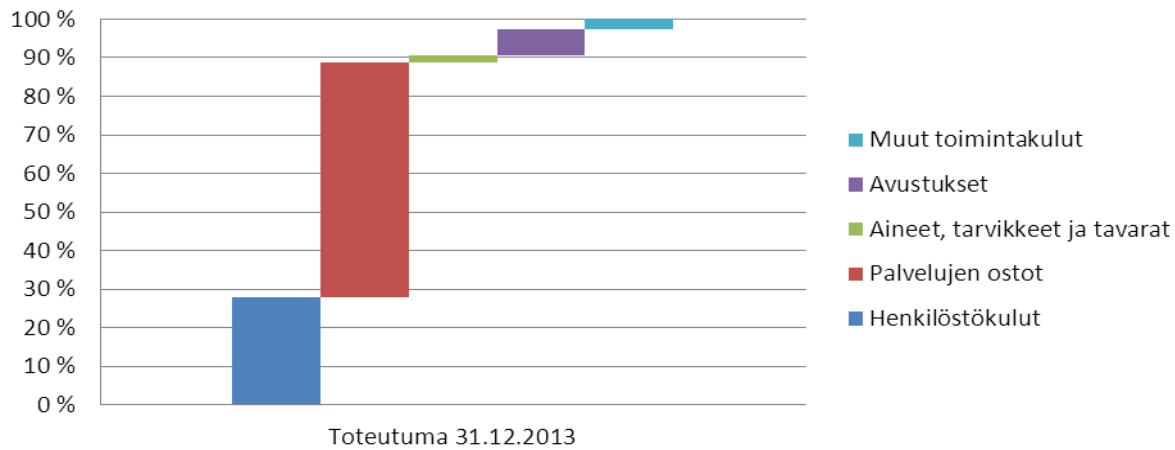
Toimintakulujen osalta on huomattavaa se, että toimialalle kohdistettiin vuonna 2013 kaupungin sisäisiä yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon menoja yhteensä yli 1,4 milj. euroa. Muille toimialoille ei näitä kustannuksia ole kohdennettu. Kuluja lisäsi 400 000 eurolla myös se, että Jokilaakson Terveys Oy:lle maksettiin sopimuksen mukainen kertaluontoinen kannustuserä, jota budjettia tehdessä ei voitu ottaa huomioon. Edellä mainitut menoerät nostavat toimialan kustannuksia huomattavasti ja vaikeuttavat toiminnan vertailtavuutta edellisiin vuosiin. Toimialan tuottojen ja kulujen vertailtavuutta aiempiin vuosiin hankaloittaa myös aiemmin käytössä ollut tilaaja-tuottaja-malli. Huomattavaa on, että tuotoissa ja kuluissa on mukana myös Kuhmoisten kunnalle kuuluvat osuudet. Tilikauden tulokseen ei näillä ole vaikutusta.

- Palvelujen valvontatehtäviin on panostettu ja yksikköjen omavalvontasuunnitelmatyö on käynnistetty. Yksikköjen omat laatukorit ovat tekeillä ja osin valmistuneet. Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma on valmisteilla, mutta ei vielä hyväksytty.

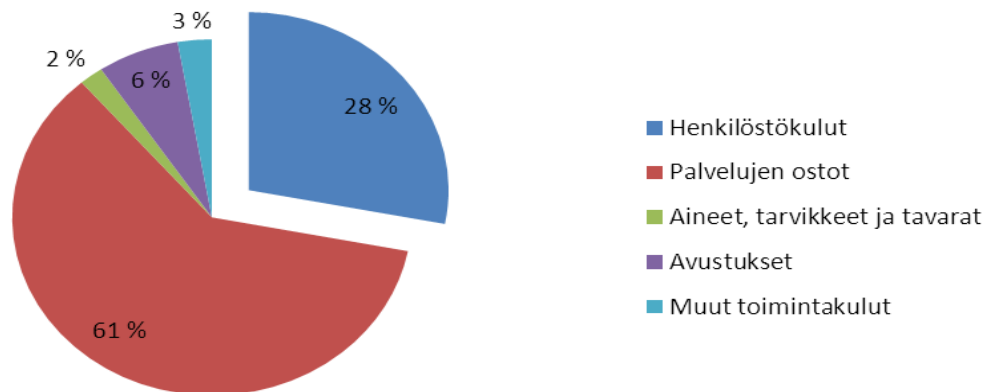
- Henkilöstön täydennyskoulutusta on toteutettu pääasiassa sisäisin järjestelyin. Henkilöstön satavuus erityisesti lääkäreiden osalta on ollut heikkoa ja vuokratyövoimaan on jouduttu turvautumaan. Hammaslääkäreitä pystyttiin rekrytoimaan kaupungin palvelukseen. vuokratyövoiman käyttö hoitajien kohdalla on vähentynyt merkittävästi, joka pääasiassa johtui sijaisten käytön voimakkaasta rajoituksesta sekä henkilöstön lomautuksista.
- Asiakaslähtöisyyttä on pyritty lisäämään erilaisilla asiakasraadeilla sekä asiakkaiden osallistumisella omien palveluidensa suunnitteluun aiempaa enemmän. Jatkuva asiakaspalautetta on kerätty ja pyritty hyödyntämään.

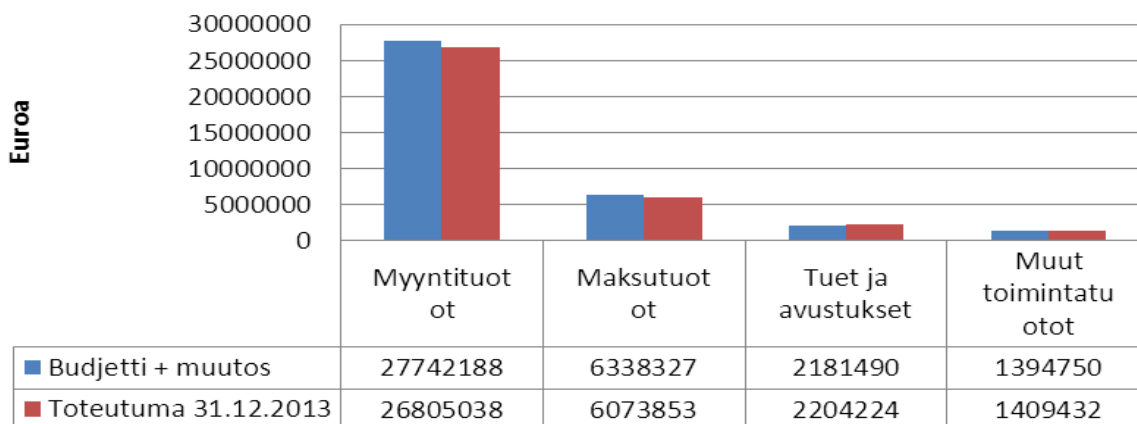
Toimintakulujen jakautuminen menolajeittain 31.12.2013

Toimintakulujen jakaantuminen menolajeittain 31.12.2013

Toimintatuottojen toteutuma 31.12.2013

	Budjetti 2013	Lisätalousarvio	Budjetti+muutos	2013 31.12.	Poikkeama	Tot %
Palkat	-25 832 360	1 123 368	-24 708 992	-24 924 702	215 710	100,9 %
Palkan sivukulut	-8 125 980	256 553	-7 869 427	-7 953 533	84 106	101,1 %
Henkilöstömenot yhteensä	-33 958 340	1 379 921	-32 578 419	-32 878 235	299 816	100,9 %

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: sosiaali- ja terveysjohtaja Tuula Liehu

Tulosalue järjestää sosiaali- ja terveystoimen hallintopalvelut sisältäen potilasasiamies- ja sosiaaliasiamiestoiminnan, koko toimialan hyvinvointi- ja kehittämispalvelut sekä henkilöstöresurssiyksikön palvelut sisältäen varahenkilö-, asiantuntija- ja osastonsihteeriyksikköpalvelut.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Palvelujen järjestäminen ja palvelutilausten toteutuminen sovitulla tavalla
- Palvelujen valvonta ja toiminnan ohjaus
- Keskitetty kustannustehokas sijaistoinnin ohjaus
- Henkilöstöresurssiyksikön toiminnan tehostaminen lisäämällä 10 uutta lähihoitajan vakanssia; samalla määräraikaisten sijaisten käyttöä vähennetään

Tavoitteiden toteutuminen

- Palvelutilaukukset ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti
- Vuoden 2013 alussa sairaanhoitopiiri vaihtui Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin. Vuoden 2013 aikana Hyvinvointi- ja kehittämissyksikkö on jalkauttanut Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin toimintatapoja ja ohjeistusta sosiaali- ja terveys-toimeen; mm. laboratoriojärjestelmän muutos, Lääkehoidon verkkokurssit, sairaanhoitopiiriin koulutus, hoitoketjut, potilasturvallisuus.
- Jatkuvan asiakaspalautteen kautta on saatu 350 palautetta vuonna 2013. Potilasvaaratapahtumailmoituksia on tehty 966 kappaletta. Vaaratapahtumailmoituksista 30 on johtanut kehittämistoimenpiteeseen yksikössä.
- Sähköinen resepti otettiin menestyksellisesti käyttöön 25.3.2013 ja sen käyttöaste nousi nopeasti 90 %, joka on valtakunnallisesti erinomaisella tasolla.
- Hyvinvointikertomus valmistui ja on hyväksytty valtuustossa.
- Keskitettyä sijaistoinnin järjestelmää ei ole saatu käyttöön. Sijaistoinnin järjestely henkilöstöresurssiyksikössä tehostui uusien lähihoitajatoimien myötä vaikkakin toimien vakituinen täyttäminen taloustilanteessa ei ollut mahdollista. Samalla vuokratyöntekijöiden käyttö väheni lähes 1000 työvuorolla /v. Lisäksi määräaikaiset työsopimukset sijaisille vähenivät.

Sosiaalityö ja perhepalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja Heikki Oksanen

Tulosalue järjestää sosiaalityön, perhepalvelukeskuksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelut. Alueella on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon toimintoja.

Sosiaalityö ja perhepalvelut tukevat yhteistoiminta-alueen asukkaiden väestön hyvinvointia varhaisen puuttumisen, oikean hoidonpörrastuksen ja moniammatillisen yhteistyön osalta.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Toimintojen turvaaminen ja säilyttäminen monipuolisina koko yhteistoiminta-alueella
- Lasten ja lapsiperheiden palvelujen kehittäminen siten, että ongelmien syntymistä voidaan ehkäistä varhaisella puuttumisella (määräaikaisten sosiaalityöntekijän/palveluohjaajan, perhetyöntekijän ja kodinhoitajan toimien/virkojen vakinaistaminen)
- Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen yhteistyötahojen kanssa
- Jämsä-Kuhmoinen alueen sosiaalipäivystysjärjestelmän toteuttaminen yhteistyössä Mobile-kuntien kanssa
- Uuden asetuksen mukaisten suositusten toteutuminen neuvolatoiminnassa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa
- Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalvelujen kokonaisvaltainen kehittäminen
- Päihde- ja mielenterveyspalveluja kehitetään valtuuston v. 2011 hyväksymän "Päihde- ja mielenterveyssuunnitelma vuosille 2010 - 2016" linjausten mukaisesti.

Tavoitteiden toteutuminen

- Määräaikaiset vakanssit vakinaistettiin 1.1.2013 lukien, mutta ne täytettiin määräaikaisesti vuoden 2013 aikana
- Kuntouttavaa työtoimintaa on kehitetty yhteistyötahojen kanssa. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui yhteensä 86 henkilöä (Jämsä 81, Kuhmoinen 5). Merkittävänä uutena yhteistyötahona on ollut vv. 2012 - 2015 toteutettava Työllisyyden kuntakokeilu –hanke. Erityisenä painopisteenä on ollut yli 500 päivää työttöminä olleiden elämäntilanteen kartoittaminen ja aktivointi.
- Jämsä-Kuhmoinen alue ostaa sosiaalipäivystyksen palvelut Jyväskylän kaupungin sosiaalipäivystyksiköltä, joka vastaa virka-ajan ulkopuolisesta sosiaalipäivystyksestä Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Keuruun, Konneveden, Kuhmoisten, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Toivakan, Uuraisten ja Äänekosken alueella.
- Sosiaalipäivystyksikön sosiaalityöntekijään saa yhteyden Kriisikeskus Mobilen kautta. Yhteyttä voi ottaa kuka tahansa tarvitessaan itse apua tai huomattaessaan toisen välittömän avun tarpeen. Sosiaalipäivystyksen palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.
- Uuden asetuksen mukaiset suositukset ovat pääosin toteutuneet neuvolatoiminnassa ja kouluterveydenhuollossa. Opiskeluterveydenhuollossa lääkäriresurssit ovat olleet riittämättömät.
- Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on järjestänyt tarjouskilpailun, jonka perusteella on solmittu mielenterveyskuntoutujien kuntouttavan palveluasumisen ja asumispalveluiden tuottamista koskevat puitesopimukset valittavien palveluntuottajien kanssa. Sopimuskausi on 1.5.2013 - 31.12.2016. SoTe-tilaajalautakunta päätti 27.9.2012 § 52, että Jämsän sosiaali- ja terveystoimi lähtee mukaan hankintayhteistyöhön koskien mielenterveyskuntoutujien kuntouttavan palveluasumisen ja asumispalvelun kilpailuttamista.

Vammaispalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja Heikki Oksanen

Tulosalue järjestää vammaispalvelun, perhetyön ja palveluohjauksen, KEVA avopalvelut, vammaisten asumispalvelut, vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä yhteisiä vammais- ja vanhuspalveluja mm. omaishoidon tuki, perhehoito ja shi-kuljetuspalvelut Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan alueelle.

Toiminnan tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisen henkilön yhteiskunnassa kohtaamia esteitä.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Jämsässä yhden uuden 15-paikkaisen vammaisten asuntoryhmän suunnittelu ja rakennuttaminen sekä asuntola Lamminhovin asuntoryhmän suunnittelu ja rakennuttaminen yhteistyössä Keski-Suomen Palvelurakennuttajat Oy:n kanssa.
- Kehitysvammaisten ihmisten suunnitelmallinen asumis- ja muuttovalmennus.
- Vammaisten lasten tilapäishoidon järjestämisen vaihtoehtoja kehitetään:
- Henkilökohtaisen avun järjestämistapojen ja avustajien työnantajien tuen kehittäminen

Tavoitteiden toteutuminen

- Ara myönsi rahoituksen yhdelle uudelle kehitysvammaisten ryhmäkodille: Linnamäentien ryhmäkoti. Ryhmäkodin lopulliset suunnitelmat valmistuivat vuoden 2013 aikana. Asuntola Lamminhovin korvaavalle uudelle asuntoryhmälle (Lukkoilantien asuntoryhmä) Ara ei myöntänyt avustusta. Avustushaku uusittiin syksyllä 2013 ja suunnitelmia tarkistettiin Aran ohjeistusten mukaan.
- Yksilöllisiä palvelusuunnitelmia on laadittu huomioiden kehitysvammaisten asumisen tarpeet ja toiveet tulevasta asumisesta. Ostopalveluja oman kunnan ulkopuolelta on jouduttu edelleen tekemään, koska paikkakunnalla ei ole vielä riittävästi eritasoisia asumisryhmiä.
- Varsinaisia toimeksiantosopimuksia koskien lasten tilapäishoitoa valmennettujen perheiden kanssa ei ole voitu kovin montaa tehdä kuluneen vuoden aikana. Uusia vammaisia lapsia on syntynyt ja diagnosoitu ja edelleen on pula sopivista tilapäishoidon paikoista.
- Henkilökohtaisen avun työnantajamallin tueksi Jämsän kaupunki siirtyi ns. sijaismaksajaksi koskien henkilökoh- taisten avustajien palkanlaskentaa ja maksuja. Vaikeavammainen työnantaja voi halutessaan valtakirjalla antaa kaupungille oikeuden toimia sijaismaksajana. Tämä on helpottanut monen vaikeavammaisen henkilön kynnystä ryhtyä työnantajaksi. Työnantajuus ja työnjohto on kuitenkin edelleen vaikeavammaisella henkilöllä itsellään. Pal- veluohjauksen ja sosiaalityön kautta työnantajia tuetaan tässä tehtävässä. Työnantajamallin rinnalla käytössä ovat ostopalvelut ja kaupungin omana toimintana vammaisavustajat.

Vanhuspalvelut

Tulosalueen esimies: vanhuspalvelujohtaja Mai-Stiina Lampinen

Vanhusten palveluiden strategian mukainen palvelurakennemuutos jatkuu. Laitoshoitopaikkoja vähennetään suunni- telmakaudella edelleen ja tehostetun palveluasumisen paikkoja lisätään. Tehostetun palveluasumisyksikön rakennut- tamisen viivästyttyä laitospaikkojen vähentäminen aloitetaan vähentämällä vuodeosastoilta 11 ja 12 20 paikkaa 1.1.2013 lähtien. Korvaavat paikat hankitaan ostamalla vastaava paikkamäärä kilpailutuksen jälkeen. Vuoden 2013 investointihankkeena on 60-paikkaisen tehostetun palveluasumisyksikön rakennuttaminen. Toiminnan käynnistyessä uudessa kiinteistössä henkilökuntaresursseja järjestellään uudelleen. Uuden yksikön vaatimat henkilöstöresurssit saadaan osittain lakkautettujen laitoshoitopaikkojen henkilöstöstä, mutta myös uuden henkilöstön palkkaaminen on välttämätöntä ikääntyvän väestön palvelutarpeen kasvaessa. Laitoshoitopainotteisuuden purkamiseksi ja tehostetun asumispalvelun lisäämiseksi muutetaan Linnakartanon vanhainkoti tehostetun asumispalvelun yksiköksi vuoden 2013 aikana ja Lukkoilakoti vuonna 2014. Vuonna 2011 aloitettu vanhusperhehoito tukee kotona omaistaan hoitavien vapaapäivien järjestelyjä ja vähentää osaltaan laitoshoidon tarvetta.

Palveluohjauksen sisältöä kehitetään ja hyödynnetään nykyistä paremmin erilaisia laadun seurantaan tarkoitettuja mittareita asiakastyössä. Otetaan käyttöön erilaisia teknologisia ratkaisuja, jotka edistävät asiakkaan selviytymistä kotona ja vähentävät henkilökunnan työtä. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa vahvistetaan ja tiedotusta lisätään.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- tarkoituksen mukaisten ja toimivien palvelujen turvaaminen yhteistoiminta-alueella
- vanhuspalveluiden strategian ja vanhuspalveluiden henkilöstöstrategian toteuttamisen jatkaminen; palve- lurakennemuutos laitoshoidosta avohoitopainotteisempaan suuntaan sekä muutoksen tarvitsemat henkilöstö- resurssien lisäykset
- asiakaspalvelun laadun turvaaminen
- henkilöstön osaamisen, työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen

Tavoitteiden toteutuminen

Vanhusten palveluiden strategian mukaista palvelurakennemuutosta laitoshoidosta kohti avohoitopainotteisuutta jatkettiin vuonna 2013. Alkuvuodesta 2013 terveyskeskusvuodeosastoilta 11 ja 12 vähennettiin yhteensä -20 potilaspaikkaa. Korvaavat paikat hankittiin ostamalla vastaava paikkamäärä kilpailutuksen jälkeen. Puitesopimuksella (sopimuskausi 1.1.2013 - 31.12.2014) sovittiin ostettavaksi asiakkaiden palvelutarpeet huomioiden yhteensä 43 - 50 asu- mispalvelun ja dementiahoivan paikkaa. Vuoden 2013 ostopalvelupaikkojen määrä Jämsän osalta oli 43 ja Kuhmois- ten osalta yksi (1). Keväällä 2013 vuodeosastoilta 11 ja 12 vähennettiin vielä yhteensä kolme potilaspaikkaa. Toimen- piteellä mahdollistettiin henkilöstömitoituksen parantaminen yhdellä henkilöllä sekä Lukkoilakodilla että dementia koti Lammenrannassa. Linnakartanon vanhainkoti muutettiin tehostetun asumispalvelun yksiköksi 1.3.2013. Asukaspaik- kojen määrä väheni tässä yhteydessä yhdellä. Lukkoilakodin osalta päätöksen tekeminen muuttaa vanhainkoti tehos- tetun asumispalvelun yksiköksi osittain tai kokonaan on siirretty suunnitelmakaudelle 2015–2016. Päätöksen pohjaksi on jääty odottamaan Seppolan palvelutalon valmistumista. Seppolan palvelutalon rakennushanke on siirtynyt alka- maan vuoden 2014 aikana. Rakennuksen valmistumisen on arvioitu ajoittuvan touko-kesäkuuhun 2015. Muutosten jälkeen pitkäaikaisen laitoshoidonpaikkoja v. 2013 oli varattu noin 4 %:lle yli 75-vuotiaista Jämsäläisistä ja noin 6,5 %:lle Kuhmoislaisista. Tehostetun asumispalvelun paikkoja v. 2013 oli varattu Jämsässä 7,3 %:lle yli 75-vuotiaista ja Kuhmoisissa 4,6 %:lle.

Perhehoitopäätöksiä perhehoitokotiin (lyhytaikainen perhehoito) vuoden 2013 aikana tehtiin yhteensä 30 asiakkaalle tukemaan kotona omaistaan hoitavien vapaapäivien järjestelyjä ja vähentämään osaltaan laitoshoidon tarvetta.

Asiakkaan kotona selviytymistä edistäviä ja henkilökunnan työtä vähentäviä teknologisia ratkaisuja ei ole otettu käyt- töön vuoden 2013 aikana, vaan on jääty odottamaan toimivampia teknologisia ratkaisuja. Kotihoidon kehittämiseksi toteutettiin vuoden 2013 aikana kaksi erillistä selvitystä ulkopuolisten konsultointiyritysten voimin. Keväällä 2013 kon- sultointiyritys Tamora Oy laati suorittamiensa teemahaastattelujen pohjalta selvitysraportin kotihoidon tilanteesta ja esitti toimenpidesuunnitelmat tuottavuuden parantamiseksi. Selvitystyön pohjalta käynnistettiin syksyllä 2013 oppiso- pimuskoulutus kotihoidon henkilöstölle (n = 15; ns. tuotekehittelijän ammattitutkinto, kesto 1½ vuotta). Lisäksi ostettiin kotihoidon kertaoptimointi toiminnanohjausratkaisujen toimittajalta Procomp Solutions Oy:ltä. Projektin tarkoituksena oli selvittää kotihoidon henkilöstöresurssien käyttäminen parhaalla mahdollisella tavalla välittömän asiakaspalveluajan lisäämiseksi, huomioiden samalla asiakaspalvelun laatu. Tulosten esittely projektin osalta siirtyi keväälle 2014.

Jämsän kaupunginvaltuuston päätti kokouksessaan 4.3.2013 (§ 25) lomauttaa henkilöstöään taloudellisista syistä. Vanhuspalveluissa henkilöstön lomautukset koskivat kotihoidon, yhteisten vanhuspalvelujen sekä vanhuspalvelujen hallinnon henkilöstä ympärivuorokautisen hoivan henkilöstön jäädessä lomautuksen ulkopuolelle. Kotihoidon henkilös- tön osalta lomautukset toteutettiin osalomautuksina ajalla 5.8.2013–1.12.2013. Yksikön henkilöstöstä puolet kerrallaan teki lyhennettyä työpäivää, jolloin yksikön toiminta tapahtui vajaalla työvoimaresurssilla yhteensä 16 viikon ajan. Lo- mautus näkyi kotihoidon asiakkaiden palveluiden laadussa ja määrässä. Kotihoidon palvelujen piirin pääsyn kriteereitä tiukennettiin, käyntimääriä vähennettiin, käyntien kestoa lyhennettiin ja käynneillä tehtiin vain välttämätön asiakkaan hoidon, terveyden ja turvallisuuden turvaamiseksi.

Potilaspaikkatilannetta terveyskeskuksen vuodeosastoilla heikensi vuodeosasto 2 osalta v. 2013 lisätalousarvio sääs- töihin liittyen toteutettu osasulku (-10 potilaspaikkaa) ajalla 29.7.–24.11.2013, mikä loppuvuonna 2013 näkyi jono- tusaikojen pidentymisenä.

Terveyspalvelut

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri Heimo Lajunen

Tulosalue järjestää osin ostopalveluna perusterveydenhuollon lääkäreiden ja hoitajien avosairaanhoidon vastaanotto- palvelut, perusterveydenhuollon ympärivuorokautiset päivystyspalvelut, työterveyshuollon palvelut, suun terveyden- huollon palvelut, lääkehuollon palvelut, laboratoriopalvelut sekä kuntoutuspalvelut.

Tulosalueeseen sisältyy myös ympäristöterveydenhuollon ostopalvelut Jämsän kaupungille Keuruun johtamalta yh- teistoiminta-alueelta.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Avohoito: Lääkäri-hoitaja –parityöskentelyä käytetään ja kehitetään edelleen (ostopalvelut, avovastaanotot)
- Työterveyshuolto: Varhaisen puuttumisen mallia kehitetään edelleen
- Suun terveydenhuolto: Hoitotakuun rajoissa pysyminen
- Fysioterapia: Tavoitteena on kuntalaisten omatoimisen liikkumisen sekä työ- ja toimintakyvyn tukeminen ja edistäminen

Tavoitteiden toteutuminen

Avohoito

- Toteutui suunnitellusti, mutta mm. eläköitymisten ja sairauslomien johdosta kiireettömän ajanvarauksen toteutumisaika piteni syksyllä 2013 pysyen kuitenkin 2-3 viikon tasolla.

Työterveyshuolto

- Toiminnallinen tavoite muuttui työterveyshuollon asiakasyrityspohjan laajentamiseksi ja työterveyshuolto-yksikön toiminnan kehittämiseksi paremmin seutukunnan kaikkien yritysten tarvetta vastaavaksi.

Suun terveydenhuolto

- Keskitetyn ajanvarauksen kehittäminen edistyi. Puhelinlaitteiston ja operaattorin vaihdon myötä käyttöön saatiin takaisinsoittojärjestelmä keväällä 2013
- Kuhmoisten hammashoitolalle saneerattiin tilat Kuhmoisten terveysaseman alakertaan. Tilat otettiin käyttöön 4/2013.
- Kaupungin hallituksen päätös 3/2012; Jämsän ja Jämsänkosken alueiden hammashoitopalvelut mitoitetaan ja keskitetään siten, että palvelut tulevaisuudessa sijaitsevat Jämsän Terveyskujan hammashoitolassa. Asia eteni siten, että syksyllä 2013 tehtiin laajennussuunnitelmat, laskelmat ja kilpailutus urakasta.
- Hammaslääkäreitä saatiin aiempaa paremmin rekrytoitua, joten kustannuksia säästyi

Erikoissairaanhoito

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri Heimo Lajunen

Tulosalue on järjestänyt yhteistoiminta-alueen erikoissairaanhoidon palvelut ostamalla ne Pirkanmaan ja Keski-Suomen sairaanhoitopiireistä, Jokilaakson Terveys Oy:ltä sekä muilta palveluntuottajilta.

Tulosalueeseen sisältyy myös Jämsän kaupungin dialyysiyksikön toiminta.

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet

- Jämsän ja Kuhmoisten osalta sairaanhoitopiirin vaihdokseen liittyvien toimintojen sujuva siirtyminen Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin
- Yhteistyö ja palvelusopimukset Jokilaakson Terveys Oy:n, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa toteutuvat sovitulla tavalla
- Yhteistyö Jokilaakson sairaalan ja Mäntän sairaalan välillä kehittyä nykyisestä ja toteutuu sovitun mukaisesti

Tavoitteiden toteutuminen

Sairaanhoitopiirin vaihdos toteutui tavoitteiden mukaisesti, joskin toiminnan siirtymisen volyymi oli oletettua hieman pienempi ja siirtyminen siis hitaampi.

Yhteistyö ja palvelusopimukset Jokilaakson Terveys Oy:n, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa toteutuvat sovitulla tavalla pääosin. (KSSHP:n ja JLT:n sopimus toteutui vajaana.)

Yhteistyö Jokilaakson sairaalan ja Mäntän sairaalan välillä toteutui sovitusti.

LIITE 5**KUHMOISTEN KUNNAN VUOKRAKIINTEISTÖT OY**

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy on Kuhmoisten kunnan 100 %:sti omistama aravalain säädösten ja rajoitusten alainen vuokrataloyhtiö.

Tilikausi 1.1.2013-31.12.2013 oli yhtiön yhdeksäs tilikausi.

Kuluneella tilikaudella yhtiön toiminta oli tuloksellista ja saavutti sille asetetut tavoitteet ylittäen talousarvion reilusti. Liikevaihto kasvoi odotettua enemmän, vaikkakin huoneistojen käyttöasteessa oli väliaikaisuutta. Vuokratasoa korotettiin enimmin kunnostettujen ja remontoitujen huoneistojen osalta. Käyttöaste koheni jopa 95 %:iin keskimäärin. Yhtiön perimät vuokrat vastaavat liki muiden maaseutujen yhteisöjen perimää keskineliövuokraa. Vuokrien tason määrittelyssä on toteutettu aravalain edellyttämää perustetta, jonka tulee ottaa huomioon huoneistojen kunto, varustetaso ja sijainti sekä käyttöaste.

Edelleen toiminta oli hyvin tavoitteellista myös huoneistojen kunnossapidossa ja siten yhtiöllä on tarjolla kohtuuhintaisia ja hyväkuntoisia vuokra-asuntoja kuntalaisille.

Tavoitteeksi asetetut rajat sekä vuosikorjausten että peruskorjaustyyppisten toimenpiteiden osalta ylitettiin reilusti. Rahavarat suunnattiin asuntojen terveellisyyden ja turvallisuuden lisäämisen ohella etenkin energian säästöön vaikuttaviin toimenpiteisiin.

Tilikausi oli yhtiön osalta kuten koko kunnankin osalta suurten ja merkittävien päätösten vuosi.

Yhtiön kiinteistöt, jotka sijaitsevat aivan lähinnä ydinkeskustaa päätettiin liittää rakennettuun kaukolämpöverkkoon, mikä tapahtuikin heti tilikauden päättymisen jälkeen.

Näin pienenee vuosittainen 65 – 70 tuhannen litran vuosittainen fossiilisen öljyn polttaminen.

Muutokset vaativat myös suuria kustannuksia, joten yhtiö haki ja saikin omistajalta myönteisen päätöksen lainasta, jolla liittymiset muutostyökustannuksineen katetaan.

Tilikauden tuloslaskelman osoittama voitto oli 38,4 tuhatta euroa, mutta rahoituslaskelma osoitti kuitenkin todellisuuden ja osoitti 37,3 tuhatta euroa alijäämää, koska suuret remontit kirjattiin aktivoituina rakennusten arvoon. Suuret remonttikustannukset aiheuttivat myös ajoittaista maksuvalmiuden puutetta.

Rahoituslainat tulivat maksuohjelmiensa mukaisesti hoidettua ja lyhytaikaista rahoitusta otettiin Kuntarahoitukselta. Korkomenot olivat tilikaudella 44 tuhatta euroa.

Alli Peltonen
Toimitusjohtaja

Toiminnan tavoitteet**Tilikaudelle 1.1. - 31.12.2013 asetetut tavoitteet**

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan tarpeisiin soveltuvan asunto-kannan ylläpitäminen	Käyttöaste %	93 %	94,5 %
Asuntokannan suunnitelmallinen hoito	Korjauskustannukset eur/ m ²	2,00 e	6,70 e vuosikorj.
	Peruskorjaukset ja investoinnit eur/ m ²	7,80	16,00 invest.
	Rakennuskohtainen hoito- ja käyttösuunnitelma	Suunniteltujen korjausten jatkaminen	Laadittuja korjaussuunnitelmia on toteutettu.
Energiankulutuksen vähentäminen ka 131	vedenkulutus l/hlö/vrk	150	140
	lämmitysenergian-kulutus kWh/ m ³	55	50
	109 103 l/ yht 22060 m ³		
	lämmitysenergian kulutus 6 060,5 m ²		180 kWh/ as-m ²

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy**Talousarviovertailu**

Tuloslaskelma	1.1.2013-31.12.2013	Talousarvio 2013
Liikevaihto		
Kiinteistön tuotot		
Vuokrat	511 200,28	504 900,00
Käyttökorvaukset	<u>27 804,41</u>	<u>23 800,00</u>
	539 004,69	528 700,00
Kiinteistöjen muut tuotot		
Jälkipierinnän tuotot	5 250,29	
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 24 476,92	- 27 000,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Poisto rakennuksista 4%	-139 569,30	-133 380,00
Poisto kalustosta 25%	<u>- 7 607,10</u>	<u>- 6 650,00</u>
	-147 176,40	-140 030,00
Kiinteistön muut hoitokulut		
Hallintopalvelut	- 27 851,32	-27 000,00
Käyttö- ja huoltopalvelut	- 10 084,39	-10 800,00
Ulkoalueiden hoito	- 4 099,33	- 5 000,00
Siivousaineet ja tarv.	- 351,02	- 500,00
Lämmitys	-118 611,90	-120 000,00
Vesi ja jätevesi	-26 723,73	-27 000,00
Kiinteistösähkö	-13 082,88	-13 500,00
Jätehuolto	-10 001,93	-8 500,00
Vahinkovakuutukset	- 9 895,60	-8 800,00
Kiinteistövero	-13 992,96	-13 900,00
Korjaukset, vuosikorjaukset	-42 594,68	-12 800,00
Peruskorjaukset ja investoinnit	-98 122,51	- 50 000,00
aktivoitu siirr. taseeseen	98 122,51	
Kalustohankinnat taseeseen	3 836,00	0,00
Muut hoitokulut	<u>- 2 488,44</u>	<u>- 1 500,00</u>
	-279 776,18	-299 300,00
Luottotappioiksi kirjatut	- 10 411,81	
Liikevoitto	82 413,67	62 370,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Rahoitustuotot ja tuotot sijoitukset		
Korkokulut ja muut rahoituskulut	<u>- 44 024,85</u>	<u>- 49 000,00</u>
Tappio ennen satunnaisia eriä ja veroja	38 388,82	13 370,00
Satunnaiset erät ja verot		
Tilikauden voitto/ tappio	38 388,82	13 370,00
Tilikauden lainojen nostot	50 000,00	
Tilikauden lainojen lyhennykset	- 170 870,22	